

30989

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 6-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, కార్తికమాస శుద్ధ దశమి ౧౦.

No. 188

నందిక ౧౮౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాసత్రములు పొందియున్నది. పంపభాష చీటి కూచి కొనిన జానముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సర్పపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనులొంగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

జనుండును రుద్దగానే శామట బట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

కక్క-నిడబ్బీతో నహ సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ప్రయాణము మిక్కిలి హాయిగానుండును

సులభముగా నడవవచ్చును

మూడు స్ప్రింగులు గలది (వేటెంటెడ్)

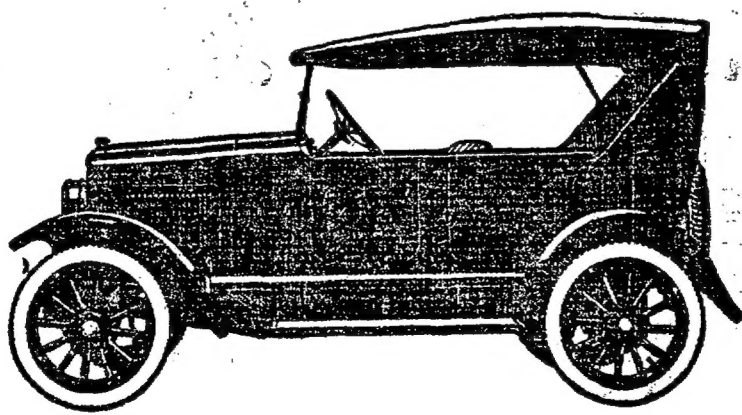
సౌఖ్యముగాను, సులభముగాను,
ప్రయాణము చేయుటకు, ఓవర్లాండు
బండి చాల ప్రసిద్ధి చెందినది.

ఏరకము ఓవర్లాండు మాడల్
బండిలోనైనను యింత గొప్ప సౌ
ఖ్యము ఉండుటకు మూడు స్ప్రింగులు
గలిగి మిక్కిలి తేలికగా యుండుటయే
ముఖ్య కారణములు.

దొర్ల కుండునట్లుచేసి, బండి నిలుకడగా పోవునట్లుచేయును. దెబ్బలుతగులకుండునట్లు అవియునునటిచక్రములను త్రోయుటకుబదులు పైకిలాగును.

ప్రయాణీకులకు ప్రత్యేక ఉత్సాహము, సౌకర్యమునిచ్చును. బండి చాలకాలమువరకు మున్నుటకుకూడ తోడ్పడును.

ప్రయాణమునకు కావలసిన పరికర
ములన్నిటితో సహా అనగా 5 కార్డు పై
రుటు, బాస్ చి నూగ్నెటో, మొదలగు
వాటితో యివ్వబడును. వాయిదాలపైన
సొమ్ము చెల్లించు విక్రయ ము కూడ
పర్పాటు చేయబడును.

ఇతర యేబండికిని లేక ఓవర్లాండు
బండి ధరకునమానముగా నున్నట్టియే
యితర బండికినికూడ దీనికి గల
30-60 అంగుళముల పొడవు స్ప్రింగు
బేస్తులేదు.

నిజముగా భయమును పోగొట్టు
స్ప్రింగులు యిందులో నున్నవి. కుది
లింపులను అణచివేసి, ప్రక్కచాటుగా

ఎక్కుచైంజు అనుకూలముగా నుండు
టచేతాత్కాలికముగా తగ్గించబడిన

ధర రు 3250 మద్రాసునందు

ఎస్. ఓ. ఆర్. తో

బ్రాంచీలు

అడిసన్ అండు కో, లివింబెడ్

మదరాసు అండు బెంగుళూరు.

కార్పరు అండు కో,
టి. స్టేన్స్ అండు కో, లిమిటెడ్,
జ్యో, ఓక్సు

తిరుచనాపల్లి
కోయంబుత్తూరు
ఉదకమంగళము

స్వరసాదినీ అంటుదువ్రాటులు సేసింపిన పట్టు విడుపు స్వరసాదులు.
చరిత్రరాజుస్వరసాదులు సేసింపిన సభ్యుల స్వరసాదులు, జూనియర్
అమ్మకాంబనం డిపో మదరాసు - బొంబాయి.

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

న ర సా ప రం

(స్వకీయవిలేఖరి)

చింతలపూడి, డిప్టీ ఠానీల్వారుమీద చార్జీ

నవంబరు 21:— మా జిల్లా కలెక్టరుగారికి స్వీకృతముగా గారు యామధ్య అనగా క్రిందటి నెల 26 వ తేదీ లగాయకు యిచ్చట మహాచేసిరి. వారిచేట్లు నున్న కోజులలో అడ్డుకేటు నీ. నరసింహాచార్యులు బి. ఏ. ఎమ్. ఎల్. గారు కలెక్టరుగారి యెదుట చింతలపూడి కాపురమును యామధ్యలో సిఫాయిగా పని చేసినట్టిన్ని పి. గోపాలస్వామి అనే ఆతడు చింతలపూడి డిప్టీ ఠానీల్వారుగా పనిచేయుచున్న జేడెగుంట నూర్యప్రకాశ రావు బి.ఏ.గారిపైన తెచ్చిన చార్జీని ఏలూరునుండి మరీయొక చోటుకు విచారణనిమిత్తము బదిలీచేయుమని ఆర్డీని వాదించెను. అందుపైన మా జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు వెంటనే ఆచారీని వెజవాడ డిప్టీ మేజిస్ట్రేటుగారినుకు పంపివేయవలెననిన్నీ చార్జీని తెచ్చిన తక్షణం ఫిర్యాదీదర్శ ఎందువల్ల ప్రమాణముమీద స్టేటు మెంటు పుచ్చుకొనలేదో ఏలూరు డిప్టీ కలెక్టరుగారిని తగుసమాధానము చెప్పవలసిందిగానున్నా ఆర్డరు జారీ చేసి నటు తెలియుచున్నది.

పురమందిరమువద్ద ఉపన్యాసములు

మా పురమందిరమువద్ద యామధ్య తరుచుగా ఉపన్యాసములు జరుగుచున్నవి. అందులో శ్రీపాలాపర్వల లక్ష్మీనారాయణగారు యిచ్చుచున్న ఉపన్యాసములు మిక్కిలి హృదయ రంజకముగానుండి వినిపించుకొని లాభకరముగా నున్నవి.

నరసన్న పేట (గంజాంజిల్లా).

(ఒకవిలేఖరి)

మా గ్రామములో ఆదివారం పేటపిథిలో బహిరంగ స్థలమున 21.10.24 తేదీన దేవాంగమహాజన సమావేశము జరిగి నది. ఆ సభకు శ్రీయుత చల్లా బసవరాజుగారు అగ్రాసనాధి పత్యము వహించిరి.

శ్రీ పెనుమత్స్య మీరభద్రస్వామిలువారు మంగళాచరణ యాశ్రయస్తోత్రములు పఠిపిరి.

శ్రీ రాజా ఇష్టతానారో కందుకూరి బాలకృష్ణప్రసాద కాపుర బహద్దరువారు శైవమహాజనరవుల స్వాగత వుపన్యాస మిచ్చిరి. భక్తలక్షణం, భక్త్యధారణవిధి, దుష్టాక్షాధారణ క్రమము శివార్చనరీతి (రీతి) తత్వములకు అప్పించు క్రమము ఇష్ట ప్రాణ భావములు వడ్డింగ సావధానములు ప్రసాదముమీదు మొదలగు మహామహిమలు అగ్రమశాస్త్రీయముగ బోధించిరి. మహాసభను ఆపవలె ఆనందపరచిరి. శ్రీయుత ఆకాశపు సోమశేఖరంగారు దేవాంగలోకమును గూర్చి సంఘస్థాపన అయికమత్యభావము, సంఘభావముఖ్యముని తుపన్యసించిరి.

శ్రీయుత డాక్టరు సజ్జా నూర్యనారాయణరావుగారు దేవదేవాంగలకు విద్య ముఖ్యమనియు దేవాంగసేవ మృతికా ప్రచారముగూర్చి ముచ్చటించిరి. సంఘస్థాపనకు దేవాంగ మహాజనలందరు అంగీకరించి తీర్మానించిరి. నరసన్న పేట దేవాంగ మహాజన సంఘమునామముతో సంఘస్థాపన జరిగి నది. పెద్దాపురములో ముందు జరుగబోవు ఆంధ్ర దేవాంగ మహాజనసభకు, శ్రీయుత రావుసాహెబులు, యం. హంపయ్య గారిని ఆధ్యక్షునిగా యెన్నుకొనుటకును తత్వభూత శైవమతాచార భక్త్యములను ముగియుచు తుపన్యసించుటకు శ్రీ రాజా కందుకూరి బాలకృష్ణప్రసాద రావు బహద్దరువారిని కోరునట్లును తీర్మానించిరి. అంతట వందనములతో సభ ముగిసెను.

కీర్తిశ్రవణ కొటుయల్ల మందారెడ్డిగారు

చీ మ కు ర్తి

ఇప్పటికి వీరు జనించి (౯౦) తొంబది వత్సరములు గడచినవి. జననాది దీర్ఘాయురారోగ్యములు గలిగియుండిరి. ముప్పదిరెండు వత్సరముల ప్రాయమున గ్రామాధిపత్యమును వహించిరి. నీటిలో క్రీడినలో కోర్టులన్నవను మాటనుగూడ ప్రజలకు ముఱపించిరి. రెడ్డివత్సకు బోవునమురమ్మ నీనాసత్య సత్యములు చెల్లడిగాగవు. తన శత్రుయును జరుగలవకు వాజ్యములు విన విచ్చేడివి. మీరెన్నెనము సర్వసౌఖ్యప్రదమునటు ప్రజలు కోర్టు కేసుమండుటయే ప్రబలిదర్శనము.

ఇట్లు సర్వసమనృత్యముగా నలుబది రం వత్సరములు గ్రామపెత్తనముచేసిరి.

వీరు ఈరక్తాశ్రవత్సర కార్తీక శుక్ల పంచమి శనివారం తేది 1-11-24 ఉత్తము ఘం 10 టల సమయమున అనాయాశముగా స్వర్గారోహణము చేసిరి తెలియచేయుటకు శిరించియున్నాను. సర్వేశ్వరుడు వీరియాత్మకు శాంతినిచ్చుగాక.

బగల్లపూడి వెంకటసుబ్బయ్యకాశ్రీ,

నోటీసు

తర్కసంగ్రహ సర్వస్వము అపూర్వ గంభము

అన్నభట్ట, విరచిత తర్కసంగ్రహ వ్యాఖ్యాన రూపము వ్యాసాశ్రీయ పారిభాషిక పదార్థ సంగ్రహయంతము. శ్రద్ధాభక్త లక్షణ తత్వమన్వయ తర్కప్రసక్తి నిర్ధారణ లక్షణ పరిష్కారాది సంప్రదాయ సిద్ధాంతపద్ధతి ప్రతిపాదకము తర్కశాస్త్రము సభ్యసించువారలకు తిరిగి చింతనాపెత్తు లేకుండా సరసము సులభమగునట్టి యపూర్వతైలితో జరుగుచున్న తర్కవిషయములను బోధించగలదు. అను విషయమై సందేహమేమిన్ని లేదు వాగరాక్షరములతో మంచి కాకతమునందు అచ్చు వేయబడినది. బహుశాలాభ్యాస సాధ్యమగు తర్కశాస్త్రీయ పరిభాషలన్నియును అతి సులభతైలిలో గ్రంథాదియందు 111 పేజీలలో వ్రాయబడినవి గ్రంథమంతయును ఘనము మొత్తము 270 పేజీలు. దీనివెల 2-0-0.

విభేదము (పోస్టేజీ లేదు)

కురుగంటి శ్రీ రామశాస్త్రి,

తర్కపండితుడు సంస్కృత (కలాశాలా) కాలేజీ తెలూరి (పోస్టు) గుంటూరుజిల్లా మైదాన్ ప్రెస్ ప్రింట్ చేసి.

కలరామాత్రలు

డబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు వెల యా 0-6-0.

కలరా వైద్యులకే ఒకవిధమైన అంతుబాధ్యము.

కలరా తగిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యము.

అమృతాంజనము డిప్లో, మదరాసు - 1909

నవ్వుకమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము
ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు

మావద్ద అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుగులు, కానుకలు అడ్డగ చెక్కలు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేకమదిరి అడ్డగలు, జడవిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపసరములు, పతకములు, మొదలగునవి వండి రైలు కూజాలు, టంబుర్లు, పేలూగిన్నెలు, కాపిన్నెలు మొదలగు పాత్రసామానులన్ను అనేకరకములు కాట్లగొలుగులు, మొదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడున్నందుగా యిందును. కాను బంగార మునకున్న చాదివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చునిది వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాత్యైట్య:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

1597

శనగపాటి కొటుయ్య అండు బ్రదరు,

మలకోశము, మెదడు చల్లదనముగా

నున్నచో ఏవ్యాధియైనను వాస్తవ్యున భయములేక ఉండవచ్చును.

మలకోశము, మెదడుచల్లదనముగానున్న ఏవ్యాధియారాద నిర్భయముగానుండవచ్చును. ఇదియే శాస్త్రములందుచెప్పబడియున్నది. ఈపద్ధతిని ఆచరించువారికి ఏవ్యాధియారాదు. క్రమముగా రాబిన్నన్ను "పేటెంటు" బ్రాన్డిని వాడిన ఉదరమును చల్లగాను, మల్లకోశమును కుద్రముగాను ఉంచుచు, జ్వరమును రానియ్యదు. మలకోశము కుద్రముగాను, జ్వరమును కుద్రముగానున్నప్పుడు మెదడుచల్లగానే యుండును. అక్షిరి, జ్వరము, రుల వొడ్డి మొదలగునవి నచ్చుననికలదు. వైద్యులు కదిరాజులు వానిని ఉపయోగించవలసినట్లు ఎప్పుడును కొవ్వు చేయుచున్నాము. కానిచెలిగిన మంచిఫలములునుబట్టి. రాబిన్నన్ను "పేటెంటు" బ్రాన్డి కంటెను కుద్రచేయుట, లేక యైన ఆహారము లేదని వైద్యులు, కదిరాజులే అంగీకరించియున్నారు. కోగులు, ఆశోగ్యవంతులు, మసలివారు పడుస్సువారు మొదలగువారందఱును (దీనినిఎప్పుడునుఉపయోగించవలెను.)

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నొప్పులకుమంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైనమందు. ఇది ఇప్పుడిప్పుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం వంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యామృతము నోప్పులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్ళలు, పోటులెఱుకులు, మొదలగుబాధలకు అమృతాంజనము ప్రభు సహాయముగా వెంటనే పనిజేయును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము పోగలవు. నెత్తుకు ప్రతిక్షుణ్ణమునందును శరీరాంగములకు అహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి రీతిపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్నిమాపులో దొరకును

అమృతాంజనం డిప్లో,

మదరాసు

బొంబాయి

10-10-24.

అఖిలభారత ఖద్దరుబొమ్మ టెక్నికలు శాఖ పై రెవ్యూగారి నివేదికము యీవారపు 'ఎంగుళంబియా'లో నిల్లు ప్రచురింపబడినది:—

జనతలు రిమామ్యులు

- పర్వీంశుకమిట్టి 1కి మంచి సభ్యులలోను 11 మందియే నూలునుబంపిరి. ఇందు ముగ్గురు పంపవలసినదానికి తక్కువబంపిరి. నేకు జమ్మాలాబుజాబ్చేటికి పుండైనను పంప వలసిననూలు పంపుటకు ప్రయత్నించను గాని తక్కువపంపినవారలలో వా రొక రగు చున్నారు.

శ్రీమతి జి. వి. కమలామణిగారు (అంధ్రదేశము) 430 నెంబరు
నూలు 400 గజములును, 430-139 నెంబరులమధ్య నూలు 1,600 గజ
ములును చక్క-గ దీసి అందరకు మిన్నగనున్నారు. ఆమెపనితన మద్భుత
మనవలయును. దీనిని జూచినయెడల రాటముతో నెంతటిసన్ననిదారము
దీయ వీలగునో వ్యక్తముగాగలదు. ఈయమ్మ యీవిధముగ అత్యద్భుత
కౌశలము జూపినటుల, శ్రీమతి అపర్ణాదేవి (బెంగాలు) యితర విష
యములందు యథావకార మపూర్వముగనే యున్నది.

ఇకను గుజరాతువును ఇతర రాష్ట్రములవును గల పోటీలో గుజరాతే ముందు
వడుచుచున్నది. ది వేలగజములకు తక్కువపరిపెననాని నన్నిటిని తీసివేయ నాలోచింప
బడెను.

ఈ ప్రకారము సంఖ్యలను జూచు నెడల ఆంధ్రదేశమునకు 39 యొక్కవగులవు. కాని యీరాష్ట్రమునుండి రాతలపిన దింకను చాలవరకు చాలేదు గావునను, పంచవలసినదానికి తక్కువపంపివారినిగూర్చి వితారణ గాలేదు, గావునను, ఆంధ్రదేశమునుండి చాలమంది తక్కువయే పంపుదురు గావునను, స్థితి క్రిందటిమాసమునందువలెనే యున్నవని చెప్పవచ్చును.

* సంఖ్యలు పూరిగ రావేదు.

బొంబాయి, నవంబరు ౧:—సర్ ఫిరోజీ మహతా
గారి ౨ వ వర్గం లియట్స్ మము నేటి పాయంకాలము బొంబా
యిలో జరిగెను. కాస్టి జనంగీరు హాలు నందు బహిరంగ పథక
జములు క్రిక్కిరవగా వచ్చియుండిరి. కార్పొరేషను సభ్యులు
గౌరవ మేజిస్ట్రేటు నగు హోలీవాడ్విన్స్ సుగారు అధ్యక్షత వహిం
చిరి. ఖీ! కే! సర్ ఫిరోజీ మహతా గారు సక్రమ వాదియు,
భారతీయుడుగా నెక్కువ పాటు బడెననియు, పార్సీయుభిమా
నము రెండవదిగా గణించెననియు, యిప్పటియువకులు అతని
నిర్దుష్టము ననుకరింపవలెననియు ఉపన్యాసములు చెలిపిరి.

(B. 2.)

బొంబాయి, నవంబరు:—ఇంగ్లీషులు ఇండియాను విడిచి పోవు అసోషియేషను (భారతీయ సామ్రాజ్య పౌరత్వ పథము) వారు ట్రాన్సువాలు నేటాలు రాష్ట్రములందు (ఆఫ్రికా) బ్రిటీషు ఇండియనుల వేరుపరుచుటకు దలంపబడిన చట్టము ప్రవేశపెట్టెడు ప్రయత్నములను తీవ్రముగ నిరశించుచున్నారు. ఇది అసహ్యతచే నేర్పరచునట్టి యాచట్యము కాననముగానుండు ప్రభుత్వమువారు తన ప్రయత్నముల చేయుదురని తలచుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

(الحق) (الحق)

జాంతాంబు, నవంబరు రి:—నిన్ను జరిగిన రెండవ క్రిష్ట
మాబాదారుల సభియందు కలెవెన్ మూలధనము నభివృద్ధి
పరచుచు చర్యజరిగెను. గత క్రిష్టమాసు క్రమానుసారము
సార్వత్రిక ఆదేశమువలన అధ్యక్షులు వాడియూ, పొరుపా
లు, కైపుర్తీ గుజరాదుగాడ్ల జైల్దారుబోధకుండి కొంద
ఘ్యులును గూడిన ఒకవిచారణ సంఘము నియమింపబడె
నారు మూలధన మధికముగజేయు అవశ్యకతనుగూర్చి విచా
రదు. వారు అవశ్యకతను నిశ్చయించువరకు ధనము లేవనెత్తు
టగూర్చి తలంపులును పలుకెదు. (అ. ప్రె.)

నూలువడుకుట - కాంగ్రెసు సభ్యత్వము

మహాత్మునకును ఆంగ్లానుగారికిని జరిగిన సంభాషణము

సంభాషణము

మహాత్మ జేతాయీగారు యావారపు ఎంగుయిండియా నిట్టువాసియన్నార; -

[మహాత్మ జేతాయీగారు నవజీవనలో వ్రాసినవ్యాసమును నాకు జేపదా సీయగా దానిని భాషాంతరికరించి యిచ్చు ప్రకటించుచున్నాను. ఆసంభాషణ చాల ముఖ్యమైనదగుట చేత ఇంగ్లీషులోగూడ వదిలినను జేయుట అవసరమని తలచితిని. నేనెన్నఁగలరే యిచ్చుచు చేయలేదుగాని నేనునుచించిన విశిష్ట యిచ్చుటి మొట్టమొదట తండ్రి డబ్బాము దివళి మోగియితిమాత్రము స్పష్టముగా చెల్లు చున్నాను. సి.ఎఫ్. ఆం]

ఉదయము జూజూలుగ భాగవతము చదువుచున్నప్పుడు శాపు ఆంగ్లాను గారిని పిలువఁజేసెను. ఆయన తనలో తానే వియో శ్లోకమును జరుపుకొనుచు వచ్చెను. ఆంగ్లానుగారు ప్రార్థనసమయమున నాడు కీర్తనల యర్థమును చక్కగ తెలుసుకొన ప్రయత్నించి అందుకు సరిపోవునటుల క్రైస్తవ గ్రంథములలో నేనైన నున్న దేహాహుతి యాప్రపంచములో భగవద్గురు మానవైక్యమును నిరూపించ గోరును. ఈ ఉదయమే ఆయన నాతో నిట్లు నెను. "అన్ని కుట్రలకును ఒక్కటియేయని ధీరపడు నపుడుయెవరైన నాని తమ మతమునకు ప్రత్యేకాధిక్యముగలదని యెఱుఁచె పు గలరు? ప్రతిమాన పుడు ను యేమతము నందు పుట్టి పేరి గానో అంజే ఆధ్యాత్మిక జీవితావసరముల సంతృప్తినిగాంచును." ఆయనపై కివచ్చి శాపుతో నిట్లు నెను. "నేను యిదివరకు మీరెప్పుడును వినియుండని కీర్తన నొకదానిని చదువుచున్నాను. వైబిలులో, ఒక విమలవీరశక్తిగల క్రీస్తుదగ్గర బోయి తన సేవకుడు జబ్బుజేసికొని యుంటావే ఆయనను ప్రార్థించినటుల జెప్పబడియున్నది. క్రీస్తుస్వయముగవచ్చి రోగినిచూచెదననెను. కాని ఆ ఆశీస్సుగ్రహ భుజుచేసెంతటి సత్కారముగాంచ ననగ్గుడననితలంచి ప్రభుతే రోగినిమాత్రాన రోగికి రోగమునివారణయగునను నమ్మకమును జెప్పెను. ఈ కీర్తన మూలముగ యుద్ధయ్యదియే." ముందు యీ మాటలు జెప్పి ఆంగ్లాను గారు ఆ కీర్తననిక్రింది విధముగ జదివెరి:-

"నేననగ్గుడ, ఆత్మవాసము నిర్లభమును కీలంబును, అట్టి నో మీరెట్లు వత్తురు, మాప్రభో, దయయించి వాక్కును విప్పి నన్ను పవిత్రుజేయు మహాప్రభో."

మీకతివీరికరముగ ఆతులనీదాను కీర్తన కిది యెంతసరి పోవుచున్నదో చూడుడు. అని ఆంగ్లానుగారు ముగించుచు జెప్పెరి.

అప్పుడు శాపు ఆంగ్లానుగారి కాశ్చర్యము గల్గునటుల నేనుయిదివరకే దానిని వింటిని. 1898 లో నేనింటిని. అప్పుడు దక్షిణాఫ్రికాలో అన్ని తెగల క్రైస్తవులతో గలసి యుండెడి వాడను. అప్పుడే ఆదివారము ప్రార్థనలపుడు యాకీర్తన విన్నటుల జ్ఞాపకము గలదు." అనిచెప్పెను ఈసందర్భమున ఆయన క్రీస్తువ మిత్రుల సహవాస విషయముల నన్ని జెప్పెనుగాని అన్నిటిని వివరింప నక్కరలేదు. ఇదియొకవిధ శాపు యిట్లు నెను. నేనిక్కడి మిమ్ములను వేరపనిమీద విలచితిని. నూలువడుకుటయే సభ్యత్వము ముగింపులయనగా సర్థమును మీరు చెలుసుకొనవలె నని కోరుచున్నాను.

ఆ తరువాదిగారిని జరిగిన సంభాషణమును జరిగినది జరిగినట్లే వివరించెదను:-

నూలువడుకుట - సభ్యత్వార్హత

శాపు:- క్రిందిటిసారి 'ఎంగుయిండియా'లో నేను వ్రాసిన వ్యాసము మీకేప్తము లేకపోయెను. కాని అదాదము నాప పిలువదని మాత్రము జెప్పెదను. చివర వ్రాసినదానిలో యెవ రంటివారు నూలువడుకుట చేయునకు ముఖ్యవసరమని నమ్మిన వారితో యీరా బిష్ట ప్రియని స్పష్టముగ చెప్పియుంటిని. ఆ భాగమును మీరు గమనించక పోవుటవలన నావ్యాసమును మీరు ప్రోసేజేరి. రెండువేల గజములనూలు వడుకుట నంగీకరించుట మామూలుగా యిష్టముతో వడుకువారి కేమాత్రమున కర్తముగ నుండరాదు. నీతి స్థితియుగం యిష్టపడి వడుకుచున్నానని

చెప్పునపుడు, రాబును ద్విపట్ట పభ్యత్వమున కర్హతయై సంధ యందు జేరుట కట్టి సంకీర్ణము నుండరాదు. అందు కనితే ప్రాంతముంటి చేతములో నైతికతగలవన కెక్కున ప్రాముఖ్య మిచ్చినచోట నేమనలు అనెంబిలో సభ్యుడుగ నుండుటకు నైతిక కీర్తనము తప్పని సరిమరతుగ నుండునెడల న్యా యమే యగునని చెప్పితిని. నేను భారతదేశ మనందు మనము నూలువడుకుటయందలి ప్రాముఖ్యము నంగీకరించునెడల అయ్యది కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు వరతుగనూడ అంగీకరించి తీరవలయును.

ఆంగ్లాను:- మీరు జెప్పినవిషయములు పట్టుత్వము గ నేమియులేవు. మీరు ప్రెంచి నైతిక కీర్తనముతో పోలిక చెప్పుట ఘోరముగనన్నది. నైత్యమున జేరుట యిచ్చ అది నాతో ధోబాబి తెర్చిండురకెలో రోమెను రోలండ్ పోట్లాటు ట మందిరీ సమన్వయము చేసినంతే చేతమును విడిపోయి నటుల నేను చేతమునుండి విడిచిపోయెదను. లేదా తెలుసులో నడియుండెదను.

శాపు:- అవును, నేనును అం లేచేవెదను. అది అంత యెక్కువ విషయముగాదు మనస్సునకు యేదైన ఆక్షేపణలు పోవినవారు తమసిద్ధాంతములనే యనుసరించి ఫలితముల ననుభవించుట యిష్టము. కాని దేశమంతయును నైతికతగల మనస రనుని భావించినపుడు చేతములోని కాసమునందు దానికీర్తన మొనగుట కేమి యాక్షేపణయుండవలెను?

ఆంగ్లాను:- నైతికతగల సామ్యత్వమును మీరు దీనికో సరితెనని నేను తలంపెను. ఇంతకన్న మంచిసామ్యత్వమును జూడవలెననిది. అమెరికాలో మద్యనిషేధ కాసము సామ్యత్వమును దీనికోసనవచ్చును. అమెరికాలో నూటికి 80 మంది త్రాగుడును మానుటకు సిద్ధముగనున్నపుడే ఆకాసము జేయబడెను. మీరు న్యాయముగ నొక సంస్థకర్తరచి భారతదేశములో నూటికి 80 మంది నడుకునటుల జేసి వాతీయమహాసభ యందు సభ్యత్వమునకు నూలువడుకుటకు వరతుగ నుంచినయెడల ఆక్షేపణ యేమియు నుండదు. ఇప్పుడున్న ప్రకారమే యైన యెడల గుట్ట మునకు ముందు బండిని గట్టుటవలె నుండును.

శాపు:- లేదు, నేను జెప్పినది నుకరముగనే యున్నది. ఏదైన ఒక సంస్థయన్నపుడు అందరి సభ్యులుకొన్ని వరతులను నిర్వర్తించవలసిన అవసరమున్నదా లేదా? అయ్యది ఒక సభ్యున కిష్టముగనుండవచ్చును లేక పోవచ్చును. కాని మనకు దాని వనుసరించుటకు హక్కు లేదనిమాత్రము మీరు జెప్ప జాలరు.

ఆంగ్లాను:- అమెరికాలో నిషేధకాసముగావించుటకు ముందు అందరకును త్రాగుడుహక్కు గలదు. వాటిష్టమైన యెడ నేడు మరల ఆకాసమును రద్దుజేసి త్రాగుడును ప్రవేశ జెట్టవచ్చును. నేను, తెలిసికొనిగోతిన దేవునగా కాంగ్రెసు ప్రజాభిప్రాయమునంతను శ్చక్రముజేయునదా లేక యేకాదిమండి యభిప్రాయమునో మాత్రము దెబ్బనదా? కాంగ్రెసు వాతీయ సభ్యగనుండునా లేకచిన్న కమిటీగ నుండునా?

శాపు:- అది వాతీయమహాసభగనే యుండును. నా యనుభవము తప్పని జెప్పటకు నీకు హక్కుగలదు. కాని కాంగ్రెసు అందరి సభ్యులపై నిరోధముల గల్పించుటకు హక్కుగలదని మీరంగీకరించినపుడు మిగిలినవిషయములనొప్పుకొనునటుల జేయుట సులభము.

ఆంగ్లాను:- కాంగ్రెసును మీరు ఒకపక్షమునకు జెందిన సంస్థగ జేయరాదు. అయ్యది చేతమునుండి యెన్నుకొన బడిన సభ్యులుగల సంస్థగ నుండవలెను.

శాపు:- కాంగ్రెసన్న యేమో మీకు బాగా తెలియ లేదు. నేడదిదారితెన్ను లేక చిచ్చి త్రైసంస్థగనన్నది. దానిఅంగ నిర్మాణమునందుగానియిం నట్టి ది మాత్ర మే గాక అం దంతకన్న యెక్కువగలదు. కాంగ్రెసు నిజముగా ప్రజాస్వామిక సంస్థగ నుండవలెనన్న తన్నిర్మాణము యింకను యెక్కువ విశుద్ధముగ పట్టుత్వముగనుండవలెను. ఇంకను యెక్కువగ చేతమునకు కావలసినవానిని సమకూర్చవలెను. మనకు సంఖ్యాబలి మియకకర్తలేదు. నాల్గవారి సభ్యత్వము నంగీకరించునటులజేసి నపుడు కాంగ్రెసు పెద్దసభ యగునని తలంచెతిని. కాని పని జేయువారే లేకపోయిరి. ఇప్పుడు మన చేతమునందు సోమారు లను, ఉన్నతులను నిండిపోయియున్నారు. నేను నోరువాయు లేని లక్షలకొలదిమంది జన సామాన్యమునూట జెప్పటోరు.

వారలు బానిసత్వము క్రింద ను దాశిద్ర్యములోను కుంగి పోవుచున్నారు. నేను, విజ్ఞానులు, వక్తలు, వారినిగూర్చియే జెప్పుచున్నాను. రాబుము మూలమున గానుండ అందరను ఒక వాతీయకార్యమున నెట్లు నిమగ్నులకేముగలను? కాంగ్రెసును అచరణయోగ్యముగ సంస్థగ జేయుటకు మరయొకమార్గ మేముండును? ఇది నెలకు 2 వేల గజములనుకవలెనను భావముతో సమకూర్చగలదని నా ఆశ. ఇప్పుడున్న ప్రకారము అందరును కలసిజేయుచున్న ప్రయత్న మేమియునులేదు. ఒకరు గొడ్డలెత్తెదమందురు. ఒకరు నరికెదమందురు. మరె యొకరు యింకొకటి తనకేమో ప్రియమైనదని చేయును. దీనివలన కర్తవ్యమున జేయిండు లాభములేదు. మనమందరమును యే

లో ఒక్కపనిమీద కేంద్రీ ప్రయత్న మునంతను స్థిరపరచి చక్కని ఫలితములు గలుగజేయుటయే నాయాద్యేశ్యము. ఆంగ్లాను: మీరు నూలు వడుకుటకు ఖద్దరును ముఖ్యాంశము కలుగచేసి క్రాంతిమతమును స్థాపితగోరునట్లున్నది. ఖద్దరుచేసినవేమి, చివర కప్పు గుడ్డకట్టుకొనిన నేమి? నాకుకావలసినది నీతియే. మనమ్యానిపై ఉనికినబట్టిగాక పౌరయమునుబట్టి తత్వమును గ్రహించుమని క్రిస్తుకొరెను.

శాపు:- క్రీస్తు ఆదర్శములను హిందూ ఆదర్శముల నును జేరముగలదు.

ఆంగ్లానుగారు:- అయితే నేనేదో ఫలాని పలనారము భుజుకొన్నయెడల ఆధ్యాత్మికలాభము గల్గుననిగూడ చెప్ప వచ్చును. నాకది అర్థము గాజాలదు. క్రి శిక్ష డబ్బాము దివళి ముక్కుట గారిని జూడుడు. ఆయన మాంసభక్తుగ నుండెను. కాని అందువలన ఆయన ఆధ్యాత్మిక చింతలేని వాడందరా?

శాపు:- క్రిష్టవిషయములే దీనికొను నెడల కాసనము యుక్తమైనది గాజాలదు. ప్రజల యిష్టము నచ్చి నది. రిసుమను వారును శుద్ధముగ నున్నారని నమ్మ జాలము.

ఆంగ్లాను:- నేను అసలు ఆక్షేపణకు వచ్చెదను. అమెరికాలో వారు కాసనముజేసి త్రాగుడును నిషేధించుటకు జూర్యముచేసినటుల మనము అందువల తగ్గి ప్రయత్నములేమైన జేయుచున్నామా?

శాపు:- నేనెప్పుడును ప్రయత్నము జేయుచునే యున్నాను. మనము నాలుగు సంవత్సరములనుండియు కచ్చపడి పనిజేయుటవల్లనే నేడేతవరకు వచ్చితిమి. కాంగ్రెసు ఎవ్వ డో నూలువడుకు ప్రాముఖ్యము నంగీకరించెను. ఇంతేగాక రెండుదేశములలోను పరిస్థితులు భేదముగ నున్నవి. అమెరికా త్రిగుడుదేశముగ నుండెను. అదట ప్రజలు త్రాగుడుండ జేయ పరిపచ్చెను. అదివర కెప్పుడును జేయనిపలి వాగు చేయవలసి యుండెను. ఇదట జరుగలసిన దివివజు ఈదేశములో నెంత కాలము నుండియో ఆచరణలోనుండి మరచిపోయిన కళ నుద్ధరించుటయే. ఇంతకు దప్ప మరేమియును లేదు. గీతలో గూడ చిత్త శుద్ధితో జేసిన కర్మ వృథాగాదనియు, అట్టికర్మ కాలంకముండదనియు, స్వల్ప మవ్యాచరక కర్మతాయలే మహతోభయాతో అనియు చెప్పబడియున్నది.

ఆంగ్లాను:- మీ రట్లేల చెప్పెదరు. అందు వృథ గలదు. మనమందరమును ఏదో ఒకపని జేయుటకు తీయింన్నాము. ఇతరపనులతో తీరికలేక అరగంటయైన వడుక వ్యవధి లేకపోవచ్చును. మహాదేవకాయ అర్ధరాత్రి లేచి వడుకుట జూచితిని. మాలానామమార్గదర్శి కాన్సరెస్సులో అర్ధరాత్రి తీరిక లేక వడుకుచుండుట జూచితిని. ఇదంతయు నేమి ప్రయోజన మో నాకు తెలియటలేదు.

శాపు:- ఈమిత్రులు అర్ధరాత్రి వడుకుట యనగా ఒక పద్ధతి అలవాటు ఏమియు లేదనియు, కాలజ్ఞానము లేదనియు చెప్పవలయును. అంతకన్న మరేమియులేదు.

ఆంగ్లాను:- ఈ అరగంట బండిమూట యెట్లున్నను, మీ రినులువడుకుట మాటయొక్కటియే ప్రారంభించినప్పటి నుండియు నితర విషయములు వెనుక బట్టినవి. ఈ ఖద్దరు పనికి కేవలంతును భారభోయుటవలన మద్యనిషేధమునకు జేయ వలసికపని జూడవలెనన్నారు.

శాపు:- నూలువడుకుటకు చెల్లుటలో చేతమునంతను ఒకటిజేయువిధానము నాలోచించుటతప్ప మరేమియుగాదు. అందు జేరనిదేమియునులేదు. మద్యనిషేధప్రచారము నాపివేసి నది. దొర్లవ్యభయముచేతగాని ఖద్దరుపనిచేయవలెనని కాదు ఖద్దరును గూర్చి చెప్పినటుల ఇతర విషయములను గూర్చి అంతగట్టిగ జెప్పనవసరము లేదు. త్రాగుడు మానవలెనని అందరు నంగీకరింతురు. ఇందు ప్రజలకు తెలుపవలసిన క్రొత్త విషయమేమియునులేదు. స్వరాజ్యము స్థాపించినను త్రాగువారు ఏకొద్దిమందో యుందురు. ఈనిషేధమును గూర్చి స్వరాజ్యము వచ్చినపిదప నాలోచింప వచ్చును.

ఆంగ్లాను:- నల్లమందు వ్యాపారమును వెంటనే ఆపివేయుటకు కచ్చపడి ప్రయత్నముచేయనక్కరలేదా? అది అవసరమని చేతము నమ్మును.

శాపు:- నేనును నమ్మెదను.

ఆంగ్లాను:- మిల్లుల కి పనిజేయు అడవారలు తమ పనిపిల్లలకు నల్లమందుండవలెయుండురని మీకు తెలియునా?

శాపు:- అవును కాని యియ్యది మన అస్థిలను ఏ రుటలేదు. ఇయ్యది చేతములో సలివ్యాప్తిగాంచునటుల జేయుదురని భయపడవలదు. శిశువులవిషయములో వారితక్షణకు సంబంధించినవి. కార్మికవిషయములలో

యను, శ్రీకాశీనాథుని శాస్త్రీయములు గురించు

అంధ్రాను:— మీరు అప్పుడే పాఠశాలను

బాపు:— లేదు. నే నప్పుడును మరలలేదు. ఇప్పుడు

అంధ్రాను:— అట్లుగాక ప్రజలు చలించుచున్న

బాపు:— అట్లే మీరును నేనును దక్షిణ భార్య అ

అంధ్రాను:— అయితే ఖద్దరులను నాలువకుటలను

బాపు:— అవును అది మత భర్తయగు నే

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

అంధ్రాను:— మీరు నాకు చాల భారమును దీర్చితిరి.

జీవితానందమృతము

ఎట్లు చేకూరును?

(సి. యఫ్. ఆంధ్రాను)

గాంధీమహాత్ముని యుపనాస దీక్ష యొనరిన

క్రిందటిరాత్రి నేను బాపుచున్న ఆభివాదన సంఘము

ఉపనిషత్తులలోను భగవద్గీతయందును, ఆత్మ శాస్త్ర

మనమందరమును కాశ్యోత బ్రహ్మపుత్రులమని మానవు

కాని యాశాశ్రయ కర్మము జాతి మనఃశ్రీతియగువాని

కావున యాపూర్వపు మహాభావులు యిహలోకా

కావున యాపూర్వపు మహాభావులు యిహలోకా

కావున యాపూర్వపు మహాభావులు యిహలోకా

కావున యాపూర్వపు మహాభావులు యిహలోకా

కావున యాపూర్వపు మహాభావులు యిహలోకా

కావున యాపూర్వపు మహాభావులు యిహలోకా

కావున యాపూర్వపు మహాభావులు యిహలోకా

కావున యాపూర్వపు మహాభావులు యిహలోకా

కావున యాపూర్వపు మహాభావులు యిహలోకా

కావున యాపూర్వపు మహాభావులు యిహలోకా

కావున యాపూర్వపు మహాభావులు యిహలోకా

కావున యాపూర్వపు మహాభావులు యిహలోకా

గాంధీమహాత్ముని యుపనాస దీక్ష యొనరిన

పాశ్చాత్యదేశములో గూడ అమృతమృతముల ఆత్మ జ్ఞా

అయితే మనము భయముతో వెనుదీయు వారము ఆ

అది ఒక్కసారి సాధ్యముగాదు. అందులకు నిరంతరా

ఇంకను కష్టర కష్టర చీకటండగనే తెలవారుజామున నాలుగు

సాంధ్యమాన కభివందన మాచరించుటకూడ యేదో ఉచితము

నకు కట్టుబడియున్న శ్రీపురుషుల కాశ్యోతమృతము నుండవచ్చు

న. ఎంత ఆశ్చర్యము, ఎంత అస్వాభావికము, ఏమిద్దరపో

కాని ఆస్పత్రికార్యమే శరీరమును కొంతమందిగాదా?

భగవంతుని సాన్నిధ్యముతో నిశ్చయము నది క్రిందిపెట్టు

గాదా? “భగవంతుని సన్నిధికి మార్గమును విరుత్తబొంతులగు,

వెనుదీయువారి కదిగాదు” మనము వె ను దీ యు ది మా?

తేక త్యాగోన్నతమార్గమున మొదటిమెట్టును తట్టుకొందుమా?

ప్రతినీత్యమును మనకు చేరియని స్వల్పమార్గములనే యీ

అద్భుతమార్గము మనకు సేర్పరుపబడినది. మనము ఆనరానిమా

టూడి, తలవరాని తలంపులతో, చేయరానిపనులతో, భగవ

దానందమును విడువవచ్చును. కాని మనము వాస్తవమును

మనోనియమమును గల్గి, పనిచేయుటలో చెయ్యెను దీయనె

డల మాటలలోను చేతలలోను, మనసునందును ప్రేమగానంత

నదియే ప్రకృతిసిద్ధముగ నుద్భవించును. ఈవిధముగ మనము భగవ

దానందమును గ్రోలవచ్చును. మార్గము కష్టమైనదే. ఎంతకష్టమో

ముందుకుపోయిన వారికే చేరియను. కాని ఆ మార్గములో

ప్రతిమెట్టును శాంతియు మయ్యేయున్నది. ఇహజీవితము నశిం

చిన పరజీవితము గల్గును. అవశయమునుండి యోజయ్యగల్గు

న! బాధచే యెక్కువ అనుభవించినపుడే కాశ్యోతానందము

గలుగును. అందుకనియే మనము మానవ మాత్రులమై ప్రసన్నము

96 దినములలో 8500 మైళ్లు

మార్గములేని ప్రదేశముపై మోటారువాయనము

జొంబాయి, నవంబరు:— మేజరు ఖోర్జు లీతుగారు 14

గుర్రముల పడిగల వెళ్లికారుపై 8500 మైళ్లను 96 దినముల

భారతదేశ దారిద్ర్యము

నివారణో పాయము

రాటమీ ముఖ్యసాధనము

గాంధీజీ హస్తాక్షర వారపు ఎం.గుండెయ్యారాజుగారి నిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-

నేను 1921లో పూర్వీక పోయినపుడు అనేక విషయములను చూచితిను దానిని గుఱచుకొని మరువజాలను. కాని వాని యన్నిటిలోను రెంటినిమాత్ర మెప్పుడును మరువజాలను. అందు ఒకటి రాత్రివిజృంభణ కామనమును దట్టుచునే యుండును. ఆర్యజాతిలో పూర్వీక దయామయుడగు పోలీసు నూపరింపెందెంటుండెను. ఆయన ఒక ఆనాధ కరణాలయమును పోషించుచుండెను. ఆయన దానిని నాకుజూపెను. అందున్న పిల్లలు చాపలలులు, బుట్టులుజేయుట, నేతమున్నగు పరిశ్రమలందు పనిజేయుచు గుఱుకుగనుండిరి. ఆపిల్లలందఱును కరవుచే పీడితులగు తలెదండ్రుల కిల్లలనియు వారిని దీనినివచ్చినపుడు త్యగిణి మాత్రులుగనుండిరినియు నూపరింపెందెంటు నాతోజెప్పెను.

అకలట ఆయనను పూర్వీక పండ్లందు మైశ్రదారమున జీవించుచుండిన కరవుబాధ జెందువారివద్దకు నను తీసికొనిపోయెను. వారు అచట ఒకపాడుబడిన దేవాలయము నీడను వరుసగనుండిరి. పిరు కొందరు గుజరాతీల ధర్మమునై సాధారణుడి యుండిరి. గుజరాతీ లిచ్చినదబ్బుతో అప్పుతలలు కాకరుగారు వియ్యమునుగొని పంచెపైపెడివారు. వారిప్రాణము పోవుచుండెను. వారి ముఖము ననిరాకతాండవ ముడుచుచుండెను. వారియెముకలనోక్కొక్కదానినే లెక్కపెట్టవచ్చును. రక్తశాశములన్నియు గాన్పించును. కండగాని మాంసముగాని యేమియులేదు. చర్మము యెండిపోయి ముడతలుబడియుండెను. కండ్లలో లేజ నేస్త్రేదు వారలకు చిత్రమాయనియున్నట్లుండెను. వారలకిచ్చు పీడికల్ల వియ్యముతప్పచాకి కావలసినదేమియు లేకపోయెను. వారికి డబ్బుచ్చినను పంజేయరు. ప్రేమ పూర్వకముగనే నెదరుగాబోలు! వారికి ఆపిడికను వియ్యమిచ్చిన వండుకొనితిని జీవచ్ఛకముల వలెమాత్ర ముండవోవుదురు. ఇంతకన్న విషాదమే నెరుగను.

ఈ స్త్రీ పురుషులు వనసోదరులు సోదరీమణులు నెమ్మది నెమ్మదిగ మృత్యుభూమి ననుభవించుచున్నారు. వారల కాశ్వత నిర్బంధోపాసము జేయుచున్నారు. వారలెప్పుడో ఆకాస్త అన్నమును దీనుచు తుక్కుకొంత దీర్చుకొనుట జూడ మనమిట్లు జీవించుటను జూచి చెక్కిరించుటలున్నది.

వారలనుగూడ ఆనాధ బాలకులవలె నేలయంచరాదు! అని నేను నూపరింపెందెంటు నడిగితిని. వారు పనిజేయరు, అచటనుండరు! అని ఆయన ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. వారికాకళ పనిజేయుటకు సిద్ధముగనున్నను ఆకరణాలయమున కేలకొలది మంది అన్నములేనివారి నుంప జాలమనిగూడ నూపరింపెందెంటు చెప్పియుండవలసినది.

భారతదేశములోవలె నిరంతర దారిద్ర్యమును, లేక చచ్చుటయు మానవత్వము చచ్చిపోవుట ప్రపంచములో నేడకే మునందును గానరాదు. కావున యిందుకు పరిష్కారముని చట నే ఆలోచింపవలయును. ఆ పరిష్కారమార్గమును గనుగొనుటకు యీ ఘోర విషాద కారణములను ముందు కనుగొనవలయును. ఒరిస్సాలో వరసలు గలుగుటవల్లనో వర్షములు లేకపోవుటవల్లనో వీరలెప్పుడును కరవుచే భాధపడుచున్నారు. వారలకు మరయేవృత్తియును లేదు. కావుననే యెప్పుడును సోమరులుగ నుండురు. ఇట్లు చాలకాలమునుండి యుండుటచేత వారికి యలవాటై పోయినది. ఒరిస్సాలో కేలకొలది మందికి అన్నములేక మాడుటయు, సోమరితనమును మామూలైపోయినవి. కాని ఒరిస్సాలో మాటయే భారతదేశమునంతటా భాగములందు నిజముగ గాన్పించుచున్నది.

వరదలబాధ లేకుండ జేయవచ్చును. అందుకు సంవత్సరములు బట్టును. ప్రజలు వ్యవసాయమార్గములను మంచివానినపయోగించుటయు జేయవచ్చును. అందుకుగూడ నింక నెన్నియో వత్సరములు బట్టును. వరదలనాపి, యిప్పటి సాగుపద్ధతుల ప్రవేశపెట్టినను రైతుల కింకను పనిజేయుటకు కావలసినంత వ్యవధి యుండును. ఈ అభివృద్ధికార్యములు జరుగుటకు, ఎన్నియో శతాబ్దములు పట్టును. ఈలోపల అన్నములేక మాడువారు యాపె పులినుండి దాటుటెట్లు? ఇందుకు ప్రత్యుత్తరముకాటమే:

బోలివిక్కు కుట్ర నేరము

అపీలు విచారణ

అలహాబాదు, నవంబరు 4:-ప్రధాన న్యాయమూర్తి న్యాయమూర్తి సర్. జి. సి. డి. గాటూగార్ల నెదుట భానుపురం బోలివిక్కు కుట్రనేరము అపీలు విచారణ నేరము తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను. పండిత కపిలేంద్రు మాలవ్యాగారు ప్రతి ముద్దాయియొక్క శేషము వేరువేరుగా వాదించెను. గుప్తాగాఢి కేసు మొదట వాదించుటకు వీరికొనబడెను. రాయగారిచే తెల్లిన నగరమునుండి వ్రాయబడినట్లు చెప్పబడు రెండు ఉత్తరములును రుజువు కాబడలేదని ముద్దాయి న్యాయవాది తెల్పెను. నిజమని ఉత్తరములు రుజువుకాబడినను కుట్రబున్నినట్లు రుజువు కాలేదనియుదాయి న్యాయవాదియగు పండిత కపిలేంద్ర మాలవ్యాగారు వాదించిరి.

ఈ దిగువ కనబర్చిన విషయములు గల ఉత్తర మొకటి తెల్లిననందు ఆగష్టు 28 తేదీని వ్రాయబడినదని ప్రధాన న్యాయమూర్తి తెల్పెను. "నేనుప్రతిమేలులపాలాను నీకు నీన్నీహీతుని చిరునామాకు ఉత్తరములువ్రాసితిని. "యం" అనువాని గురించి విశేషములు తెల్పుము. వానిని రక్షించుటకు ప్రయత్నింపవలయును."

ప్రధాన న్యాయమూర్తి:- ఉత్తరములకును సంబంధించిన యేమియో నోక కార్యమునందు రాయగారిని గుప్తాగారిని సంబంధమున్నట్లు యీ ప్రకరణము తెల్పదా?

ఉత్తరములో గూడార్థ మేదియైన నుండవచ్చును. కాని బ్రిటిషుయండియాలో రాజుగారిపరిపాలనను ధ్వంసముచేయుటకు కుట్రబున్నినట్లు నా ఉత్తరములు తెల్పవని ముద్దాయి న్యాయవాది బల్పెను. అన్ని ఉత్తరముల విషయమునను యిదియే జెప్పవచ్చును. మనిఅర్థమను, పోటోగ్రాఫులు, గుప్తామదాయి యగు జేంజీనిసందర్శించుటయు, మొదలగుఅంశములను న్యాయవాది యెల్లొగినను. కోపకారణముచే నిర్దోషులమీద ఉత్తరములను వ్రాయట చాల సులభమైన బనియని న్యాయవాది బల్పెను.

ప్రధాన న్యాయమూర్తి:- కె. ఆర్. రాయయొక్క సాక్ష్యమును త్రోసివేయు విలులేదు.

న్యాయవాది:- నేరస్థులలో నోకడుగా కె. ఆర్. రాయ కన్పించుచున్నాడు. కాన నీతిని సాక్ష్యములగా నిజమైనదనినమ్ము పిలువెద. సమష్టివాదుల పత్రిక కె. ఆర్. రాయ కిరమ్ముచుండెను.

నిక్షేపింపబడిన "వాన్ గార్డు" అనుపత్రిక తమకు వచ్చెనని ప్రధాన న్యాయమూర్తి తెల్పెను.

దేంజిగారి కేసు

దేంజిగారిమీద నేరము విషయమై న్యాయవాదివాదించి యం. యస్. రాణు వ్రాసిన కొన్ని ఉత్తరముల విషయమై తెల్పినవి నవ్యుదగినవిగావలెను. రాయయొక్క దస్తూరిగాని వానియొక్క చాలుగాని రుజువు కాబడలేదని న్యాయవాది తెల్పెను. మా స్కో పట్టణము నుంచి వచ్చిన నోక కాటులో నిట్లు గలదు:- "హైందవ ఉద్యమముయొక్క నాయకత్వమును వహించుట కొక పార్టీ లేవదీయవలయునను ప్రశ్న విషయము అసూయకాబాదు కాంగ్రెసునకు ముందునుండియు చాలమందిచే నిజమైనవర్తించుచున్నది. ప్రజాశక్తినిబాంధునందు ప్రబోధమును గలుగజేయవలసిన ఆవశ్యకతనుగురించి నేను మిక్కిలి నొక్కి చెల్పితిని.

అయితే అసలే పనిజేయనివారు రాటుమును మాత్రము చేపట్టు పెట్టినవచ్చును. ఇందుకు చదువుకొన్న ధనవంతులు నూలువడుకు ప్రజారకులే గలరు. వడుకుతో నక్కరలేనివారు కేలకొలది మందివారికి గాన్పించియెడల యీ అన్నములేక మాడు స్త్రీ పురుషులుగూడ అట్లు జేయగోరుదురు. ఇంతేగాక మనము గూలువడుకునపుడే బాగా ఆపని చెలిసినవారు వచ్చి కావలసిన సంగతుల నేర్పుటయు, మరమ్మతుల జేయుటయు సంభవించును. ఇంకాకటి గలదు. కేలకొలదిమంది తమంతట తాము వడుకు నెడల ఖర్చు చొక్కాయగును. పన్నునిసెంబరును వడుకు పిలగును. కావున మనము దరిద్రులతోబాటు పనిజేయునెడల నూలు వడుకుట పథ్యత్వార్థమే మరకుగనుండుట నేవనింపక పోవుటయేగాక, అందువల్లనే దేశమునంతటి దారిద్ర్యవస్తువు తరిష్కార మగునని యంగీకరింపవలయును.

హైందవ కార్యక సాంఘికవాదులు అంతర్జాతీయపథకు జేంది యుండవలసిన ఆవశ్యకతను బాగుగ గ్రహించిరిని నా అభిప్రాయము. సమష్టి అంతర్జాతీయవాదులు అంతర్జాతీయ విప్లవ కారులని వారు విశ్వసించుచున్నారు. ఈ కార్యక్రమముతో సంఘర్షణమునకు తీసుకొనిక ప్రజాపక్షమును మనము దూరంచేయవలయును. ప్రపంచవాదభవము గలిగినట్టియు హైందవ నీతులను చెలిసినట్టియు నగు వారలచే నీ కార్యక్రమము చచ్చింపబడినది."

ఉత్తరములను జనువగా విని అందరికీకామ విప్లవభావము లను తెల్పునట్టిదిగ నున్నదని ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు తెల్పిరి. తెల్లిననగరమునుండి యం. యస్. రాయగారిచే దేంజిగారికి వ్రాయబడిన లేఖలో నిట్లుగలదు. "హిందూవేళ కులో నోకపక్షమును యేర్పాటుచేయుటకు సమయ మాసన్నమైనదని అంతర్జాతీయ సమష్టివాదులు నమ్ముచున్నారు." "ఈక్షిలా" మాపత్రికచేరు. మహమద్ సిద్దిక్ మా పక్షములో పథ్యుడు. ఈతనితో గలసి పత్రిక సంపాదకుడగు హైదరాబాద్ బనిచేయును. కాబూలులోనున్న మాసాసమునుండి నాయన బనిచేయను." యం. యస్. రాయగారు తెల్లిననగరము నుండి దేంజిగారికి వ్రాసిన ఉత్తరములో నిట్లుగలదు. "గాంధీగారి ఉద్యమము అంతరించెను. ఇటువంటి ఉద్యమము తెన్నియో బతుకుదేరును, అరబిందమతము, భగవంతునివతము మహారాష్ట్రల అతివాదత్వము, సి. ఆర్. జానుగారి తీవ్రవాదత్వము అన్నియును బయలుదేరును." ఇంక నెన్నియో ఉత్తరములను న్యాయవాది జదివెను. ఉత్తరములు జరుపుకు దీసికొనెను. (ఆ. ప్రె.)

మంటిగోమరైలు కేసు

సాక్షుల విచారణ

లాహోరు, నవంబరు 4:-మిరదాబాదు మాఫీ అసిస్టెంట్ ప్రేషనుమూర్తులైన పనిలో నక్షత్రవహించెనని లేబడినకేసు విచారణ నేడుమరల ప్రారంభమైనది. హిందూ అసిస్టెంట్ ప్రేషనుమూర్తులు రులసిరాముగారు ముద్దాయితరపు వకీలు క్రాసుపరీక్ష చేసెను. రైలు నియమిత సమయమునకు ముందుగా పోయినచో సరియైన కాలమునకు వచ్చినట్లే పుస్తకములందు వ్రాసికొనెదనియు గార్డు తన అనుజ్ఞ తీసికొననిది గంటకొట్టనిది రైలునుండిచి పెట్టెననియు యిది నియమవిరుద్ధమనియు ఒప్పకొనెను. మరల పరీక్షింపగా ప్రేషను వెలుపల గడియారము లేదనియు, రైలుముందుగా బోవుచుండినచో తాను నిలిపివేయుటకు ప్రయత్నించుచుండుననియు ఆయన జెలిపెను.

మంటిజీమరైలు అసిస్టెంట్ ప్రేషనుమూర్తుగారు 24 దైను రైలు వచ్చుచున్నట్లు వాతావరణం రిగం తనకు చేరెననియు యెందుకు వార్తనాలక్యముగా పంపితివని మూరదాము ప్రేషను నుండి రైల్వే నబడుటచేనని బదులు వచ్చెననియు చెలిపిరి. ముద్దాయిని సిగ్గులరనుచు కాగితముపై నెవరు వ్రాసిరో తనకు చెలియదనియు, ఒకవార్త వ్రాయుటకు 2 నిమిషములు పట్టుననియు సాక్షి క్రాసుపరీక్షయంను చెలిపెను. మరియిరువురు సాక్షులు విచారింపబడిన పిదప కోర్టుముగిసెను. (ఆ. ప్రె.)

"జమీందారు" పత్రికాధిపుని విడుదల

మాలానా జాఫరుఅలీగారు, లాహోరులోని జమీందారు పత్రికా సంపాదకునికి 1920 సం॥ రాజద్రోహపు నేరముగ్రింద శిక్ష విధించి యుండిరి. ఈతని విడుదలగూర్చి పంజాబుశాసనసభ మందు తీర్మానము గావించబడెను. పిరు రయేండ్లు కారాగృహవాసము అనుభవించిన పిదప నేడే మంటిజీమరైలు యిలునుండి విడుదలైరి. పిరు రేపు లాహోరు జోయెదరు. అచ్చు రైల్వే ప్రేషనువద్ద ఆహ్వానము ఊరేగింపు జరుగుటకు యేర్పాటులు గలవు. (ఆ. ప్రె.)

8-11-24

శ్రీ కృష్ణవిలాసనభ, తెనాలి
రామదాసు
రామదాసు పాత్రను బ్ర. శ్రీ. యడవల్లి
సూర్యనారాయణరావుగారు ధరింతురు.
మేనేజింగు కమిటీ.

మాలానా మహమ్మదాల్లిగారి "కామ్రేడు" పత్రికకు గాంధీమహాత్ముని సందేశము

నేను ఎరవాడ కారాగారమునందున్నప్పుడు నా అద్భుతవశమున ఉర్రూతల సారస్వతమును పఠించి వారంభించితిని. తత్కారణమున నుహమ్మదీయ మతశిక్షణను ఆ మాలాగ్రముగ గ్రహించగల భాగ్యము నాకు కల్గినది. మాలానా అబుల్ కలాం అజీద్ గారు ప్రసాదించిన హిందూ స్థానీబోధినియను పుస్తకమును నెండు నందుకొనియుంటిని. దీనిని చదివి ముగించినప్పటి నుండియు, ఇంకను హిందూ స్థానీ చదువలయునను ఆశ, ఆశురత నాకు కలిగినది. ఆయుర్దేశము నే నాభిమానముగా వైతిని. ఘయాబీ క్వెరిషీగారు "మిరీఖుక్తు ముచదివి బాగుగా నుండునని" చెప్పిన పుస్తకముల (హిందూ స్థానీవాచకముల) నిట్టిని పంపగోరితిని. అంతేగాక ఆయుర్దేశ కసమమున ఆకారాగార భాండారులు దేశభాషావాచకము లేనైన కలవేరూ యని విచారించితిని. అందు ఉరుదు, మహారాష్ట్రీ, తమిళ, కన్నడ, గుజరాతీ, పోర్తగీసులు కలవు పీటినిగాంచి నే నాశ్చర్యచకితుడనైతిని. సంతోషించితిని. అవి కొలదిసంఖ్యగా నున్నను అప్పటి కవియే చాలుననుకొంటిని. నాకిచ్చిన పుస్తకముల పట్టికయందు మహమ్మదీయ బంక్షితకావలసిన ఉరుదు మాత్రగ్రంథము లుండుట చూచితిని. ఆ గ్రంథములు నాకు కావలయునని కోరితిని. ఆ పుస్తకముల నన్నిటిని లాహోరు అంజుమాన్ ఇహిమయత్ ఇస్లాంబాదు వరుసగా ప్రవరించిరి. సహర్నముగ నాలోనేనిట్లు తెలిచితిని. "నేను ఉరుదుజ్ఞానము నభివృద్ధిపరచుకొనుటయే గాక యీ పుస్తకములు బాలర కెంతవరకుపయోక్తములో చూచెదను గాక" యనుకొంటిని. రెండవవాచక పుస్తకమునందు నేర్పుకొనదగిన విషయములు పెక్కు గలవు. అందు మహమ్మదు జీవితగాథలుగలవు. అందుమహమ్మదుయొక్క విధేయత, బౌద్ధార్యము, సహనము, ధీరత్వము, యాత్రాయుక్త విచక్షణాపటిమ మొదలగు సద్గుణములు గూర్చిన కథలుగలవు. స్నేహితులను విరోధులను గూడ సమముగా ఆవిరింపుటయందు మహమ్మదుకు గలసేర్పు, భగవంతుని మహామహిమయందు గల విశ్వాసము, అవియినియననీల, నరుడు దేవత్యమునందుటకు కావలసిన గుణములన్నియు మహమ్మదునందు మూర్తీభవించెనని నిదర్శనపూర్వకముగ ఆ కథలుండగలవు. మహమ్మదును తిట్టి పరుషవాక్యములూడుమన్న జూన్ముతవర్తకుని మహమ్మదు ఆదరించుట యొక నిదర్శనము. తనగురువును తిట్టుచుండుటగని ఉమా ర్ ఓర్పు లేక పోయెను. కాని మహమ్మదు తన శిష్యుని ముందలిం చెను. శిష్యునితోందరకు ప్రాయశ్చిత్తముగ, వర్తకునికీడువలసిన ద్రవ్యమునకు వైన అదనముగా మరికొంతద్రవ్యము నిమిత్తం గూడ చెప్పెను. ఇట్లాజూన్ముర్రకునివై మహమ్మదుచూపిన యాదరణమున కావర్తకుడు మహమ్మదీయమతమును స్వీకరించెను. ఇట్లు జరుగునని ఉమారు తెలిచియుండలేదట. ఇంకొకకథ ఒకనాడు మహమ్మదు, నిస్సహాయుడై, నిరాయధుడై, ఒంటరిగ, నోకపు తుచ్చాయ విశ్రమించియుండెను. అతనివిరోధ, నా సేవకొకడు చెట్టుచాటునుండి యాతనిపై లంఘించి కత్తిమాసి "నిన్ని పుడు రక్షించువాడెవడురా" యని గద్దించివలక మహమ్మదు నిర్భయముగావెంటనే "అల్లా"యని పూదలముగ పలికెను. ఆవిరోధి డగడ వడకసాగెను. భయంకర దృశ్యమేది యొయొకటి యాతని కి పొడగట్టి నట్లు తోచెను.

కత్తిమారి క్రిందపడెను. మహమ్మదుకత్తి నందికొనెను. కత్తిని రుగ్ధిమించు "నిన్నెవడిపుడు రక్షించువాడ?"ని వాని నడిగెను "ఎవరును లేర"ని యాతడు ప్రాణాశనవలకొనిన వానివలె కంపితస్వరమునందుచ్చరించెను. మహమ్మదు తాని జీవితమును హరించెనా? లేదు. అతని క్షుణ్ణుని వదిలిపెట్టెను. అప్పటినుండియు ఆనా సేతుడు ఆ సేతుడాయెను.

మహమ్మదు ప్రత్యర్థులను, వైరులను, ఆదరించుటయందు బౌద్ధార్య బౌద్ధత్వములచూపిన నిదర్శనము లింతకుమించినవి కలవు. మాలానా పీల్లీగారి గ్రంథముల దిట్టిని కొట్కొలిదిగ నున్నవి. అందు ఎవరి సేవతమునం దెట్లు కలుపుకొనవలయునో అవిధానములుగూడ కలవు. హిందువును మహమ్మదీయునిగా, మహమ్మదీయుని క్రిందించువుగా, చేయువిధములు చూపగల వాకథలు. నాస్వల్పబుద్ధికి తోచినంతవఱకు పరమత శ్రేయకారము నకు మహాత్ముల గుణాదర్శనపరచుమే సరియైనది. అట్టి ప్రచారమే దోషరహితమై, నిర్గుప్తమై, అశూభమై, అభిజగమై యలరారును. గుణగణము

చే మతములూర్పునందునుగాని బలవంతముచేకారు. ఈవాక్యములను నేను మతపరచారమెట్లు జరుగవలయునో నూచించుటకు ప్రాయటలేదు. ఇందునాయాశ చూచేమన మహమ్మదు జీవితమునుండియే మనముపాఠముల నేర్చుకొనవలయునని. హృత్పూర్వకై మత్యుక్తాపనము మనము వాంఛించుచో మహమ్మదుచూపిన సహనమువాక్యల పూర్వముగ నలవడజేసికొనవలయును.

మహమ్మదుజీవితమునుండి చూపిన యానిదర్శనములు నచ్చని హిందూపాఠకులు తమభారతరాయాభిగ్రంథముల తెరచిచూచినచో వారికందు లక్షలకొలదిగనిదర్శనములగుపడును. తమనానాసాధార్యముల చూపుట కవి యాటపట్టులు.

మనముచేయవలసిన దిది చేయగూడని దిదియని సిద్ధాంతీకరించు తీర్మానముల విపులపరచుట నవసరము. నాటికి వ్యాఖ్యానములు చేయుట అసందర్భము.

బహుజనోపయోగమునకు నిరంతరము నాత్రపడుచు "సర్వజనానుభవోభవంతు" యనుసిద్ధాంతము నాదర్శముగానుంచుకొని యంతరాత్మలకిపుడు విజృంభించెను నవసరములేదు. పస్తతము ఆత్మప్రబోధము దండుగ మనమతములయొక్క మూలములములందు నమృతమునుంచి ఆతీరున వర్తించుట నేర్చుకొనచో రెండుసంవత్సరములనుండియు మనలో పెక్కుమంది దేవుని, మతమును, ధిక్కరించుచున్నారని మనము గ్రహించగలము. ఒకరినొకరు లొంగదీయుటకు ఒకరిమతములందింకొకరిని కలఘటించుటకు, ఒకరినొకరుబలవంతపరచుకొనుచు రెండు సంవత్సరములనుంచుచు మనలను మనమే హింసించుకొనుచున్నాము మనమే మనమే దౌర్జన్యమునరించుకొనుచున్నాము. తమతమ కథలు, ధర్మముల నిర్వర్తించుకొనుటకు మారుగ హిందూమహమ్మదీయులు తమకు మహమ్మదుకొరకు పోరాడుచున్నారు. విద్యుత్ ధర్మముల నెగురగొట్టుచున్నారు. హక్కులకై ధర్మముల నాచరింపకుండుట యన్యాయము.

హిందూదేశ మొకవిభాగము. హిందూమహమ్మదీయ మతములు రెండును దానికి రెక్కలు. కానిదానిపక్షము లిపుడాడుటలేదు పక్షచాలనము జడత్వమంబివ. ప్రంభించినది. ఆకారణమున భారతవిభాగము ఆకాశమునఆత్మంతోన్న స్థానమున నాడలేకున్నది. స్వేచ్ఛావామవుల పీల్చుటకు శక్తిచాలినిదియేనది. స్వాతంత్ర్యమారుతమును స్ఫురింపలేకున్నది. మనలనిట్లు ప్రభిభూతుల చేయుట హిందూమతతత్వముగాదు. మనల కీజడత్వమునాపాదించుట మహమ్మదీయ మతసారముకాదు. మహమ్మదీయ మతమును బలహీనముగా వీనర్చుట, మహమ్మదీయుల బలమును తగ్గించుట, హిందువుల మతమునందున్నదా? హిందువులు మహమ్మదీయ భగవత్కరులగుట హిందూమతలక్షణమా? లేక మహమ్మదీయులు హిందూధర్మం మెనరించుట మహమ్మదీయమతలక్షణమా? ఒకరిమతముల నొకరుపాడుచేయుట కామతములాప్యకొనునా! మతమునందొక నాశనశక్తియా?

నాశన విధానమే మతమున కాశయమా? మానవుని యందుగల మహాన్నతగుణ గణముల భేదించుట, స్వాతంత్ర్య విధ్వంసమొనర్చుట ఏ మతమునకైనను లక్ష్యమునా? లక్షణమునా?

(మహమ్మదాల్లిగారు స్థాపించిన ఆంగ్లపత్రిక కామ్రేడు, హిందుస్తానీ పత్రిక హేమదార్) కామ్రేడు, హేమదార్ పత్రికలు, హిందూ మహమ్మదీయులకు "స్వాతంత్ర్యమునకు, వికమత్యమునకు, సాధనము పరస్పర మతసహనము. భారతదేశీయులు, హిందువులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు, పారసీకులు జ్యోతిషులు ఏమతమువారైనను సకల పరస్పర సహనముచూపలేని స్వాతంత్ర్యమురాదు"ని చెప్పటకు మనల నవతరించినది. ఈ పత్రికల పునరధ్యయించుచు మహమ్మదాల్లిగారి కా రాక పెద్దవాద్యతన, భారమును, తమ భుజస్థంభము నందు భరించుచున్నార. కానివారు భగవంతుని కి వరతురు. భగవంతుని సంపూర్ణముగ విశ్వసించురు. నిర్భయగా దాంధకారమును చీల్చివైచి, మార్గము చూచు గోచరింపచేయు దివ్యజ్యోతియును భగవంతుని మహమ్మదాల్లిగారి ప్రయత్నముల సఫలములై, జయప్రథములై యుండుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను. వారి ప్రార్థనలకు నాప్రార్థన ఊతగానుండుగాక. వారెప్పుడును మిత్రామిత్రభేదములు లేక నిష్పక్షపాతియుగ ప్రవర్తించురుగాక. వారును వారి సహాయకారులును క్రోధమునగాని తొందరచేగాని న్రాయకుండురుగాక. ఈ పత్రికలందలి ప్రతి పదమును దేశభక్తుదయుమనకు తన్మూలమున మానవాభ్యుదయమునకు తోడ్పడు శక్తిని గలిగియుండు గాక. భారతదేశమందలి వివిధ మతము

లందును శాంతిసౌమ్యమును, సహృదయమును పెంపొందింపజేయుటకు వీరి పత్రికలు తోడ్పడుగాక.

అలీసోదరులకును సానునగల గాథమైతిని నేనెల్లప్పుడును, అసకాశేయదొరకినపుడెల్లను ప్రకటించుచునేయుంటిని. వారు పక్కాముసల్పాగులగ నుండగోరెదను. నాజ్ఞేయున్నాగు గూడను. నేనును పక్కాహిందువును నున్నాను. ఉండగలను. ఈపక్కాప్రభావము మాకెప్పుడును ఆటంకముగ నుండలేదు. మేముకరినోకరు సంపూర్ణముగ విశ్వసించుము. ప్రేమింతుము. గౌరవింతుము. కొందరు మహమ్మదీయులకును హిందువులను ఇంత గాఢస్నేహ ముండుటకు పిలుస్తూ పో హిందూముసల్పాగు లందరికిని నిట్టిస్నేహ మేలయుండ గాదు? ఇదియు కైకెక్క. నిజముగా స్నేహముగా నుండవలెనని వాగ్దత్తించినచో హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము స్థిరముననునదాలెక్కకు "ఆన్నద" (జవాబు) ఈ కామ్రేడు, హేమదార్ పత్రికలు మహమ్మదీయ మతసైజ సారమునున్నట్టిచేసి వికమత్యభావముల పెంపొందించుగాక. ఈ పత్రికలకు భగవంతుడు సంపూర్ణవిజయభిష్యులు నొసగి కాపాడును గాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

బహుమాత్రము, మధుమేహము, బలహీనము, జ్వరము మొదలగు వాటికి నమృత మైన ఔషధము

నేను బహుమాత్రమువలన 1916 సంవత్సరమునుండి బాధపడుచుంటిని. నేను 1916 లో ఔషధసేవకు గడంగి ప్యము వుంచబడితిని. చక్కెరగాని మహాపదార్థములుగాని తినగూడదని చెప్పబడితిని. ఈ ప్రకారము 2 సంవత్సరములు పథ్యముండి మరల మూత్రపరీక్ష చేయింపగా వ్యాధి యొకను వుండెను. తర్వాత పథ్యము వదలివేసితిని. 1920 మే నెలలో వంతుజ్వరము 95 రోజులు వచ్చెను. డాక్టరుగారికి చూపినంతట మూత్రములో ఎక్కువభాగము తీసివేసెనని చెప్పిరి 1920 అక్టోబరులో ప్రస్తుతము మద్రాసు అగ్నినియన్ వీధిలో నెం 72 రు భవనము జార్జి టౌకనం దుండు తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురవాసియగు పండితస్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారిని చూచింతట వారు యీ వ్యాధిని, బలహీనతను పోగొట్టెదనని పూచీపడిరి. కొంత కాలమువకు చాల బలవంతుడనైతిని. 2; నవంబరులో మరల మూత్రపరీక్ష చేయించగా యే విధమైన వ్యాధినంబంధములు లేనని చెప్పిరి. పండితులవారి చికిత్సలో నుండుతరి 8, 9, రోజులు జ్వరమువచ్చెను. జ్వరములకు 2, 3 రోజులు ఔషధమిచ్చి నివారించిరి. ఈ పంతులవారు ఎవ్వరి యింటికి వెళ్లరు. కాని వ్యాధిగ్రస్తులే వారింటికి వెళ్లవలెను. వారు మొదట అభిప్రాయము తెలియకర్చుటకే 15 రూపాయలు పుచ్చుకొందురు. మందులుకూడ అధిక ఖరీదుగలవి. వీరు మూగ, గ్రుడ్డి, ఏనుగుకాలు, కుష్టు, మొదలగువాటిని కూడ నివర్తించెయగలరని అచ్చటికి వచ్చిన అనేకులనుబట్టి తెలిసికొంటిని. (చకటన నెం 5) 3-12-20, జె. బ్రౌన్, డిప్యూటీ ఎగ్జామినర్ మిలిటరీ ఆకాంటు డిపార్టుమెంటు,

మోహినితైలము

5 తుల నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగమైనది. ఇదిహనోపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీధర్మిణీకన్యా గ్రంథు మొదలగువారికి నుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును. నుండరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు కురులును మనోహరముగ లెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుకల రమణీయమగు నువాసన కప్పు నలవికాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారిలకుకూడ పరిమళము వ్యాపించును తలలోచుండును పుట్టి నివ్వదు. దీనియందు మనోహరమగు నువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి రియారుచేయించి తలకొలిది సీసాల వికలించి మెప్పుడదనీ యున్నాను. శరీరలక్షణసాపరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ నవంబరు నెల 6-వ తేదీ

గురువారము

మాకనాల్గుగారి వేగిరపాటు

మాకనాల్గుగారు మంత్రపదవికి రాజనామా నిచ్చిరి. బాల్మీనిగారు ప్రధానామాత్యులుగ బని చేసెదరు. మౌక్తికనాల్గుగారు మిగుల ప్రతిభివంతులును, నిపుణులు ననుటకు సందయములేదు. విదేశ రాజ్యాంగవ్యవహారములను పేరు కడు సమర్థతతో నిర్వహించిరి. కాని చివరిదినములలో దూరదృష్టిని కోల్పోయి వేగిరపాటు జూరిరి, తెల్లమగుచున్నది. కాంపుబెలుకేను సందర్భమున రాజనామా నిచ్చి యుండుట భవ్యమా యని చర్చింప బనిలేదు. ఏల నన, ఆయ్యది మాకనాల్గుగారి గౌరవమునకుసంబంధించి యున్నది. స్వల్పవిషయముతో కన్నర్యేటి పులకగోత్రుని విశ్వాసరాహిత్యత్యానమును ప్రవేశ పెట్టుచున్నపుడు, మాకనాల్గుగారు స్వలాభమును సయితము గౌరవ రక్షణార్థము గొల్పోవుటలో వింత లేదు. మాకనాల్గుగారు ధీరునివలె ప్రవర్తించి, బ్రిటిష్ వారి కుండెడి లాభసప్తపరిగణనస్వభావమును విడనాడిరి. ఆంధ్రకుమాకనాల్గుగారిని మెమునందంప జలము. కాని ఎక్కడు సామ్యముగ ప్రవర్తించి యున్నచో లిబరలుపక్షము వాత్రో నైహమును విడనాడుట కివసరము లేకుండెడిది. రుష్యా సంధిషయమై లిబరలు పక్షమువారికి భవంపందిరికి మాకనాల్గుగారు కోపాద్రీపితులయిండుట గనుపించును. ఆకారణమే, కాంపు బెలుకేనులో లిబరలుపక్ష సవరిణులు ఆంగ్లేయ నియదయ్యెను.

మాకనాల్గుగారియనను తమ కింతయన్యాయము జరుగునని తలచియుండరు. కన్నర్యేటిపుల కింతయధికసంఖ్య చేకురు ననియు నూహించి యుండురు. బ్రిటిష్ పట్టరులు మంచిచెడ్డల తారతమ్యమును గుర్తించి, అభివృద్ధిపక్షమువారికే తమసమ్మతుల సచ్చేదరని యూహించి యుండురు. మాకనాల్గుగారి యన్యాయములు అత్యంత విజయోత్సాహమును జూపెను. కాని, తుదకు ఫలిత మన్యధా పరిణమించెను. కన్నర్యేటిపులను బలపరుప నెంచిన లిబరలుపక్షమువారు ఆత్మహత్య నొనరించుకొనిరి. లేబరుపక్షము సెనుకటికన్న బలపడటకు మార్గము, సంఖ్యలందు క్షీణించెను. కాంపుబెలుకేనువిషయమున జూపిన ధీరత్వము, మాకనాల్గుగారు ఇతరవిషయములలో జూపజాలక వెనుదగ్గిరి. ఆంగ్లప్రజాభిప్రాయమును సుముఖము గావించుటకై వీరు కొన్ని సందర్భములలో వేగిరపాటు జూపి, స్వీయగౌరవమును లేబరుపక్షగౌరవమును గూడ కోల్పోయిరి. ఈజ్ఞానమన్యవిషయమున జగ్గల్ పాపాగారి హితమును పూర్తిగ నిరాకరించుట మొదటిసందర్భము. జగ్గల్ పాపాగారు, సాదనువిషయమై విన్నవించుటకును, ఈజ్ఞాన కొనగినస్వాతంత్ర్యము సార్వకమగు

టకుబ్రిటిష్ సైనికులను దేశమునుండి దొలగింపగారు టకును, ఇంగ్లండుకు వెడలియండిరి.

జగ్గల్ పాపాగారికి లేబరుపక్షముపై విశేషాభిమానము గలదు. కారణము విదితమే. అధికార పదవిని వహించకముందు లేబరు పక్షము వారు చూపిన సంపూర్ణ సానుభూతియే ఇందుకు కారణము. లేబరుపక్షమున కింకను వెనుకటి సానుభూతి గలదనియే వీరు దలచిరి. జగ్గల్ పాపాగారు ఇంగ్లండుకు బోవుట ఈజ్ఞానప్రజలలో ననేకులకు ఇష్టములేకున్నను వారు స్వంతభాధ్యతవై వెడలి యుండిరి. మాకనాల్గుగారు జగ్గల్ పాపాగారి కోర్కెలను నిరాకరించి వారిని మిగుల ఆశాభంగుల గావించిరి. తమకు గలిగిననిరాశను వారు పిమ్మట వెల్లబెచ్చిరి. మాకనాల్గుగారిటుల బ్రవర్తించుటకు కారణము బ్రిటిష్ ప్రజలను విముఖుల గావించుకుండుటకే. కానివీరియెత్తుకొనసాగలేదు. మరియొక సందర్భము జనోవిభగారి లేఖ. బ్రిటిష్ ప్రజలను తిరుగుబాటుకు పురికొల్పినటుల ఆలేఖ యందు గనుపించును. జనోవిభగారు రుష్యాను ప్రముఖులు. ఎంత వెట్టివాడయినను రుష్యా ఇంగ్లండులకు సంధి గుదురుచున్న సమయమున ఇట్టి లేఖను వ్రాయుటకు బూనుకొనునా? తానాలేఖను వ్రాయలేదని జనోవిభగారు ప్రకటించిరి. ఇంగ్లండు నందున్న సావియటు ప్రతినిధియు అటులనే ప్రచురించెను. ఉత్తరము నిజమయినదా లేక భార్యాయా యను విచారణను మాకనాల్గుగారు గావించలేదు.

ముందుకు వెనుకల నాలోచింపక, శత్రువుల కెటుల సంత్యసందేశ మంపెదరో ఆరీతిని కడతీవ్రమగు ప్రత్యుత్తరమును మాకనాల్గుగారు రుష్యా ప్రభుత్వమునకు బంపియుండిరి. స్నేహభావముతో మెలగుచున్న రుష్యా కిందువలన నెంత తీవ్రాగ్రహము గలిగి యుండునో యూహింప వచ్చును. రుష్యా పట్ల కానిస్యము జూపుటలో, కన్నర్యేటిపులను మించినటుల జూపవలయునని, మాకనాల్గుగారు దృఢీకరించి యుండురు. కాని, మాకనాల్గుగారును కొనిన ఫలము చేకూరలేదు. కన్నర్యేటిపులకున్న పలుకుబడి చేతనేమి, పత్రికా ప్రచారమువలననేమి, అసత్యపు లేఖనుగూర్చి భూమ్యాకాశములు తలక్రిందు జేయబడెను. లేబరుప్రభుత్వసమాధానమును వినువారు లేరయిరి. ఇంగ్లండులో విప్లవము గలిగించుటకు రుష్యానులు బ్రయత్నించు చుండగ, మాకనాల్గుగారు అట్టి ప్రయత్నములను నిరోధింపక మీదమిక్కిలి రుష్యానులకు సహాయము జేయుచున్నారను అపవాదము దేశమందంతటను బ్రాకిబోయెను. వోటరులు చాలమంది లేబరుపక్షమున కెదురు తిరుగుటకును, కన్నర్యేటిపుల సభిమానించుటకును, కల్పితలేఖ తుదకు ప్రబల కారణమయ్యెను. మాకనాల్గుగారు లేఖయొక్క సత్యాసత్యములనువిచారించి, అయ్యదికల్పితమని వెంటనే ప్రకటించి యున్నచో, ప్రజాభిప్రాయము లేబరు పక్షము వంకకు దిరిగెడిది.

మాకనాల్గుగారు రుష్యాసందర్భమున అపజయము గాంచియుండగ, ఫ్రెంచిలేబరుమంత్రియగు హరియటుగారు రుష్యాప్రభుత్వముతో సమాధాన పడుటలో కడుజాగ్రూతతో మెలగెను. రుష్యాను ఘాన్సుప్రభుత్వము గుర్తించెను. ఫ్రాన్సునందు

క్రాసినిగూడ రుష్యారాయబారిగ నంగీకరింపబడిరి. జనోవిభగారిలేఖ సత్యమా భార్యాయా యని నిర్ణయించుటకు లేబరుపక్షమువారి విచారణ సంఘమును నియమించిరి. కాని తా మివిషయమును నిరాకరింపజాలవని, విచారణ సంఘమువారు ప్రచురించెరట. అసలులేఖ ప్రభుత్వమువారికండ్ల బడలేదు. ఏదో యొకపత్రిక కద చ్చేడ్కెనట. దీనిని ఎవరును ఇంతవరకు బయటపెట్టలేదు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు అసలు లేఖను చూడకుండనె, రుష్యాప్రభుత్వమున కంత్య సందేశమును పంపి యుండిరి. తుదకు వ్యవహారమంతయు ఎంత హాస్యాస్పదముగ పరిణమించినదో, కనుగొనవచ్చును. నిరాధారమగు నిట్టివిషయమునుగూర్చి ఇటుకన్నర్యేటిపు పక్షమువారును అటు లేబరుపక్షమువారును ఎన్ని కలనిమిత్తమైలేవోనిగంద్రగోళముచేయుట, బ్రిటిష్ పక్షానికి నిదర్శనము. మాకనాల్గుగారు తొందర పడిన మూడవసందర్భము బెంగాలు అరెస్టులు.

బెంగాలు అరెస్టుల విషయమై లేబరు ప్రభుత్వమువారింత తొందర నేలపడవలయును? బెంగాలులో నిపుడెమియు క్రొత్త గంద్రగోళము గనుపించదు. భాధ్యతగల నాయకులను నిర్బంధింప వలసిన యగత్యము గనుపించదు. నాగరిక ప్రపంచముచే నెవగింపబడిన ప్రాతచట్టము సమలులో బెట్టవలసిన యావశ్యకత అసలేదు. ఇట్టిసిద్ధిగోస్వాతంత్ర్య రక్షకులమని ప్రకటించెడి లేబరు ప్రభుత్వమువారు ఏల యింత తొందరపడిరో దురూహ్యము. కారణ మొకటైయుంధవలెను. హిందూ దేశ నిర్బంధముల విషయమున కన్నర్యేటిపులకు తామేమాత్రము దీనిపోమని వీరు ప్రపంచమునకు ప్రకటింప నెంచి యుండురు. ఆవిషయమై బ్రిటిష్ ప్రజలను సమ్మింపదలచి యుండురు. తాత్కాలిక లాభమునకై లేబరుపక్షమువారిట్టి తొందరపనులకు గడంగుటవలన తమ శాశ్వత కీర్తిని కోల్పోయిరి. సర్ ఇంకరక్ నాయరుగారు సయితము లేబరుపక్షమువారి చర్యలను నిరసించిరి. "స్వాతీడిరు" పత్రిక సయితము నిరసించెను. మాకనాల్గుగారి వేగిరపాటువలన తమకుగాని ఒరులకుగాని లాభము లేకబోయెను. మరల లేబరుప్రభుత్వము పరిపాలనాధిపత్యము వహించుటకు ఎంతకాలము పట్టునో యూహింప సశక్యము. ప్రస్తుతస్థితినిబట్టి చాలకాలమువరకు కన్నర్యేటిపులు హాయిగ నిదురింపవచ్చును.

అమెరికను పండితులు : గాంధీమహాత్ముడు

హైందవ భావ మతిరున నడుచుచున్నదో కనుగొనుటకు అమెరికను పండితు లిరువురిదేశమునకు విచ్చేసిరి. కొంతకాలము క్రిందటివరకు పాశ్చాత్యులే దేశమునకు విచ్చేసి దేశప్రముఖులతో సంప్రతింపక, వారి యభిప్రాయములను కనుగొనక, దేశమునందు తమ యిచ్చనచ్చినచోటుల సంచరించి స్వదేశములకు వెడలినపిమ్మట భారతీయులు అనాగరికులనియు చెల్లును చేమలను పూజించువారనియు పాశ్చాత్యులలో సహవాసములేకముందు వారికి నాగరికమన నేమియో తెలియదనియు ఇప్పుడప్పుడే వారు కన్నుల దెరుచుచున్నారనియు పాశ్చాత్యులచే సుశిక్షితులయినగాని భారతీయులు తల

యెత్తజాలరనియు మున్నగు విపరీతవిషయములను ప్రాస గంభీరములను ప్రచురించిరి. వీనినే బ్రటిష్ ప్రజలెము తదితరు లేమి ప్రమాణముగ భావించుచుండిరి. అమెరికను ఐండితు లట్టి యుద్దేశ్యముతో నిక్కడికి వచ్చియున్నయెడల వారికేగాని ఇతరులకు గాని ఇసుమంతయు లాభముండదు. దురభిప్రాయ పూరితులుగాక, హైందవ విజ్ఞానమును గ్రహించుటకు వీరు నిజముగ పునుకొనుచో, అమూల్య గ్రంథము లనేకములను గ్రహింప వలెగును. గాంధీమహాత్మునితో కలసి ముచ్చటించుటకు అహమ్మదాబాదు సత్యాగ్రహశ్రమమునకు వీరుబోయి యుండిరి. మహాత్ము డక్కడ లేకుండుటచే డిల్లీకి బోయిరి. మహాత్ముడు డిల్లీ నుండి కలకత్తాకుబోయి యుండుటచే, అక్కడను కలిసికొనలేక బోయిరి. త్వరలో వీరు మహాత్ముని కలిసికొనదలచిరి. అమెరికాలో మహాత్ముని గూర్చియు, అతని యద్యమము గూర్చియు పలువురు శ్రద్ధవహించుచున్నారనియు, ప్రపంచమునందలి అధ్యాత్మిక శ్రేష్ఠులలో మహాత్ముని డెర్చుచున్నారనియు, వీరు సూచించిరి. మహాత్ముని యద్యమము ప్రపంచదృష్టి సరికట్టుటకు, భారణము గలదు. అయ్యది కేవల సిద్ధాంత పూర్వము మాత్రమే గాదు. ప్రపంచమునకు మహాత్ముని సం దేశ మవసరమగుచున్నది. సత్య ఆహింసామార్గములు పూర్తిగ మరుగగుటచే, ప్రపంచము కల్లోల పూరితమైయున్నది. మహాత్ముని ప్రతిపాదనము సత్యతేజమును మరలప్రస్ఫురింపజేయుచున్నది. ఇయ్యది ప్రపంచమున కెంతయవసరమో హిందూదేశమున కంతి యవసరము. అందుచే ఇతరమార్గముల నవలంబింపక భారతీయులు ధర్మమార్గా వెలంబనము చేతనే గమ్యస్థానము చేరుచోతాము తరించుటయగాక ప్రపంచమునుగూడ తరింపజేయగలరు. మహాత్ముని నాయకత్వమును కోల్పోవుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు నమ్మితింపరయిరి. కలకత్తాలో జరిగినసభలో నిది విదితిమయినది. మహాత్మునకును దాసు పక్షము వారికిని సమాధానము గుడినటుల దెలియుచున్నది. మహాత్ముడు సంయుక్తరాష్ట్ర సమావేశమునకు దెలిపినసందేశము నూతనమయినదిగాదు. కద్దరు, హిందూమహమ్మదీయ సంయోగము అస్పృశ్యతా నివారణము కొరకు పాటుబడవలయునని మహాత్ముడు హెచ్చరించెను. ఇయ్యది కడు సామాన్యవిషయముగ గనుపించినను స్వరాజ్య బీజములు వీనియందేగలవు. అన్నిటి న్నను ఆహింసారక్షణము ముఖ్యమయినది. మహాత్ముడు వంగదేశమునకు వెడలియుండుటచే వంగదేశీయులు మహాత్మునిహితము నాలకించి ఆహింసాపథము నవలంబించియే గమ్యస్థానము జేరుటకు నిశ్చయించెదరుగాక! అట్టితరి హిందూదేశము మరల గురువీతము నాక్రమించుట కవకాశ మేర్పడును.

అమెరికా అధ్యక్షుడు
కూలిడ్జిగారు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకు మరల అధ్యక్షులుగ నెన్నికొనబడిరి. ఇటుల జరుగునని వెనుకనే యూహింపబడెను. హార్డింగ్ గారి ఆకస్మిక మరణమునకు ఫలముగ కూలిడ్జిగారాస్థానమునందు ప్రవేశించిరి. అందుచే, వారు పూర్తికాలము బనిచేసి యుండులేదు. కూలిడ్జిగారి

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

గాంధీ మహాత్ముని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

6.11.24

చందాలు
49781-8-8

ఇదివరకు
ఇదివరకు

ఇదివరకు ఇదివరకు

ఇదివరకు ఇదివరకు

పరిపాలనము బడుదుడుకులు లేకుండ జరిగిపోవుచున్నది. మద్యపాన నిషేధము పట్ల వీరి కభిమానము గలదు. యూరపియును వ్యవహారములలో పాల్గొనుటకు గాని, నానారాష్ట్ర సంఘమున బ్రవేశించుటకు గాని, కూలిడ్జిగారు రంగీకరింపజారు. తమ సిద్ధి తాము చక్కబెట్టుకొనిన జాటునని దలచు అమెరికను దృక్పథమునే కూలిడ్జిగారు రనుసరించుచున్నారు. విల్సను గారొక్కరే, ప్రపంచమున శాంతియు సఖ్యమును గుదుర్పవలెనని ప్రయత్నించిరి గాని ప్రయోజనము లేకబోయెను. అప్పటి నుండియు, అమెరికనులు అన్యుల వ్యవహారముల నుండి వైదొలగి యుండిరి. ఫిలిప్పైను స్వాతంత్ర్యము విషయమై కూలిడ్జిగారు రెలుల బ్రవర్తించెదరో చూడవలయును. ఫిలిప్పైనుల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాంఛను సఫలపరుచుటకు, కూలిడ్జిగారు రంగీకరించునటుల, ఇటీవల వార్తలు దెలిపెను. మొదట కూలిడ్జిగారు ఫిలిప్పైనుయద్యమముపట్ల ప్రబల విముఖతజూపినను, తుదకు లొంగి నటుల దెలియుచున్నది. అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రము పెక్కువిధముల నభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ధన భాగ్యసమృద్ధియందద్వితియస్థానము నలంకరించుచున్నది. యూరపియును కల్లోలములందు జోక్యము కలుగజేసికొనక, అన్ని దేశములకును, పెట్టుబడి పెట్టుచున్నది. అమెరికాతో సన్నిదేశములకును అవసరములదు. ఇట్టియనుకూలస్థానమును కూలిడ్జిగారు మానవశ్రేయమున కుపయోగించెదరో, లేక కేవలస్వార్థమును పెంపొందించుకొనుటకై వినియోగించెదరో చూడవలయును.

కరాచీ మ్యునిసిపలుసంఘము
కరాచీ మ్యునిసిపలుసంఘమువారు బాంబాయి గవర్నరుగారికిస్వాగతప్రత్యమునుసమర్పించుటకునిరాకరించిరి. ప్రస్తుత పాలనావిధానముపట్ల ఆసమ్మతిని జూపుట కింతకన్నను వేరుమార్గములేదు. దేశనాయకులకు మ్యునిసిపలుసంఘములు స్వాగత మిచ్చుట దోషముగ పరిగణింపబడుచున్నది. మ్యునిసిపలుసంఘములపై సర్చార్జి విధింపబడుచున్నది. మ్యునిసిపలుసంఘములకు తమనాయకులకుస్వాగతమిచ్చుట కవకాశము లేనిచో, స్థానికస్వపరిపాలనము వట్టి బూటక మనటుకు నందియములేదు. ఆ విషయమటుండ, గవర్నరుకు విజ్ఞాపన నీయకుండుట, రాజద్రోహ మగునా? కరాచీ డెయిలీగజెట్టు, మ్యునిసిపలుచర్యను రాజద్రోహమనియే బిలుచుచున్నది. దీని నణగద్రొక్కవలయునని, సూచించుచున్నది.

డెయిలీగజెట్టుపత్రిక వలె తలచువారు ప్రతిపక్షులలో పలువురు గలరు. కాని ఆంగ్లోహైందవ పత్రికలఘోషకు జడిసి, భారతీయులు ఆత్మగౌరవమును కోల్పోవజాలరు.

పాలస్తీను పరిస్థితులు
పాలస్తీనుదేశమును యూధులనివాసభూమిగ జేయవలయునని బాల్బరుగారు జేసిన ప్రయత్న మింకను ఫలించలేదు. ప్రపంచమునందలి యూధులను రావించి, అరబ్బులను మూలద్రోయుట ఏమి న్యాయమో ఇంతవరకు గోచరింపలేదు. అరబ్బులు నూతనోద్యమముపట్ల తమ ప్రతికూలభావము నింత వరకువిడువలేదు. బాల్బరుప్రతిపదితోత్సవసందర్భమున, అరబ్బులందరును పనులను మానివైచి తమ ఆనవృత్తినిదెలిపినటుల, తెలియుచున్నది యూధుల ప్రాబల్యమును పెంచుటకుజేసెడి ప్రయత్నములను తుదివరకు తా మెదిరించెద మని అరబ్బులు శపథ మూనిరి. ఇకముందు అరబ్బుల వైషమ్యమింకను పెరుగవచ్చును. కన్న ర్వేటి పు ప్రభుత్వము ప్రజాభిలాషలను సఫలపరుచుట కలవాటుపడి యుండులేదు. కాని స్వయంనిర్ణయ సూత్రము బూటకము కాదేని అరబ్బులయద్యమము న్యాయమయినదని ప్రాజ్ఞు లంగీకరింపక మానరు.

బర్మాల పత్రిక
రాజద్రోహపు కేసు
రంగూను, నవంబరు 5:-బర్మాలో పంచాను యను వార్తాపత్రిక సంపాదకుడు తునుప్రాయను నాతినిపై 124 ఎ నెక్స్టుక్రింద కొన్ని వ్యాసములు రాజద్రోహనాచకములని లేబుడిని కేసువిచారణ నేడు మరల జరిగెను. పోలీసుకమిషనరు మెరిక్సినుగారు కాసుపరిక్ష జేయబడిరి. అందుగల కొన్ని బర్మాభాష పదములకు ఇరువురు పోలీసు పండితులు వ్యాఖ్యాన మొసగిరి.
ముద్దాయి తినపిన్నపయస్సును, యర్థసమయమున పై న్యములో పనిజేసినందులకును దడుదలపవలెనని గోరుదు వామ్యూలమొసగెను. తీర్పు నిలుపుజేసి యుంచిరి. (అ. ప్రె.)

పోలీసువారిని కొట్టుట.
రంగూనులో కేసు.
రంగూను, నవం 5:-పైనున్న ఇరువురు పోలీసుజవాసులను కొట్టెనను నేరముపైయు త్యాగయయను ఫోంగీవృద్ధునిపై కేసు లేబుడెను. జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారి విచారణజేయునపుడు ముద్దాయి తాను నేరము చేయలేదనియు, పెట్టులాట జరుగు సమయమన తన పనుమరాలియింట కదలలేకుండ నులుగడుపు బాధ నొందుమంటిననియు వాదించెను. అంతట ముద్దాయి రిజిస్ట్రేషన్ క్లెర్కుక్రింద నేరమోహింపబడి 17 వ తేదీకి కేసు వాయిదావేయబడెను. (అ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

మగ్గొనాల్డుగారిరాజీనామా

కార్యకర్తభుక్తిమువారి ఆఖరుసభ

బాల్విన్సుగారు ప్రధానామాత్యపదవి నంగీకరించుట

టోరీస్ త్రికల అంచనాలు

మగ్గొనాల్డుగారి ఛాయాపటగ్రహణము

లండన్, నవంబరు 4 — కార్యకర్తభుక్తిము రాజీనామాను సేటిసాయంకాలము 5.30 గంటలకు మగ్గొనాల్డుగారు సార్వభౌమునకందజేసెను. సార్వభౌమునితో ఒకగంట మాట్లాడిరి. రాజమందిరము బాల్విన్సుగారు 7 గంటలకు జేరిరి. ప్రభుత్వము సేర్పాటుజేయుదని సార్వభౌముడు తెప్పెను. సుభ్యాష్టుము కార్యకర్తభుక్తిములత్రివర్గము ఆఖరుపర్యాయము సమావేశమాయెను. చాల ఉత్సాహమును గలగజేసెను. వారంతల రాకను ప్రజలు గుంపులుగూడి చూచుచుండిరి. ఉత్సాహముతో అంతయు నిండిపోయెను. ఒక్కొక్కమంత్రిని జూచి గుర్తించి కార్యకర్తపక్షమువారు సత్కరించిరి.

మగ్గొనాల్డుగారి ఛాయాపటము

చాలమంది కార్యకర్తపక్షాభిమానులు మంత్రికులు వచ్చి నపుడు సంతోషమును గొరవెనును వెల్లుబిచ్చిరి. 15 గంటల తరకు సభజరిగెను. మగ్గొనాల్డుగారు ఆఖరున ఒక్కడవెల్లిరి. తోరీస్ పక్షము లేకుండ సిగ్గుట్టును గాల్చుచు ఛాయాపటగ్రహణార్థము నిబడిరి. ఛాయాపటమైనపిదప 5.30 గంటలకు రాజీనామా సందజేసిరి. సేటిసభ్యాష్టుము బాల్విన్సుగారు క్రొత్త ప్రభుత్వము సేర్పాటుజేయటకు ఒప్పుకొనిరి.

టోరీస్ త్రికల అంచనాలు

లండన్, నవంబరు 2:—క్రొత్త మంత్రివర్గమునుగూర్చి ఇట్లు అంచనా వేయుచున్నది.

విదేశాంగమంత్రి:—అస్టిక్ చాంబర్లెను గారు.

ఛాన్సిలరు ఆఫ్ ఎక్జీకర:—సర్ రాబర్టు హార్డెగారు ప్రభువులసభనాయకుడు, కమినియి లార్డులవెసిడెంటు.

కర్ణాటకప్రభువు.

లార్డు ఛాన్సిలరు:—కేఫ్లప్రభువు, అధినివేశమంత్రి, బర్మెన్-పాడ్ ప్రభువు.

ఇండియామంత్రి:—వింటన్ చర్చిలుగారు.

యుద్ధమంత్రి:—డెర్బీప్రభువు

వైమానికమంత్రి:—సర్ క్యామర్లెనుగారు.

కార్యకర్తమంత్రి:—సేటిల్ చాంబర్లెనుగారు.

ఆరోగ్యమంత్రి:—సర్ జోయిన్ క్లెఫ్ సిక్స్ గారు.

వర్తకసంఘాధ్యక్షుడు:—సర్ ఫిలిప్ లాయిడ్ గ్రాము గారు.

విద్యాకాళాధ్యక్షుడు:—ఉడ్ గారు.

వ్యవసాయమంత్రి:—స్కాండెర్నప్రభువు.

పొట్టుమాట్టరు జనరలు:—సర్ ల్యూమింగ్ టెర్రింగ్ గారు.

అటార్ని జనరలు:—సర్ డగ్లస్ వోపేగుగారు.

సాలిసిటరు జనరలు:—సర్ థామస్ ఇంక్విస్ గారు.

స్కాట్లండు మంత్రి:—యంగు ప్రభువు.

డెస్క్ మైన్, క్యాబ్లీస్టర్లీ ప్రభువు, పీలు ప్రభువులకు తావు లేనందులకు విచారించుచు వీరికి ఇండియా రాజపతినిధి, ప్యారిస్ థెర్మినురాయబారుల పదవులు ఇవ్వబడుననున్నది.

పీలు ప్రభువు, వింటర్బర్క్ ప్రభులు ఇండియా కార్యాలయమునకు ఈ వాదాంతమునిబోయిరి.

బాల్విన్ గారి కర్తవ్యము

బాల్విన్ గారు అనర్థముగ క్రొత్తమంత్రివర్గపు సేర్పాటును గూర్చి ఆలోచించు చున్నారు. ఆ సక వ దం తులు ముందే బయటజేయవచ్చును. కర్ణాటక ప్రభువు విదేశాంగమంత్రిగ నుండరనుచున్నారు. అస్టిక్ చాంబర్లెనుగారు రావచ్చుననుచున్నారు. సేటిల్ చాంబర్లెనుగారి స్థానమునకు అక్షేపం రావచ్చునట. సేటిల్ చాంబర్లెనుగారి ఎన్నికను గూర్చి దావా చేయుటకు వర్జీ గారు ఆలోచించు చున్నారు.

మగ్గొనాల్డుగారిని ప్రశంసించుట

లండన్, నవంబరు 2:—ఎన్నిక ఫలితములను గూర్చి వివర్ణించుచు ఉబ్జర్వరు పత్రిక మగ్గొనాల్డుగారి నెట్లు ప్రశంసించెను. మగ్గొనాల్డు మరల ఎన్నటికి ప్రభుత్వము నకు పెక్కినను ను జొందకున్నను ఎన్నికలందు పెద్ద మొత్తమును సంపాదించుటకు ప్రయత్నించగలరు. ఇంకను ఒక పక్షమునకు నాయకుడు గ నుండును. ఇది ఎన్నికల చారిత్రమున ముఖ్యంశము. ప్రజలు ఆందరు సమానముగ మగ్గొనాల్డుగారి నింత గౌరవించినటులు ఇతరుల నెవరిని జేయరు.

మగ్గొనాల్డుగారిని అన్యాయముగ వ్యక్తి మామణులను గావించిరి. విదేశాంగ వ్యవహారములో ఆయన ఎంతయు ఘన కార్య మొనర్చెనని జగలులు పాపాగారి అసంగతపు కోర్కెలలో జూపి చిత్త ఫ్లేషును కొనియాడుచున్నవి.

బాల్విన్ గారు

ఎంతటికైన నెన్నికలము గలవాడనియు ప్రతికూల భావము గలవా డనుచున్నది.

ఆత్మపక్ష విశ్వవిద్యాలయపు

స్థానములు

రెండును చూపిపీలు ప్రభువు సర్చార్లన్ ఓచుక్ (కన్సు) గార్లకు వచ్చినవి.

ఇంగ్లండులో తుపాను

ప్రాంసులో వరదలు

లండన్, నవం 2:—బ్రిటిషు దీవులమట్టును గొప్ప తుపాను వీచుచున్నది. ముఖ్యముగ వేల్సు ఇంగ్లండుకు పడమర భాగమునను వీచుచున్నది. దక్షిణజిల్లలందు వర్షపాతము కుంభిపాతముగ వున్నది. ధేమ్యునది ఆరుఅడుగులు ఎత్తైన పారుచున్నది. వది ఎక్కువగుటచే పడనలు పోవుటలేదు. నిలిచిపోయినవి. ప్రావుమైన్ మైదానములు జలప్రవాహము లై నవి.

ఉత్తరవేల్సు దేశములో చెట్లుమొలచుట పక్షిపోయినవి. చాలనవ్వుముగల్గెను. క్రీడా కార్యక్రమమును మానుకొనవలసి వచ్చెను.

ఇంగ్లీషు చానలులో నుడిగాలిగొట్టెను. సముద్ర మంతయు కల్లాలముగనుండెను. సముద్రము తీవలతువచ్చెను.

ప్రాంసు అంతటను ప్రమాదకరముగ వరదలు వచ్చెను.

డివెలరాగారి ఉంగునము

ఉత్తర బర్లండులో ఎన్నికల ప్రదేశములకు రామాడవని ఆ ప్రభుత్వమువారు రామాడవని నిషేధించి ఆ ప్రభుత్వము విదేశ ప్రభుత్వ మగుటచేతను, విరివిప్రజ లంగీకరించినదిగాదు గావున ఆ ప్రభుత్వపు టుత్తరపుల సంగీకరించవని డివెలరాగారు జెప్పిరి. ఈ వ్యాప్తి స్థానాధికారమును ఒప్పుకొననిరి. రామకయోపన్యాసము నీయుట కంగీకరించు వాడను గాననుచు ఒక నెల ఖయిదును న్యాయాధికారి విధించెను.

రైల్వే బద్దల పటాభూరము

డ్రైవరు ముక్కలుముక్కలగుట

త్రుతగాత్రులు కయ్యోమొట్టోయని ఏడ్చుచుచే గుండెలు రుట్లుచునెను. గాయములు తగిన వారిలో ముగ్గురు వైద్యాలయమున నున్నారు.

ప్రమాదముయొక్క వివరములు

లీఫ్లు, నవంబరు 4:—మొత్తము 18 గ్గురు చనిపోయిరి. 30 మందికి గాయములు తగిలినవి. 300 మంది వీరినందరిని వెనుకటతో రాత్రంతయు బట్టెను. ఒక్క రైల్వే, సిగ్నలు మనిషియు ఆశ్చర్యముగ తప్పించుకొనిరి. అతడుండు గది అంతయు ముక్కలై నది. రూపులేకుండ పోయెను. పైర్వక్ ఇంజను నుండి పడిపోయెను. డ్రైవరును తనవనిని వదలక అక్కడనే యుండెను. ఇంజను క్రిందపడి ముక్కి ముక్కులయి చనిపోయెను.

సార్వభౌముని సానుభూతి

చనిపోయినవారి బంధువులకు త్రుతగాత్రుల బంధువులకు సార్వభౌముడు సానుభూతి తెలియజేసెను.

పనిలేని బ్రిటిషు ప్రజల సంఖ్య తగ్గుట

అక్టోబరు 27 తేదీకి పనిలేనివారి సంఖ్య 978 తగ్గెను.

రాలిన్ సన్ ప్రభునకు సార్వ

భౌముడు సంపర్కన మొసగెను

ప్రాపంచిక నాకానిర్మాణము తగ్గుట

లండన్, నవంబరు 4:—నాకానిర్మాణ వర్తకము మండిగించుచున్నదట. క్రొత్తకట్టిన నాకలు ఇంతతక్కువగ 15 వందలలోపుగ ఎన్నడును గల్పలేదట. యుద్ధము జరిగిన రెండవ సంవత్సరములో మాత్రము తక్కువగనుండెను. 80000 టన్నుల బరువుగల 54 నాకలు పోయెను. 1250000 టన్నుల బరువుగల 500 నాకలను పగలగొట్టిరి.

ప్రాపంచిక వర్తక నాకానిర్మాణము ఇంకను 15000000 టన్నులన్నను ఇందులో చాలవరకు పనితేక పోగడకుండవలసి వచ్చును. ఒక వేళ అధినివేశపు వర్తకము మరల తలయెత్తిన మరల కొన్ని శిర్షు అయ్యెడినాకల తెల్లజేయవలసి వచ్చును.

జి నీ వీ పు గారి లే ఖ

విచారణసంఘము కష్టములు

లండన్, నవంబరు 4:—జి నీ వీ పు గారి లేఖను గూర్చి విచారించుటకు నియమింపబడిన విచారణసంఘమువారు దీనిని నిర్ణయించుటకు సాత్వ్యము లేక పోవుటచే ఏమి జెప్పి మగించుటకును కష్టముగనున్నదనుచున్నారు. ప్రభుత్వకాళివా రెవరును అసలు లేఖను జూడలేదు. వగలు అనుసరించి చర్చను దీక్షిగాను చున్నారు. ఏమియు వ్యవధిలేని సమయమున సాత్వ్యమును సంపాదించుటకు పిలులే దనుచున్నారు.

లండన్ ఆరోగ్య మంతగ ఎన్నడును బాగులేదట. మృతులసంఖ్య చాల తక్కువగ నున్నదను.

అమెరికా ఆధ్యక్ష పదవి

ఒట్టు విస్తారముగ నుండుట

న్యూయార్క్, నవం 4:—అమెరికా ఆధ్యక్ష ఉపాధ్యక్షపదవికి తొందోవకెండులుగ ఓటులువచ్చి ఓటుల నిచ్చుచున్నారు.

హాలిడ్డెగాయను డేవిస్ గారును ఎన్నిక వారులకు నాయు వార్తలవ్వారా తెలియజేసిరి లాపెల్లెటుగారు ఒక్క ప్రకటనమును మాత్రముబంపి తృప్తిరెరి. ఈదేశములో లంచగొండి తనము లేదనియు ధర్మకాలరను మాటలు అసత్యమని ప్రాక్రేసివులు తెలియ జేయవలెనని గోరిరి.

అట్టిల్లు ఆతనికొడుకు మరణిరంగులను ఎగుమతిజేసిన సందర్భములో ప్రెడెరికు పర్వక గారిని గూడ చెఱసాలకంపిరి.

నల్లమందుసభ

లండన్, నవంబరు 4: 17 తేదీని జనీవాలో జరుగు రెండవ నల్లమందు సభకు రాజాలనిని చివరన్ గారు హాతిసమితి వారికిట్లు తెలియజేసిరి.

వాస్తవముగ ఈ నల్లమందు సభ వర్తకపు లాభము నిమిత్తము, ప్రయత్నించుటచే సోపియటు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనరు. పాల్గొనరు; అందుచే పాల్గొనుట నిరర్థకమనిరి. ఈ సభవలన సార్థకమగునట్టియు, ప్రయోజనము గల్గునట్టియు ఫలితము లేలవనిరి.

నల్లమందును విక్రయించుటలో నల్లమందును తినువారికి లే సెన్ను లిచ్చినవారికే విక్రయించుటలజేయవలెనని జపాన్ ప్రతినిధి తెలియ జేసెను. నల్లమందులనగలగు ప్రమాదమును తెలుపుచు ప్రచారమును సల్పవలెననిరి.

అమెరికా ఆధ్యక్షుడు

కూల్డ్జిగారే మరల ఎన్నుకొనబడుట

మ్యాచూర్లు, నవంబరు 5:—కూల్డ్జిగారే మరల అమెరికా ఆధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

ప్రాంసు-సోవియటు రాయబారి

పార్లమెంట్, నవంబరు 5:—జనవరి 10 తేదీన ప్రాంసు సోవియటు రాయబారిములు ప్రారంభమగుటకు తాత్కాలికముగ అంగీకరించిరి. పార్లమెంటు సోవియటు రాయబారిగ క్ర్యాసికోగారు నియమింపబడిరి.

ఒకవింత రోగము

లాస్ అంజిలోసులో నుమోనిక్ ఫ్లేగు వ్యాధి బయలుదేరినటుల కనుగొనిరి. ఇంతవరకు 25 గురు చనిపోయిరి. ఇంకొక 5 గురు ఆస్పత్రిలో నున్నారు. ఆరోగ్యాధికారు లీవిషయమై తగిన శ్రద్ధను శక్తివంతముగా తీసికొనుచున్నారు. మెక్సికో, చినావామన్నచోట్లు 15 భాగములు ప్రత్యేకించబడినవి. ఈవిషయమును ఆలోచించి రోగనివారణము చేయుటకు ఒక సంఘము సేర్పాటు చేసిరి.

విశ్వవిద్యాలయపు స్థానములు

ఆక్స్ఫర్డు విశ్వవిద్యాలయపు అధ్యక్షులు ఇద్దరును కన్వెన్షన్లు చేసిరి. సిసిలుగారికి 4820 ఓట్లును, సర్ చార్లస్ ఓమెన్ గారికి 2968 ఓట్లు వచ్చినవి.

పలనెనులో జేయనిష్ట విధానము

ఆరబ్బుల ఆక్షేపణ

లండన్, నవం 5:—బాల్ఫూర్ ప్రకటన ఉత్సవమునాడు ఈ ప్రకటనముకల్ల అసమ్యక్తిని జూపుచు ఆరబ్బులు పనిచేయుటచూసిరి. జయనిష్ట విధానమును తునివరకు ఆక్షేపించుటకు మరల ప్రతిపదానిరి.

ఆంగ్లో-పెరిషియా చమురుకంపెనీ

డివిడెండును పంచివెట్టుట

ఆంగ్లో పెరిషియాచమురుకంపెనీవారు ఆదారువుపన్ను లేకుండ నూటికి 10 చొ॥ న॥ డివిడెండును బంచివెట్టిరి. 1746.01 పానుల నిల్వతేల్చిరి.

నల్లమందు సభ

జపాను రాయబారి

తమదేశములో నల్లమందు తినుటను తగ్గించు విషయమై ఎంతవరకు అభివృద్ధి గాంచినది తెలియ చేసిరి.

ఆధునిక భారత చిత్ర లేఖనము

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనములో మొదటిసారి ఆధునిక భారత చిత్రలేఖనమును ప్రదర్శించిరి. దీనివలన కాళ్ళతముగ వివిధరకముల చిత్రలేఖనములను బ్రిటిషు ప్రతిష్టాపనలయందుంటును మంచి అవకాశము గల్గినదిగాన దానిని సాధకపరుచుకొనుటకు ప్రయత్నించవలెనని గర్హెయ్ లీన్, రీడు కార్మి కేలు ప్రభువు సర్ ఫ్రాంసిస్ యంగు హాజరైండు, ఎర్నెస్టు హ్యుటేలుగార్లు మార్షింగు పోస్టుప్రతికలో వ్రాసిరి. ఇంగ్లండులో భారత కళలందు యభివృద్ధియగుచున్న ఆభిమానమును జూపుచున్నది గతికనబడును. 200 పానులతో తగిన చిత్రలేఖనపటములను సంపాదించుటకు పిలువనిరి.

ఈ చిత్రలేఖనములను ఎన్నుకొనుటలో ఇండియా ఉపసంఘమువారికి పురమాయించవలెననిరి. దీనిని నిమిత్తము సొమ్మును ప్రోగుజేయవలె ననిరి.

స్థానిక వార్తలు

వ్యాయమూర్తి కూట్టు ప్రాటరుగారు:—మదరాసు హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తియగు కూట్టుప్రాటరుగారు సెలవునుండి తిరిగివచ్చి రాబోవు సోమవారమునుండియు చార్జీ పుచ్చుకొనెదరు.

క్రాంత ఉద్యమాపాతశాల:—తిరువత్తిళ్ళరం పేట బంగారు నాయకవిధిలో 98 సెంటరు యిట్లో 8 తేదీ శనివారమునాడు కార్పొరేషన్ మోడల్ ఎలిమెంటరీ బాలికా ఉద్యమా పాతశాల తెరవబడును.

ఒకనవరణ:—నిన్నటి (5.11.24) ఆంధ్రప్రదేశ్ యందు దేశోద్ధారక నాగేశ్వర రావు పంతులుగారు ఆంధ్రవాద్యమునును శతకముల స్థానమునుగూర్చి యొసంగిన ఉపన్యాసముందు (28 వ పంక్తిలో) ఆంధ్రకవుల చరిత్ర వ్రాసినవారు "గురుబాడ అప్పారావు గారు అని పొరపాటున వ్రాయబడినది. చదువరులు "గురుబాడ శ్రీరామమూర్తి గారు"ని సరితేసికొన ప్రార్థితులు.

2 నిమిషముల మూకత్వము:—11 తేదీని యందు ముగిసి సంతి జరిగిన దినము. ఆరోజున ప్రతివారును 11 గంటలకు తిరుగునిశుపములు మానముగా చచ్చిపోయినవారిని స్మరింపుకొనవలయును. ఆరెండు నిమిషములను ఏపనియు జరుగరాదని బార్లరాజుగారి కోరిక. అందులకు గుర్తుగా ఫీరంగి వేయబడును. ఆరోజున జరుగు ఉత్సవమేలైనయున్న ఉద్యోగులు వారివారి దుస్తులతో బహుమతులతో గూడ నుండవలెననుచునను ప్రభుత్వప్రకటనమునం దున్నది.

ఉత్సవసమైక్యత:—ఉత్సవ సమైక్యతనును గూర్చి విశాఖపట్న ఉత్సవ సమాజమువారికి గల దృఢాభిప్రాయములను తత్సమాజాధ్యక్షులగు శ్రీమాన్ క్రి విక్రమదేవ వర్మ మహాదేయగారు ఆంధ్రదేశమునందు గల విశాఖపట్నము నందున్న ఉత్సవ సంఘ ఆంధ్రులకన్న నెక్కువనియు అందుచే ఉత్సవములు ఉత్సవరాష్ట్రమునకు చెందవలసి యున్నారనియు ఉత్సవములు నాలుగు రాష్ట్రములచే పాలించ బడుచున్నారనియు అదిగాక భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రభజనము ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకు సుకరము సౌఖ్యదాయకమనియు అందుచే ఉత్సవ సమైక్యత ముపసరమనియు వ్రాయుచున్నారు.

దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధిసభ:—చెన్నపురి, గోవిందప్ప నాయక్ పీఠి, స్టాంబర్య మహాలులో, ఈనెల 16 వ తేదీ ఆదివారము ఉదయము, 8 గంటలకు, శ్రీయుత వి. రామదాసు పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద ఆంధ్ర మహాజనులసభ జరుపబడును.

- (1) ద్రావిడదేశములయందును, ఆంధ్రుల మాతృభాషాక్షీణదేశము గురించియు, వారి ఆంధ్ర వ్యక్తిత్వము గాపాడుకొనుటకు, ఏవిధమున కృషిచేయవలయునో యోచించుట.
- (2) "దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధిసభ" స్థాపనముచేసి, ద్రావిడదేశమునందును, ఆంధ్రులలో, సకలజాతులవారును, వికమత్యముతో, గహోదరభాషము గలిగియుండులూగు చేయుట అనువిషయములు చర్చింపబడును. ప్రముఖులు చాలమంది సభ యందు పాల్గొనెదరు. ఆంధ్ర మహాజనులందరు, నాడు జరుగబోవు, సభకు దయచేయ ప్రార్థితులు.

సాధు వరదరాజు పంతులు

రాకపోకలు:—ఎఫ్. ఆర్మిజేట్ పోలీసు యిస్పెక్టర్ జనరల్ గారు నిన్న ప్రాద్దున మదరాసుకు వచ్చిరి. ఇన్ కంట్టు కమిషనరు స్ట్రోవిగారు కాకినాడనుండి యావుదయం యిచ్చికివచ్చిరి. మద్రాసు విజిల్ వాలర్ గారు వారేనున నిన్నరాత్రి వెళ్లిరి. ఉత్సవ సమైక్యతనుగూర్చి విచారించుటకు నియమించిన బల్లారికల్లెరు ఏ సి. డెఫ్ గారు అనంతపురంనుండి మదరాసు చేరువయం నచ్చిరి. గవర్న మెంటుభవనము దతికొనుండును.

విరూపాక్ష పీఠస్వాములవారగు కల్యాణంద భారత మంటాచార్యులుగారు మదరాసు యావుదయం వచ్చిరి. కొలంబోమిగారు ఇంగ్లాండుకు పోవు ప్రయాణీకులెక్కు ఎస్. ఎస్. హక్మరాట్ నిన్న మధ్యాహ్నం బయలుదేరి మహానాల్చి చే మధ్య లంగరువేసి ఆగినది. గాలి సరిగావుండే యారోజున బయలుదేరవలసినది గాని యారోజున సరిగా తేలని తెలియుటచే తేల్చ బయలుదేరును.

మొఖాసాదారుల హక్కులు

విజయనగరం సంస్థానమువారి అప్పీలు (వ్యాయమూర్తి సుబ్బారావు, శ్రీనివాసయ్యంగార్ల యెదుట)

అప్పీలరపాలెము విజయనగరం మహారాజుగారి జమీందారీలోనిది. మహారాజుగారికి నైనిక సేవయొనర్చి నందులకుగాను కొంతచుండి ఆగ్రామును, పూర్వపు విజయనగరం మహారాజులచే మొఖాసాగా నొసగబడినది. ఈ గ్రామము తమదనియు, తమ కిప్పించవలెననియు సర్వా సేటుజ్జికోర్టులో మహారాజుగారుదావా లేగాదావా తోసివేయబడినది. దానిపైన విజయనగరం మహారాజుగారు, హైకోర్టునకు గావించుకొనిన అప్పీలునందు, వ్యాయమూర్తులు ఎం. వి. సుబ్బారావు, వి.వి. శ్రీనివాసయ్యంగార్ల ఈదినమున తీర్పువెప్పిరి.

అప్పీలుదార్ల తరపున ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు వాదించుచు, వివాదగ్రస్తమగుగ్రామము, మద్రాసులుగావింపుచుండు సేవకు ప్రతిఫలముగా నొసగబడినదిగా, అట్టిసేవ ముగిసిన తరువాత మహారాజుగారి ఇష్టమువచ్చినపుడు ఆ గ్రామమును దీసుకొనుటకు హక్కుగలదనియు, ప్రస్తుత మట్టి సేవ యాపివేయబడుటచే ఆ గ్రామమును జమీందారుగారు వశపరుచుకొనవచ్చుననియు వాదించి. కాని, మొఖాసాదారులకు జరాయతీ హక్కుగలదనియు వారి వాప్రదేశమునుండి తల్లగొట్టుటకు జమీందారుగారికి అధికారము లేదనియు భూములపై మేలువారమునకు మాత్రమే హక్కుగలదనియు పీఠంగీకరించిరి.

ప్రతివారులతరపున జి.లక్ష్మన్నగారును వి.వియ్యన్నగారును వాదించుచు వివాదములోని పేటిల్లెంటునకు పూర్వము మొఖాసాగా నొసగబడినదియు మహారాజుగారిపూర్వలాభూమిని తమకు సేవయొనర్చుచు కాళ్ళతముగ ననుభవించునట్లా సగిరినియు, మొఖాసాదారులు సేవయొనర్చుట లేదని ఫిర్యాదులుగూడ తెలుపుట లేదనియు, అంతియగాక తమకు ఆక్రమణహక్కు గలదనియు, వాదించిరి.

వ్యాయమూర్తి సుబ్బారావుగారు ప్రతివాదుల వాదన సంగీకరించి మహారాజుగారు తిరిగి ఆ గ్రామమును దీసుకొనుటకు హక్కులేదని యభిప్రాయపడి ఖర్చులతోగూడ అప్పీలును నిరాకరించిరి. వ్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, వ్యతిరేకాభిప్రాయమును వెల్లపుచు, సేవయొనర్చినంత కాలమే, మొఖాసాదారులకు గ్రామముపై హక్కు గలదనియు, మహారాజుగారు, తమ ఇష్టమువచ్చినపుడు మొఖాసాను వశపరుచుకొనవచ్చుననియు తీర్పువెప్పిరి.

98 సెక్షన్ క్రింద, అపీలు ఖర్చులతోగూడ ప్రోసీజ్ యబడినది.

పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు అగు యెఫ్. అమ్మలేజి గారు నిన్నటి ఉదయము ఇంగ్లాండునుండి మదరాసుకు విచ్చేసి సేటియందయము పి. హన్నింగ్టనుగారివద్దనుండి తమ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుపదవిని మరల స్వీకరించిరి.

పి. హన్నింగ్టనుగారు తిరిగి మదరాసు పోలీసుకమిషనరుగ నుండురు. తేల్చు ప్రావర్సఫీలిపుగారివద్దనుండి చార్జీ తీసికొనెదరు.

ప్రావర్స ఫీలిపుగారు శలవులై వెళ్లెదరు.

నీలగిరి రైలు

నేటినుండి రాకపోకలు యేర్పాటుజరుగును. కూనూరు, నవంబరు 5:—నీలగిరి రైలుమార్గమునందు 5 వ తేదీనుండి రైలుబండ్లనుండి ప్రయాణీకులకు గండ్లవద్ద రాకపోకల సౌవుయేర్పాటులు జరుగునని అసిస్టెంటు ట్రాఫిక్ షూప్ చ్చెంటుగారు తెలిపిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

క్వీన్స్ టవున్ సేరము

ఆరనుచేయబడినవారు వశలివేయబడిరి. డెబ్బిక్, నవం 4:—క్వీన్స్ టవున్ హక్కు సేరములో ఆరనుచేయబడిన 7 గురిని పోలీసువారు సాక్ష్యము నియ నిరాకరించుటచే విడుదల చేసిరి.

స్వరాజ్యపార్టీ కార్యనిర్వహణసంఘము

కాంగ్రెసునం దిరుశాఖలవారికిని సమాధానము కుదిరెను

నూలుచందా, శాసనసభల విషయమై ఒడంబడికకు వచ్చిరి

ఉభయపక్షములవారు గలసి రేపు ప్రకటనము గావించెదరు

కలకత్తా, నవంబరు 15:— అఖిలభారత స్వరాజ్యపార్టీ కార్యనిర్వహణసంఘము నేటి ఉదయమున సమావేశమై మాడుంటలకాలము చర్చజరుపబడెను. స్వరాజ్యవాదులు సమావేశమునందు జరిపిన చర్చలను బహురహస్యముగా నుంచిరి. నిన్న జరిగిన చర్చలనుబట్టి అన్ని విషయములందును కాంగ్రెసు ఉభయ శాఖలవారును కలసి పనిచేయుటనుగురించి చిత్తునిముసాయిదా దయచేయబడినది తెలియుచున్నది. కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు నూలుచందా యుండవలెనని మహాత్మాగాంధీ గారికిను బట్టుకున్నట్లు దెలియుచున్నది. ఈవిధ యము స్వరాజ్యవాదు లంగీకరించుట కిష్టమున్నట్లు తోచుటలేదు. వివరప్రకటిక నూలుచందా విషయము కాంగ్రెసు నేటి ఉదయమున సమావేశమునందు చర్చజరిగెను. గాంధీ గారినుచున యగు నూలుచందాగాని లేక మరియొక చందాగాని నియమించుట బాగుగ నుండు నని యొడంబడికకు రావచ్చునని తెల్పబడినది. చిత్తుముసాయిదా మహాత్మునకు బంపబడినది. మహాత్ముని యంగీకారము పడెననో యిరుపక్షములవారితరపున నది ప్రకటింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు రెండుపక్షములకును

సమాధానము కుదిరెను

స్వరాజ్యవాదులకు శాసనసభయందు బని చేయుటకు వెలుపలనుండి బహిష్కారవాదులు సాహాయ్యము చేసెదరు.

నూలుచందావిషయమున మార్పు అంగీకరింపబడెను

కలకత్తా, నవంబరు 15:— కాంగ్రెసుయొక్క రెండు శాఖలవారికిని, బహిష్కార వాదులకును, స్వరాజ్యవాదులకును, విడంబడిక కుదిరెనని తెలియుచున్నది. నూలుచందా విషయమున ఉభయవాదులు సమాధానమునకు వచ్చిరి. అన్నివిషయములందును రెండుశాఖలవారును గలసి పనిచేసెదరింపును. స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభలో జేయుపనులందు బయటనుండి బహిష్కారవాదులు స్వరాజ్యవాదులకు సహాయము చేసెదరనియు దెలియుచున్నది. కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు నూలుచందావిషయమున స్వల్పమైనమార్పు గావించబడినది. వ్యక్తి పంపవలసిననూలు చందాకు బదులుగా మరియొక వ్యక్తి చేపడగి చందా బంపుట కంగీకరింపబడినది.

వారికించుబడిన చిత్తుముసాయిదాను మహాత్ముడు పరిశీలనచేయుచున్నాడు. నేటిరాత్రి అది ప్రకటింపబడునని తలపవచ్చును. కాంగ్రెసుయొక్క రెండు పక్షములవారియొక్క ఒడంబడికయే గాక స్టేటుమెంటులో ప్రభుత్వమువారునులో బెట్టిన కఠిన నిర్బంధవిధానమునకు సమాధానము మియబడును. నిర్బంధములను గురించినవివరములు ఇంకను చెప్పింపబడును. పిమ్మట దేశీయలకర్తవ్యము నిశ్చయింపబడును.

మహాత్ముడు బాబు శ్యామసుందర

చక్రవర్తిగారితో సంప్రతించుట

కలకత్తా, నవంబరు 15:— స్వరాజ్యవాదులకును బహిష్కారవాదులకును సమాధానము కుదురవచ్చునని అపోసెయేటెడ్డు ప్రెస్సువారికి దెలియుచున్నది. వంగరాష్ట్ర బహిష్కారవాదుల నాయకు డగు శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారికి గాంధీగారు చాల సేపు నేటిమధ్యాహ్నము సంప్రతించిరి. ప్రభుత్వమువారి కఠిన నిర్బంధవిధానమును ప్రతిఘటించుటకు సిద్ధముగ నున్నను అందుకు స్వరాజ్యవాదుల నాయకు లవలసి వించ వలయునని దెబ్బపడెదలకు చక్రవర్తిగారియొక్కనుట లేదు. తుదికి ఉభయల సమావేశము వలన ఫలమేమియు చేరెయిలలేదు. కాని నిష్కర్షగా గాంధీగారి యెదుట చక్రవర్తిగారు అభిప్రాయములను వెల్లడిచేసినట్లు తెలియుచున్నది.

రాయబారములు

ఆర్డినెసు అములలో బెట్టినందులకును యువకులను ఆరెస్టు చేసినందులకును ఆక్షేపించుటకు మాత్రమేగాక కాంగ్రెసుయొక్క యిరు పక్షములవారిలోను సంయోగము కుదురుట

కు గడచిన 24 గంటలందును స్వరాజ్యపార్టీ కార్యనిర్వహణసభ్యులకును గాంధీగారికిని రాయబారములు జరిగెను. జాతీయవాద సైన్యమునందు సంయోగము కుదిరినయెడ, వెంటనే అములలో బెట్టుటకు కార్యక్రమవిధానమును దయారు చేయుట కెట్టి ఆటంకము లుండవు. నాయకులందరు నేడంతయు కార్యనిమగ్నులైయుండిరి. కాన్పూరులో జరిగిన విషయములను గురించిగాని కాన్పూరును సభలకును గురించిగాని అందఱును మానమును దాల్చిరి. ఐనప్పటికిని గాంధీగారికిని స్వరాజ్యవాదులకును సమాధానము కుదిరెనని నిశ్చయముగా దెలియుచున్నది. ఒడంబడికమరతులను కార్యక్రమాలకియు కొలదికాములో ప్రకటింపబడును. శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారితో మాత్రమే గాక వంగరాష్ట్ర శాసనసభలో మితవాదుల ప్రాతినిధ్యము వహించిన ఆర్. సి. దేవర్జీగారితోగూడ మహాత్ముడు సంప్రతించెను.

కలకత్తా నవంబరు 15:— కాంగ్రెసులోని యిరు పక్షములవారికిని జరిగిన సంయోగమును గురించి ప్రచురించుట కింకను 24 గంటలు బట్టును. గాంధీగారు మరికొంతమంది బహిష్కారవాదులతోను మితవాదులతోను సంప్రతించిన పిమ్మట గాని స్టేటుమెంటు ప్రచురింపబడుటకు అంగీకరించుటలేదు.

కలకత్తా, నవంబరు 15:— చర్చ పూర్తిగావించుటకు నేడు పదిగంటలయిన పిమ్మట అఖిలభారతదేశ స్వరాజ్య పార్టీ కార్యనిర్వహణ సభ్యులు సమావేశమయ్యిరి అసోసియేటెడ్జి ప్రభుప్రతినిధి గాంధీగారిని సందర్శించి ఒక అరగంటసేపు మహాత్మునితో ప్రసంగించెను. కాన్పూరును రాలోచించుచున్న విషయములను గురించి మాట్లాడుట కిష్టపడలేదు. రేపుయొక ప్రకటన గావించబడునని దెలిసిరి. అతిరహస్యముగా శాయబారములు జరుగుచున్నది. కాన సంగతులను ముందుగా దెప్పిచిమ్మట గల్గించుట గాంధీగారికి యిష్టములేదు.

ఉదయముంతయును నూలదీయుటయందును దర్శించుటకు వచ్చినవారిలో మాట్లాడుట గాంధీగారికి సరిపోయెను. దేశ బంధుదాసుగారి భవనము చుట్టుపట్ల బహుజనులు నుండిరి. ఉదయముంతయు “గాంధీజీ” అని కేకలు వేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

మహాత్మునకు సన్మానపత్రము ఒనగబడును

కలకత్తాపురపాలనసంఘ మర్పించును

కలకత్తా, నవంబరు 15:— రేపుసాయంత్ర మెదుగంటలకు పురమండరమున మహాత్మాగాంధీగారికి కలకత్తా కార్పొరేషను వారు సన్మాన పత్రమర్పించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

మరియొక సన్మానపత్రము

హృదా మునిసిపాలిటీ అర్పించును

కలకత్తా, నవంబరు 15:— కలకత్తాకార్పొరేషనువారిర్పించు సన్మానపత్రము గాక గాంధీగారికి హృదా మునిసిపాలిటీ వారు మరియొక సన్మానపత్రము సమర్పించెదరు.

మహాత్ముని పయనము

కలకత్తా, నవంబరు 15:— మహాత్మాగాంధీగారు ఎల్లం డి కలకత్తానుండి ఢిల్లీప్రయాణమై వెల్లెదరని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము

కార్యదర్శిని ప్రచారకులను అన్వేషించేసినందులకు ప్రభుత్వమును ఖండించుట

కలకత్తా, నవంబరు 15:— వంగరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు 26 ఘముయొక్క వార్షిక సమావేశమునందు కార్యదర్శిని, ప్రచారకులను అరెస్టుచేసినందులకు ప్రభుత్వమువారిచర్యను ఖండించు తీర్మానము గావించబడినది. కాంగ్రెసుయొక్క అధ్యక్షుల నొకప్పుడు పోషించిన భూపేంద్రనాథ్ బాసుగారి మరణమునకు విచారము దెబ్బను నొక తీర్మానము గావించబడినది. కాంగ్రెసుసంఘమునకు రీతి సభ్యులు ఎన్నుకొనబడిరి. ఈసభ్యులలో అవసరమువలన యెన్నుకొనబడిన పదిమంది నాయకులు గలరు. (ఆ. ప్రె.)

వైకం హిందూ జత

వర్ణ విభేద రాక్షసునిప్రతిమ దగులబెట్టబడెను
కాయంగులం, నవంబరు 15:— వైకం హిందూజత సభ్యులకు కన్ను తూవలివార కాయంగులం, కచ్చిరాస్థలములందు పంపి ఆహ్వానియబడెను. వారిలోనున్న కన్నుమంగుల ముసుయోజా వారలశాసనమునందు జరేవారు సత్కరింపబడిరి. ఈరేగింపుగూడ జరుముడెను. వర్ణవిభేదమునపేర నొక రాక్షసుని బొమ్ముచేసి యీతత్వములలో అగ్రజాతి హిందువులను అన్యజాతిహిందువులుకు గలసి తగులబెట్టిరి. గోధుమజాత జత సభ్యులకు యజ్ఞావాతిచ్చిరి. పులయలు అటులు యిచ్చిరి. నిన్నరాత్రి కచ్చిరాలో జాగసంచాగల్గుబడెను. కరుంగపల్లి బోవుటకు నేడు జత బయలుదేరెను. (ఆ. ప్రె.)

గ్లేసన్ను గారి ప్రయాణము నిలచిపోయెను

రంగూను, నవంబరు 15:— అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రమునకు బోవుటకు టిక్కెట్లను దీసికొని నేడు “గ్లేస్టర్” ఓడవిశాద బోవనున్న గ్లేసన్ దంపతుల ప్రయాణముగిపోయెను. వారినిగొట్టిండుల కై విచారణ జరుగుచున్న కేసుమూలమున వీరు నిలిచిపోవలసివచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

గ్లీసన్ దొమ్మినేరము విచారణ

రంగూను, నవంబరు 15:— పడమటి డివిజను మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట గ్లీసనుగారిని కొట్టినందులకు నేరము విచారణ తిరిగిప్రారంభింపబడినది. గ్లీసను దంపతులు జైనరలు ఆశుపత్రికివచ్చినప్పుడు అసిస్టెంటు మేజిస్ట్రేటు మాపరింటెండెంటుగారు మాతూగారు ఉద్యోగధర్మమును నిర్వర్తించుచుండిరి. ఉద్యోగి గాయములకుబరికీంచి నిపుణుడగు పోలీసు సభ్యుగా రికి కోసుల నప్పగించెను. ఆశుపత్రిలో ప్రవేశించుటకు నచ్చినప్పుడు గ్లీసన్నుగారు మాట్లాడించుటకు తగిన అవస్థలో తరని దెల్పెను. దంపతుల నిర్దోషి యెవరో గొట్టెరని గ్లీసన్నుగారి భార్య మాత్రము జెప్పెను.

కొట్టినవారిని పోల్చుటకు గావింపబడిన యేర్పాట్లనుజూచుచున్న నల్లంపు మేజిస్ట్రేటుగారు యు. టనెలిన్ గారు అపరాధులెట్లు దెలిసినోనబడిరో దెల్పిరి. ముద్దాయిలు పోలుటకు ప్రోసెచ్యుటెడరని దెల్పబాలనని సాక్షి దెల్పెను. ముద్దాయిలను యితర పోలీసుతో గలయనిచ్చి వేరుచేయుమని తన్ను గోరినయెడ తాను అట్లుచేయలేనని సాక్షి దెల్పెను.

తమలపాకుల దుకాణదారు డిచ్చిన సాక్ష్యమును వాని నేవకడకు బలపర్చెను. కత్తులతోను కట్టలతోనుగల యిద్దరు ముద్దాయిల నాతడు బోల్పెను.

వీరుగాక మరిముగ్గురు సాక్ష్యునిచ్చిరి. కేసు రేపు విచారణనిమిత్తము వాయిదా వేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

బర్మాజాతీయవాదిపై కేసు

ప్రభుత్వమువారు విచారణగొరకు కేసును ట్రాంసుఫరు చేయవలసినదని కోరుట

రంగూను, నవంబరు 15:— బర్మాజాతీయ బహిష్కారవాదుల అధ్యక్షుడగు యు. ఛిట్. హైంగుగారిపై 14 వ కేసును ప్రకారముగ ఆధికార ధిక్కారము దేబడినకేసు టా వాయికోర్టునుండి రంగూనుజిల్లా మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారు ట్రాన్సుఫరు గోరిరి. టావాయిలో రాజ్యాంగ వారానరణము సరిగలేదనియు, సాక్షులు భయపెట్టుబడుదురని తోచుమందుట చేతను ప్రభుత్వమువారు కేసుబదిలి చేయవలసినదని దరఖాస్తు చేయవలసివచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

ప్రభుత్వ మారక పునిధానము ఖండించబడెను

ఇంగ్లెండును వర్తకసంఘసభ

బొంబాయి, నవంబరు 15:— బొంబాయి ఖండియను వర్తకసంఘపు సామాన్యసభ యందు అధ్యక్షుడు మన్మోహనదాసు రాష్ట్రీగారు, ప్రభుత్వ మారక పునిధానమును తీవ్రముగ ఖండించిరి. ప్రస్తుతపరిస్థితుల యావత్కాలము ప్రభుత్వమువారు గుర్తించుటకు రాకరించుటచే ప్యాపాతము సరిగా నడచుటలేదని తెలిపిరి. కరెన్సీశాఖయందు సవరకులరావముననుండు మూలధనము అధిక్యత తేసికొనిగూడ కొన్ని నూతన కరెన్సీశాఖులను సరఫరాజేయకుండినచో యావత్సంఘసభము మార్కెట్ ప్రాచుర్యాలపీనస్థితియందును నని నూచించిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్మిక శిక్షణా వాడుక మహాత్మనకు సన్మానపత్రము బహంగిరి

కలకత్తా కార్మిక శిక్షణా వాడుక మహాత్మా గాంధీగారికి నేడు యాదీగవ సన్మానపత్రము నొసంగిరి:—

కలకత్తా కార్మిక శిక్షణా వాడుక కార్యకర్తలు పురపెద్దల ముగ్గురు మానగరమునకు మిమ్ము మనఃపూర్వకముగ సాహ్వానించు కోమము.

మీ కార్యాగ్రహము క్రి జరిగిన విదవ మా నగరమునకు నిడియే ప్రభుత్వమునకు. ఇప్పుడు మిమ్ము కన్యానించుటలో మేమునుపైని, మేము ప్రాతినిధ్యమువహించిన ప్రజలపైని అత్యున్నతమైన గౌరవ మాపాదించుకొనినట్లును.

మిమ్ములను కారితీమా ర గ ను, వి క మ త ర్గి ప్లా ప తు ని గ ను, మ న తే త భా వి యాన్విత్య దళములు అనంతమైన విశ్వాసమే రూపముదాల్చిన ఆచారపురుషునిగను మిమ్ము ఆహ్వానించుచున్నాము. కాళా వనమును బట్టి తప్పించుకొనునట్టి రాజకీయతంత్రములు బహుట మీయాదేశముగాదు. మనప్రజల ఆంతరాత్మలయజ్ఞులకి గూడ మార్పుగలిగించ వలెననియే మీసంకల్పము. మీరే సత్య మానవప్రేమ సంక్షేమము బోధించి, భారతవారిని తన్నుతాను గుర్తించుకొనుటలు ప్రబోధము కలిగించిరి. హిందూమహమ్మదీయ వైమమ్యములు తొలగించవలె ననియూ, మాలాగల సప్త బాణములను అల్పై తియ్యములను రూపుమాపవలెననియూ, ఉత్పాదకశక్తియుల నెర్రేర్చగల ఆధ్యాత్మిక విశ్వాసము, క్రమ శిక్షణ బడయజేయవలెననియూ మీరు ప్రయత్నించుచున్నారు. స్వాతంత్ర్య మాన్యము కష్టముల కొరకుల త్యాగము ననుసరించి యున్నదని మీరు మీస్వాసభవ నిదర్శనము జలన మా కు బోధించిరి.

మేము జులములో నొకకాలు బయట నొకకాలు పెట్టు కొని మిమ్ము మా నగరమున కాహ్వానించుచున్నాము. అనవసర ముగా ముఖ్యకార్యనిర్వాహకాద్యోగి వైద్యుడేని యీ కార్మి కేవలముని నిజప్రజేయ యత్నములు జరిగెను. కాని మా విశ్వా సము అపారమయినది. ఈ అక్రమశాసనములుగాని, వైస్రాయితా ఆర్థికములుగాని వీనిద్వారా తప్పు నిరంకుశ నిర్బంధ ములుగారి మామను నాటకం పెట్టబాలవు. మాజాతీయ శత్రు నము నరికట్టబాలవు.

మీరు వైద్యుడనుచుండిన నాడే భారతభూమి స్వా తంత్ర్యపథము దొక్కెను. నేడు మేముమీరు స్వాగతమునగట్టి కేకాక, మీయొక్క వాక్యములవిని మాప్రయత్నములందు ఉత్సాహభివృద్ధి చెందుటకును మాపనియందు మీ యూహ్యవత్తు బడయబట్టుకును యిచ్చుట సమావేశమయి యున్నాము.

సం దే మా త ర ము.

ఇండియను బ్యాంకింగు విరోధులు

పూకనువాలాగారి అభిప్రాయము

కర్నూలనంబ 4:—నెట్లలు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా మేనేజింగు డైరెక్టరు పూకనువాలాగారు ఇండియను బ్యాంకు ము వారొసంగిన సన్మానపత్రమునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు యిట్లు చెలిపిరి. ఇండియాలో బ్యాంకింగునకు పరపతి సంఘములను పాడుతేయవలెనని కొందరు విరోధులు తలపెట్టుచున్నారు. ఇంగ్లాండు లో ని ట్టి స్థితి 1878 న లి వచ్చెను. అప్పుడు ప్రభుత్వమువారు బ్యాంకులను సంరక్షించుటకు ప్రత్యేకశాసనమును వీర్చుచుకొనిరి. ప్రతి దేశమునం దు దేశీయబ్యాంకులు వర్తకపరిశ్రమలకు గొప్పదన్నుగా నుండును. ఇండియాలో మాత్రము ఉంటే యుండుగాక! లేకున్నా శాసనముగాక యునుట్లు ప్రభుత్వమువారు బ్యాంకుల క్షేత్రంరక్షణయు ఒసంగక విరోధుల వశమొనర్చిరి. అ. (ప్రె.)

తిరుచనాపల్లి

ఇచ్చట సహకార సంఘముల అస్తిపై యిజిసారుదా నున్న సి. ఇ. రామస్వామి అయ్యగారిని వరదల సహాయము లేని ప్రత్యేకాద్యోగిగా నియమించిరి.

రైల్వేబోర్డు డైరెక్టరు మాస్కిన్సుగారు 4 వ లేదీతి యిటవచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

వాతావరణ నిధి

1924 నం. 1 నవంబరునెల 6.వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము
గోపాలపురం	82.9	72.0	0.02	8.75	44.96
విశాఖపట్టణము	80.6	72.1	1.50	6.62	87.09
కాకినాడ	80.8	72.6	2.58	8.08	89.09
మాచిలీపట్టణము	80.6	71.7	2.68	5.51	41.59
కర్నూలు	86.4	71.1	0.52	2.51	26.81
బళ్లారి	84.7	69.5	0.08	2.16	20.51
కడప	78.6	70.7	2.48	5.82	81.28
నెల్లూరు	79.8	72.3	6.52	15.88	87.98
మద్రాసు	79.4	72.1	3.89	11.68	50.74
కడపూరు	78.7	78.4	0.98	14.91	52.94
నెలమ	79.5	70.1	0.20	4.02	89.89
కొయంబత్తూరు	83.9	71.0	...	...	22.29
తిరుమనాపల్లి	81.4	72.8	0.05	5.05	88.18
నాగపట్టణము	76.8	73.9	0.58	18.06	54.98
మధుర	84.2	75.2	0.02	3.11	88.58
పొంబే	89.8	79.1	...	7.20	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	14.18	28.84
తిరువేండ్రము	80.0	74.6	1.59	10.49	64.51
కొచ్చిక్	6.5	75.6	...	9.80	114.51
కాకినట్టు	89.2	76.4	...	18.30	117.16
మంగళూరు	90.5	77.0	...	8.85	125.68
చెంగుళూరు	77.8	64.8	0.48	2.69	85.87
మేరకూర	78.6	62.2	...	4.49	125.46
కొడైకనూర్	58.9	51.5	0.02	6.56	62.18

సర్కారులు:—వర్షపాత మంతటను గలదు. మచిలీ పట్టణము కాకినాడలో సంతకర్ష పాతము 12 గంటలు లండెను. 2.88 "2.53" వర్షించెను. విశాఖపట్టణములో 1.50" వర్షించెను. గోపాలపురంలో చినుకులుపడెను. మబ్బులు చాల దట్ట మగునండెను. ఆర్ధ్రత చాల ఎక్కువ పగటివేడిమి 4 నంది 5 డిగ్రీలు తక్కువ. గోపాలపురములో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కడపలో:—కడపలో 12 గంటలు చినుకులండ 2.49 వర్షించెను. కర్నూలులో 0.52" వర్షించెను. బళ్లారిలో చిను కులుపడెను. మేఘములు దట్టముగనుండెను. ఆర్ధ్రత ఎక్కువ. కడపలో పగటివేడిమి 11 డిగ్రీలు, బళ్లారిలో 2 1/2, కర్నూలులో 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూలులో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూటకము:—వర్షపాత మంతటను గలదు. విట్టముగ కురిసెను. నెల్లూరులో 6.52" మద్రాసులో 8.89, కడ లూరులో 0.98" వర్షించెను. మేఘములు దట్టముగనున్నవి. పగటివేడిమి 6 1/2 నంది 7 డిగ్రీలు తక్కువ. నేటి యుదయము తుపాను నెల్లూరుదగ్గరనుండెను. పడమరగగాని వాయవ్యముఖ ముగగాని ఇది వ్యాపించవచ్చుననిరి. అప్పుడు అచ్చు వర్షింద వచ్చును. రాజధాని దక్షిణభాగమున వర్షము తగవచ్చును.

ఆర్. ఎన్. సామూరు,

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞు.

ప్రతికూల బహిష్కారచట్టము

బర్మాప్రభుత్వము అభియోగమును

ఉపసంహరించుకొనుట

అపరాధులు క్షమార్పణకోరిరి

రంగూను, నవంబరు 5:—ఒక బర్మాపౌరుని ప్రేతకర్మ లకు బహిష్కరించి తక్కిన వారిని వెళ్లకుండ జేసినందులకు ఆంగ్ల బర్మాజేతీయులు ప్రభుత్వమువారిచే ప్రతికూల బహిష్కార శాసనముక్రింద ప్రాసిక్యూషను చేసిరి. ముద్దులు లు నేరము నొప్పుకొని క్షమార్పణ గోరుటచే ప్రభుత్వమువారు అభియోగమును ఉపసంహరించుకొనిరి. (అ. ప్రె.)

ది ఆమెచూరు డ్రెమాటిక్

అస్సోసియేషన్, బెంగళూరుపిటి

పై సభవారు క్రిమినల్ పండుగలందు, మద్రాసు లో సౌందర్యమహలునందు ప్రదర్శించెను నాటక ముల కార్యక్రమ ప్రకటన.

ప్రహ్లాద, రామదాసు, రామరాజు, శివాజి, హరిశ్చంద్ర బృహన్నల, సుభద్ర

అన్నియు ఆంధ్రభాషలోనే ప్రదర్శించబడును, 24-12-24 తేదీ మొదలు 31-12-24 తేదీ వరకు ప్రదర్శనములుండును (ఇందులో మొదటి, కడపటితేదులు కలియును.)

శ్రీయుత బళ్లారి టి. రాఘవచార్యులు, బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు అన్నినాటకములందును ముఖ్య పాత్రలను ధరింతురు.

నాల్గవ గోదావరీమండల సహకారసమ్మేళనసభ

అహ్వానసంఘ సమావేశము

అలమూరులో జరిగిన నాల్గవ గోదావరీమండల సహకార సమ్మేళనసభ అహ్వానసంఘ సమావేశము ఈనెల 9 వ తేదీ మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు అలమూరు లోకల్ కో-ఆపరేటి వు యూనియన్ ఆఫీసువద్ద జరుగును. అహ్వానసంఘసభ్యులును సంఘప్రతినిధులు తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థితులు. ఈ సభలో ఆదాయవ్యయపట్టిక చదువబడును.

నరసింహదేవర సత్యనారాయణ

అహ్వానసంఘ కార్యదర్శి.

నూతన జడ్జిలు

లాహోరు హైకోర్టు

లాహోరు హైకోర్టునందు న్యాయ మోతసాగరుగారి స్థానే ఆద్యోకేటు జనరలు రాయ. బ. జయిలాలుగారు జడ్జి గా నియమింపబడిరి.

కలకత్తా

హైకోర్టునందు న్యాయ విభుడగు గారి స్థానే న్యాయ. జి. ఛోటనదుగారిని స్థిరముగా నియమించిరి.

రైల్వేసంఘసభ్యునివర్యుటనము

డెల్లీ, నవంబరు 5:—రైల్వేబోర్డు సభ్యుడగు పెరిడను గారు యీనెల 10 వ తేదీనండి పర్యటనము చేసెదరు. లక్నూ పురము, కలకత్తా, పీలంగా, చిట్టగాంగు దర్శించి డిశంబరు రెండవ తారీఖునాటికి డెల్లీ జేరెదరు. (అ. ప్రె.)

వెల్లింగ్టన్ సినిమా,

మౌంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

5-11-24 తేదీ బుధవారమునుండి 7-11-24 తేదీ శనివారము వరకు. 3 దినములు మాత్రమే.

ప్రజలకు విచ్చి వట్టినదా?

ప్రస్తుతకాలమునందు యితరులకు హానిచేయుట, యితరులపై నేరాశోపణము చేయుట మొదలగు తప్పులను, పారభూటలను తెలుపును. పూర్వపు గోమురాజును తరిమివేయుట గొప్ప రాజ్యములను నాశనముచేయుట, రాజనంకియులను అణచి వేయుట మున్నగునవి చూడలేగినది.

దేనియలో కార్నెక్ గుడ్ మ్యాన్ చే యిది పూర్తిగా సమర్పించబడినది. కామిక్ గూడ చూపబడును.

దేంగారివై కేసు

ముద్దాయియగు దేంగి సాంఘికవాది సాంఘికవాదము నుద్ఘోషించు పత్రిక నడుపుచున్నాడు. కాన ప్రపంచమునందంతటను గల సమష్టివాదన విషయములను యీ వాడులు వీసికొను చర్యయును దెలిసికొనుట కాలక్షేపప్రయత్నించుచుండును. అందుచే యం.యస్. రాయగారికిని యీతనికిని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుతుండె నని ముద్దాయి వ్యాఖ్యవాది జెల్పెను. దేంగి ఆచారపరమైన యువకుడు. సమష్టివాదుల అభిప్రాయము లాతనిచున మార్గదర్శించెను. ఈతని ఉత్తరప్రత్యుత్తరములనుబట్టి రాజుగారి ప్రభుత్వమును వాశనముచేయవలెనని నీత నుద్ఘోషించి మన యూహించజాలము.

ముజఫర్ అహమద్ గారు

ముజఫర్ అహమద్ గారి విషయమున వ్యాఖ్యవాది వాదించెను. ఈ ముద్దాయి కలకత్తా రైలునుండి ఉత్తరములు వ్రాసెను. ఉత్తరములు పట్టుకొని ఓస్మానీ కేసు విషయమై తెల్పి, తక్కిన ముగ్గురు ముద్దాయిలును స్నేహితులగానియెడ ఓస్మానీ యొక్కడే కుట్రబన్న లేదు గాన నాతడుగూడ నేరస్తుడు గాదని మాలవ్యాగారు వాదించిరి. కుట్రకు సంబంధించిన కాసనము మాలవ్యాగారు తెల్పి అందు నిరూపించిన దేదీయు నీకేసున గానరాదని వ్యాఖ్యవాది జెల్పెను. ముద్దాయిలు పేరు ఊరు లేనివారనియు వా రేమియు జేయజాలక పోయిరిననియు, వ్యాఖ్యవాది జెప్పెను. వారు చేసిన పనులందు తెలివి తేటలు గాని జుద్ది నూత్నతగాని గంభీరతగాని లేదు.

ఇదంతయు నొక హాస్యశాటకమా గ నున్నట్లు గన్పించుచున్నదనియు, పాల్గొనిన వారందరికిని దగినట్లు గట్టిగా జుద్ది చెప్పవలె ననియు, ప్రధానవ్యాఖ్యమూర్తి పల్పెను. రాయగారినిగూర్చించి బర్నిను ప్రభుత్వమువారికి గవర్నమెంటు వారు వ్రాయవలయునని ప్రధానవ్యాఖ్యమూర్తి నూదించెను.

ప్రధాన వ్యాఖ్యమూర్తిగారి మాచన ప్రకారముగా యిండియా గవర్నమెంటువారు బర్నిను అధికారులకు రాయగారినిగూర్చించి వ్రాసిన ఆల్టర్నెట్ గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

రెండుగంట లగునప్పటికి మాలవ్యాగారు ముద్దాయిల పక్షమున వాదించుటను చాలించిరి.

రాస్ ఆల్టర్నెట్ గారు

రాజుగారి తరపున వ్యాఖ్యవాది రాస్ ఆల్టర్నెట్ గారు ఫిర్యాదికి కుట్రవిషయమై యెట్లు తెలిసినో ఆల్టర్నెట్ గారు ముగ్గురు ముజఫర్ కేసులలో బోర్నివిక్టు భావములను వెదజల్లుటకు హింజూదేశమునం దొక సంఘము మహేంద్రనాద్ రాయగారు యే ర్యాటుజేయబడ బోవుచున్నదని నీయనుండి మొదటపరమానము కర్నూల్ కెగారికి తెలిసెను. ముద్దాయి దేంగిచే వ్రాయజేసె యొక పుత్త్రము కెగారిమనము నాకర్పించెను. ఆ పుత్త్రము పేరు 'గొంధి వెర్నెస్ లిన్స్'. దేంగిగారి రిప్రెజెంటేటివ్ లో అభిప్రాయములనుబట్టి ఆయనకు లిన్స్ గారి ప్రచారణయందు ఉద్యమమునందును విశ్వాసముగలదని తోచినందున కర్నూలు కెగారు దేంగిగారి ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల నాపుడేయజేసినదని శ్రోతగా నీకుట్ర బయటపడెను. యం. యస్. రాయ యను నతడును, శమష్టి అంతర్జాతీయసంఘమును గలవనియు, పట్టువడిన ఉత్తరములందలి ప్రకరణములను బట్టి చూడ ముద్దాయి వాదనలతో గలసి కుట్రబన్నెననియు స్పష్టమగుచున్నదని ఆల్టర్నెట్ గారు నిరూపించిరి. కోర్టులో దాఖలుచేయబడిన పెక్కుకాగితముల విషయమై జెల్పబడెను. ఒక దానియం దిట్లుగలదు: "దార్శన యుతమైన విప్లవమువలననే బ్రిటిషు అధికారము హిందూ దేశమునుండి వాశనము గావించబడవలయును. రక్తపాతము లేని యే విప్లవమువలనను హిందవు లెన్నటికిని దాస్యవిమోచన మొందలేదు" కర్నూలుభావమును గోరు విప్లవ కార్యక్రమము (agrarian revolution) దేశీయపటాలముల వా కర్పించి హిందవజాతిస్వాతంత్ర్యకార్యక్రమమునకు సాహాయ్యము సమకూర్చును. బ్రిటిషువారి సామ్రాజ్యకాంక్ష వాశనము చేయవలయును. స్వాతంత్ర్య భారతీయులు కార్యక్రమము గుఱుముగ నుందురు గాక". చదువబడిన దాఖ్యమెట్లునుండి అపాయకరమైన కుట్రస్వభావమును వ్యాఖ్యవాది స్పష్టీకరించెను.

ఆల్టర్నెట్ గారి వాదన పూర్తికాలేదు. కోర్టువారు ఆ నాటికి విచారణ చాలించిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఈరాత్రి క్రొత్త కార్యక్రమముండును

నేటి రాత్రి 9-30 గంటలకు నన్ను ఎస్టేబ్లిమెంట్ లో కలుసుకొనుము అక్కడ యేమి ? మీకు తెలియదా ? తెలియదు !

సుప్రసిద్ధమైన పెల్లర్సు సర్కిసు.

ఈ సర్కిసులో ఎప్పుడును ప్రపంచమునందుండు గొప్పవిద్యమాలను చేయువారు గలరు అట్లనా ? అయితే నిజముగా మిమ్మును నేను ఈరాత్రి కలుసుకొనెదను.

ప్రతిరోజు రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రదర్శనము ప్రారంభము.

మాటిసీ (సాయంకాలప్రదర్శనము) బుధ, శని, ఆదివారములందు

సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ప్రారంభము.

ప్రవేశకట్టుములు:— రు 10, 3, 2, 1 గాలిరి అ. 0—8—0

టి. జి. పెల్లర్ ప్రాప్రైటరు.

సి. రామానుజం మేనేజరు.

గ్లాసు పాల్లీలు

పాంలెస్ పేనాల బంగారపు పాల్లీలబదులు యీమాత్రన గ్లాసుపాల్లీలు దేశీయతయే వాడుకలో నున్నవి. (గ్రోసు రూ 14. ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. (గ్రోసు రూ 14. గ్లాసుపాల్లీ ఫుల్లంలెస్ పేనా రూ 1. డజను రూ 10. విక్టోరియాడిప్, మద్రాసు.

ఫోర్టు నెంటు జార్జిగెజెట్టు

ప్రజాకాళి

ప్రభుత్వ వ్యాఖ్యకాళువు రామనాథు జిల్లా శివకాశీ సబ్ కలెక్టరు గారైన కె. రామనివాసరావు కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి.

రాజకీయకాళి

కెప్టెన్ గ్రాడ్ గోమెట్ గారు గవర్నరుగారికి అంగ రక్షకులుగా నియమింపబడిరి.

వ్యాఖ్యకాళి

టి. భగవంతుంగ ప్రకాశు రెండవ రాష్ట్ర వ్యాఖ్యాధిపతి గాను, డిప్యూటీ అహమద్ ఆలీసాహెబ్ బహదూర్ గారు మూడవ రాష్ట్ర వ్యాఖ్యాధిపతిగా నియమింపబడిరి.

వీరాచార్యులపంతులుగారు బందరు అడిషనల్ సబ్ కోర్టుకు నియమింపబడిరి.

పోలూరు హనుమంతరావుగారిని చిత్తూరుజిల్లా చిత్తూరులోను, వేముల మాణిక్యము, అక్కిరాసరి జోషు, మహమ్మద్ గఫ్ఫూర్ బేగ్ సాహెబు, చుండూరు కామయ్యగార్లు గుంటూరుజిల్లా తెనాలిలోను మట్ట వెంకటదాసుగారిని అనంతపురంజిల్లా హిందూపురంలోను ప్రత్యేక వ్యాఖ్యాధిపతులుగా నియమించిరి.

అభివృద్ధికాళి

వి. కుందరరాజుగారు ఉప్పుచేపల వ్యాపారాధికారిగా నియమింపబడిరి.

డి. పి. తబ్బుకాళి

ఎస్. పద్మనాభయ్యగారిని మద్రాసులో అసిస్టెంటు ఎగ్జిక్యూటివు యింజనీరుగా నియమించిరి.

జోసెఫ్ రాబర్టు తురసింగంగారిని వారి డ్యూటీలైన కానిటరీ యింజనీరు పనికి గూడ నియమించిరి. వెంకట కృష్ణయ్యర్ అయ్యార్ వర్మయ్యర్ గారిని మదనపల్లి డివిజన్ ఎగ్జిక్యూటివు యింజనీరుగా నియమించిరి.

స్వపరిపాలన కాళి

నేవలి దుర్గయ్యగారు బరంపురంలోను, క్రీమాన్ ఎం. గౌరచంద్రన్ నాయక మహాశయోగారు గంజాంలోను, ఎస్. నాగిరెడ్డిగారు నంద్యాలలోను మునిసిపల్ కాన్సిలర్లుగా నుండురు.

విద్యాకాళి

మద్రాస్ మహమ్మదీయ కళాశాలాధ్యక్షులగు గ్రీక్ గా 66 రోజులు సెలవు ఇయ్యబడెను.

మిన ఎజలైకొ లాజరస్ గారు ప్రెసిడెన్సీ ట్రయినింగు స్కూలు, (ఎన్కూరు)కు హెడ్ గా నుండును.

దేశీయవైద్యము

ఇందుగురించిన ప్రభుత్వప్రకటన ఆక్టోబరు 31 వ తేదీగల ఆంధ్రపత్రికయందు గలదు.

ప్రభుత్వమువారు దేశీయవైద్యమున కేమా త్రవ్వి తలకెత్తుదురనెడి యాశ పూర్తిగా యంతరించినది. వారు మూడు విధములుగా ప్రజలకు వైద్యసహాయము చేయనెంచి అందు మొదట రెంటిని విడచి మూడవపద్ధతియే సమంజసమని తోచినందున అదియే యాచరణకుం దెత్తురట. అందు మొదటిది ఆయుర్వేద యునానివైద్యకాలం స్థాపించుట. రెండవది మందు తిచ్చుచు సంచారము చేయునాగిని నియమించుట. మూడవది పాశ్చాత్యవైద్య నేర్పిన వైద్యులను గ్రామములో నుండమని కొంచె మేదోవిధముగ డబ్బు ముట్టచెప్పటం. రెండవపద్ధతి అసాధ్యమనియు అట్టివైద్యపద్ధతులం దు తీర్థలయిన వారెక్కువమంది లేరని కారణముచెప్పి త్రోసివేయుట ఎంతటి సమంజసమో దేశీయులు యోజింపగలరు. ఆయుర్వేద వైద్యమునకు ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయకపోవుటలుండగా అలోపతికు వైద్యము ప్రతిచోటను ప్రచారపెట్టి దేశీయవైద్యము నిరసింపబూనుట చాల విపరీతమును కొండనాలాకకు మందు తెట్టుమన ఉన్నకాలంకూడ నూడగొట్టినట్లున్నది. ఇందు వలన దేశీయవైద్యమునకు ప్రోత్సాహము లేక యుండునీ డిగదకపు రాగలదనుట నిశ్చయము. దేశీయవైద్యమును అతిసులభమగునట్టియు అన్నిచోట్లకు వారకునట్టియు అతి చవుకగా లభ్యపడునట్టియు ప్రక్రియలచే అతిసమర్థతతో వైద్యమొనరించు వైద్యులకు లనేకమంది సామాన్యముగ ప్రతిపల్లెయందును గలరు. అట్టివారికి పరీక్షలతో బనేలేదు. వీరివైద్యము అలోపతిక్ వైద్యముకంటె తక్కువదికాదు. ఉత్తీర్ణులగువా రెక్కువమంది లేరని దేశీయవైద్యముకొరకు కృషిసలుపువారి కాకాళంగము కలిగించుట విచిత్రము. పూర్వకాలమునుండియు వచ్చుచున్న ఆయుర్వేదవైద్యమునం దు తీర్థలను మంచి యనుభవకాస్త్రజ్ఞులే ఎక్కువమంది లేనపుడు పాశ్చాత్యవైద్యపద్ధతీలం జారి తేరినవారు మాత్రము పెక్కుమంది కలరుగాబోలును !

కావున ప్రభుత్వమువారు వ్యాఖ్యదృష్టి నవలూకించి ప్రతిగ్రామందును విశేష వ్యయప్రయాసల గలిగింపక నీద సాదలను కనిపెట్టి ఉచితరీతిని వైద్యసాయ మొనరించు వైద్యులకు తగు ప్రోత్సాహమును ధనసహాయమును జేసి వైద్యాలయముల నేర్పరిచి ఒకవంక దేశీయ వైద్యపాఠశాలలనుకూడ స్థాపించుట విధాయకము.

ముడుంబ పెంకటలక్ష్మణాచార్యులు

బందరు మ్యూనిసిపల్ పరిపాలనా నివేదిక

గత సంవత్సరం బందరు పురపాలక సంఘ ప్రత్యేక సమావేశమునందు పరిపాలనా నివేదిక చట్టంపై చర్చించి బడినది. గత సంవత్సరములో ప్రత్యేకముగా గమనించదగిన విషయము నిర్బంధించి ప్రారంభపడ్డ ప్రవేశ పెట్టుట తప్పదుమీరని తీర్పు.

ఈ మ్యూనిసిపల్ సంఘమునందలి 28 మంది సభ్యులలోను యేడుగురు ప్రభుత్వనియమితము. ఈ నియమిత సభ్యులు కేవలము యొక్క ఒక రేయండుంటుంటే తదితరులకు సహితము ముఖ్యము యిచ్చుచుండిన బాగుండును. చెయ్యి రూపాయల సర్వీస్ కారమును కలిగి పరిపాలనకు వాస్తవ పరిపాలనను నిర్వహించుచున్నది. పరిపాలనలో ద్వంద్వ ప్రభుత్వము లేకుండ ఏకపక్ష ప్రభుత్వము కలిగియుండుటకై ఉపాధ్యక్షుని నియామకము కచ్చితము అంగీకరించలేదని నివేదికయందు తెలుపబడినది. ఉపాధ్యక్షుని యొక్క ప్రతిపాదనలను కార్యదర్శి నియామకమున కనుకూలముగాను అధ్యక్షుని యొక్క ప్రతిపాదనలను సర్వజనాభిమతము. ద్వంద్వపరిపాలన లేకుండేయుట యంత ప్రాధాన్యముగా పరిగమించినది చదువుచే గ్రహించవచ్చును. కార్యదర్శిని యొకటి యేర్పాటుచేసి వారికి ఆరోగ్యము, దీపములు, పన్నుసూక్ష్మ ఆఫీసు మేనేజిమెంటు యొంగబడినవి. ఇది పరిపాలన విభాగములను కాదా? కాని వాస్తవ మాత్రము అధ్యక్షులకే కావచ్చును. విద్యాశాఖ పూర్తిగా నొక ప్రధానసభ్యుని కొంగబడినది. ఇదిమాత్రము పరిపాలనను పంచుకొనుట కాదా? బహుశః దీనికొకటి చట్టము ననుసరించి అధ్యక్షులే వాస్తవము కావచ్చును. స్వయముగ సంగతి సందర్భముల విచారించి పనిని నడిపించు ఉద్దేశ్యముకొని, సభ్యునియొక్క గాని వాస్తవ యంతరంగము, అధ్యక్షుని వాస్తవ యంతరంగముతో నిర్ణయించుటలతో మాత్రం బోధపడుట లేదు. ఉద్దేశ్యం తాపేదారు గమన వారిపట్ల అధ్యక్షుడు ఉన్న తాత్పర్యం ప్రవర్తించవచ్చును. కాని తోడిసభ్యునియొడ అధికారిగ ప్రవర్తించుట కవకాశములేదు. అట్లే దీని నిజముగా వాస్తవ ఆసక్తినియందే యుండును. పేరకుమాత్రము అధ్యక్షుడు వాస్తవ పరిపాలన. ఇట్టియొక ఏకపక్ష ప్రభుత్వము మునున్నది. లేక, సభ్యునియొడ అధికారిగ ప్రవర్తించు వారుచేసిన యేర్పాటులను అధ్యక్షుడు దిద్దుట మొనరించినా ఆత్మగౌరవముగల సభ్యులను కార్యభారము వహింపడు. కావున, సంబంధించుటతో గాక విశాలహృదయముతో పరికించిన కచ్చితముయొక్క విశ్వాసమునకు పాత్రుడైన ఉపాధ్యక్షునినే యొక్క సమన్వయము చేసు. అట్టిచే చేయుటోపుట కానియొక్క అవకాశమునకును, దౌర్బల్యమునకును కారణమగుచున్నది. కావున యావచ్చుచున్న కచ్చితముగాని అధ్యక్షునిగాని అభివృద్ధిచేయుట.

రోడ్డు వర్షాల విషయమున ప్రకటించబడినది యేమి లేదని వాచి ప్రాసాదమునూరు. కంకణ ఎత్తుమన్న మొదలయినవి బెజవాడ, మంగళగిరి గ్రామములనుండి తెప్పించిన వలస వస్తువులను చాలవయ్యు మునున్నది. వీటిని తక్కువ రేట్లకు తెప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నముచేసిన బాగుండును. ఇట్టి ప్రయత్నము యిదివరలో యొక్కచేసిన జరిగినదా? దానికి ఫలితమేమియో సభ్యులు కనుగొనగోరెదను. ఇప్పుడు వేయి రోడ్లమీద కంకర చాలతక్కువగా ఉంటున్నది. మంచిరోడ్లు రోడ్లకు యుండుటకు చాల అవసరముగా కనబడుచున్నది. చింతగంటపాలెము కాలనూరు పంపెనవిషయమున డి. పి. డబ్ల్యు. వారు తమవాస్తవము తెప్పించుకొన జూచుట చాల అవసరముగానున్నది. పంపెన రాకపోకల కనుకూలము కానిస్థితిలోనుంచి బండ్లు నడువకూడదని బోర్డు కట్టినంతమాత్రమున తమ వాస్తవ తీరినదని తెలచుట మిక్కిలిసాహసము. ప్రమాదకరమయిన యావంతెను వెంటనే తొలగించి క్రొత్తవంతెను కట్టినట్లు ప్రభుత్వమువారిపై మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఒత్తిడి కలుగజేయవలెను.

విద్య

గత సంవత్సరము యీ మ్యూనిసిపాలిటీలో నిర్బంధించి ప్రారంభపడ్డ ప్రవేశ పెట్టబడినది. ఈ చట్టము ననుసరించి బాలర తల్లితండ్రుల నిర్బంధించియు, ప్రాసాదము చేయియిల్లల పాఠశాలలకు పంపునట్లు చేయవచ్చును. మ్యూనిసిపాలిటీ వారు అధికారముకలదు గదా యని దౌర్బల్యపద్ధతుల గడంగక సామ్యపద్ధతుల ననుసరించుట ప్రశంసనీయము. మొత్తము మీద పట్టణములో 22 మ్యూనిసిపల్ స్కూళ్లు గలవు. ఇందు ప్రభుత్వవిద్యార్థులు మొత్తము 1623. కాసన ప్రవేశానంతరము పాఠశాలలు యొక్కనగా పెట్టబడినవి. 640 బాలరు యొక్కవగా పాఠశాలలో చేర్చబడినారు. పట్టణములో మొత్తముమీద ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో చదువు విద్యార్థులసంఖ్య 3087 అనగా మ్యూనిసిపల్ పాఠశాలలోగాక యితర పాఠశాలలో దాదాపు సగమునుండి విద్య నభ్యసించుచున్నారని వివరమునున్నది. పట్టణములోని యితర పాఠశాలసంఖ్య నివేదికలో

తెలిపి యుండలేదు. అవిగూడ మ్యూనిసిపల్ పాఠశాలలో సమానముగనున్నవా? జనాభా ప్రకారము ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో చదువుకొనదగిన విద్యార్థులసంఖ్య 2797 అని తెలియజేయబడినది. ఈసంఖ్యకంటే యొక్కనముండే యిప్పుడు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో విద్య నార్జించుచున్నాడు. మ్యూనిసిపల్ స్కూళ్లలో యొక్కనగాచేసిన 640 మంది బాలరులోను చాలమంది యితరపాఠశాలలనుండి బెదరించి తీసికొని రాబడినవారై యుండును. ప్రారంభవిద్యవిషయమున ప్రత్యేకవ్యక్తులయొక్కయు, సంస్థలయొక్కయు, కృషి యంత ప్రోత్సాహకరముగా నున్నప్పుడు నిర్బంధించి ప్రారంభవిద్యా శాసనప్రయోగము తేలము అనాలోచితముగను అనవసరముగను నుండి పటాటోసముకొను ప్రవేశ పెట్టబడినదని చెప్పవలసి యున్నది. ఒకవేళ యీ పాఠశాలలోని విద్య వాంఛనీయుగా లేనియెడల దానిని సరియైన స్థితిలోనికి తెచ్చుటకు ప్రయత్నింపవచ్చును. అక్కాళ్లుసహితము గవర్నమెంటు విద్యాశాఖోద్యోగులచే పరీక్షించబడి గ్రాంటు యివ్వబడుచున్నవి. మంచిదిగాని చెడ్డదిగాని యీస్కూళ్లన్నియు ఒక తనిఖీ క్రిందనే యున్నవి. పీఠికులు సరియైన యేర్పాటులు లేక ఆవృత తో నడిపించబడుచున్నవనియు వానినియాహుకులు ఉదారబుద్ధితో గాక తేలము ధనాశే నడుపుచున్నారనియు వానికి తనిఖీ యేమాత్రము లేదనియు నివేదికలో వ్రాయబడినది. తల్లి తండ్రులకు వాస్తవ పరిపాలన మ్యూనిసిపాలిటీవారు చేయు నిర్ణయించు దయాధర్మ పక్షముగా చెప్పుబడిన చదువుకన్న నెల నెల సామ్యప్రయత్నమునెల్ల తండ్రులపై దసరామామూర్తి ఆధారపడు పీఠికులకును నిర్లక్ష్యభావముతో నుండుచున్న చెప్పబడును. స్కూళ్లనూపరిచెంటును నిమింపక పూర్వము మ్యూనిసిపల్ స్కూళ్ల పీఠికులకుంటే యొక్కన తనిఖీగలిగి యొక్కన జాగ్రత్తతో నడిపించబడుచున్నవని మ్యూనిసిపాలిటీవారు చెప్పగలరా? కాని మ్యూనిసిపల్ స్కూళ్లకును పీఠికులకును విద్యావిధానములోను పద్ధతులలోను భేదముండియుండ వచ్చును. విద్యా విధానమును గూర్చి యిదివరలో విమర్శించియున్నాముగాన యిప్పుడు విమర్శించబడలేదు. పీఠికులకు వర్గరాలు పూర్తిగాయినగాని నిర్బంధించి ప్రారంభ విద్యాచట్టమువల్ల కలుగు మేళ్లన్నియు కలుగ జాలవని నివేదికలో చెప్పబడినది. మ్యూనిసిపాలిటీవారు కేవలము ప్రభుత్వవిద్యాశాఖల వారితోనే కీలుబొమ్మలవలె స్థానికావసరములను పరిశీలన గమనింపక వారి విద్యావిధానమునే అనుసరింప చలచుచో ప్రైవేటుపాఠశాలలు తీసివేయబడుట వాంఛనీయు కాదని జిల్లా విద్యాసంఘము వారు గమనింపలేదు. పైసవివరించిన సంగతులనుబట్టి ఈ నూతన చట్టమువల్ల విద్యావ్యాపనము అతిశయించలేదనియు, చట్టము అమలుజరుపుట అవసరమని తెల్లము కాగెదను. ఈ విషయము ఆధికముగా మనకు కలిగిన లాభనష్టములగూడ విచారించదగినది. ఈ చట్టమును అమలులో పెట్టుటవల్ల నూతనముగా పురజనులమీద అధికశిక్షపడినది. అందులకు వసూలు రు 6990-11-7 లు. ఇదిగాక జనరలు మ్యూనిసిపల్ ఫండునుండి 18000 న్ను ప్రభుత్వమువారు యిచ్చిన రు 50.5 లున్న మొత్తము రు 24924-11-7 లో రు 21144 లు విద్యక్రింద ఖర్చు పెట్టబడినవి. స్థానికసంఘముల యెత్తరానిబతువును యెత్తుకొనుటకు ప్రోత్సాహపరచుటగాని ప్రభుత్వమువారు యిచ్చేది గ్రాంటు అధికముగా యేమి కనుపించుటలేదు. 1922-23 లో ప్రభుత్వమువారు మ్యూనిసిపాలిటీకి విద్యకొను యిచ్చిన గ్రాంటు రు 4214 లు. గత సంవత్సరము పురజనులమీదండిన అధికశిక్ష 6990-11-7 ప్రభుత్వమువారు యిచ్చిన గ్రాంటు రు 5005 అనగా నిరుత్తికంటే రు 791 లు. అధికముగా యిచ్చినటుల

తెలియుచున్నది. అనగా ప్రజలమీదపడినదానిలో పనికిరాని వంతు ప్రభుత్వముమీదపడినది. ఇదియే ప్రభుత్వమువారు మనకు చేసిన సహాయము.

పట్టణములో ప్రజాసయోగము నిమిత్తమున్న గ్రంథాలయము పురభవనములోనున్న రాజారంగయ్యప్పారావు లైబ్రరీ యొకటియే. ప్రతిసంవత్సరము యీ గ్రంథాలయమును అభివృద్ధి చేయుటయందు కొంతసామ్యము వినియోగించుట మ్యూనిసిపాలిటీ విధియొందున్నది.

ఆరోగ్యవిషయములో ప్రత్యేకముగా వ్రాయదగినది లేదు. గుడిసెలు కిక్కిరిసిపున్న స్థలములలోని గుడిసెలు తీసివేయించి స్థలములు బాగుచేయించినారు. ఒకస్థలము యిల్లుకట్టుకొనుటకు అమ్మివేయబడినది. రెండవస్థలము శ్రీకృష్ణ కావలమేశ్వరీ ఆలయమునకు చెనకనున్నది. ఈస్థలము చాల విశాలముగా నుండి మ్యూనిసిపల్ తోటగాని పిల్లలు ఆడుకొనుటకు పచ్చిక బయలుగాని వుండుట ఆరోగ్యప్రదము. లేక కొనేరు త్రవ్వితోట తెయ్యురకు మీదను, కొట్టువగైరా లుచేయకుండు వరకుమీదను దేవాలయమునకు యివ్వబడవచ్చును. లేదా చాకులోనున్న ఆసహ్యకరముగా పాకలు, చిన్న చిన్నదూకాణములు, కూర్లబజారు మొలయినవి తొలగించి ఆస్థలలో మార్చుటకై ఆచట పెట్టించవచ్చును. అంతేగాని గృహములకి చుట్ట తగదు.

ప్రైవేటు డాక్టర్లు చాలమంది యున్నను సర్కిల్ డివిజన్ రాజాపేట ప్రాంతములో నొకచిన్న డిస్పెన్సరీయందులు యితర పెద్దపట్టణములో అవసరముగా కనుపించుచున్నది. ఊరిలోనున్న ఆడకస్తూరి ఎక్కువగా అభివృద్ధిచేసినగాని ప్రయోజకారిగనుండదు. గుంటూరులోవలె ఇచ్చటి గవర్నమెంటు ఆస్పత్రిలోకూడ మంచి ప్రసూతిగృహము సేర్పాటుచేయవలెను.

నీటి సరఫరా

క్రొత్త యేర్పాటుకొనబడిన పంపులు అన్ని పేటలను రాలేదు. వైపులను ఎక్కువ చేయుటకు ప్రభుత్వమువారిని బుర్రులు అడిగితే మంజూరు చేసియు పన్నులు యొక్కన చేసినగాని సామ్యయిచ్చుటలేదని నిరాకరించినారు. ఈరెండు సంవత్సరములలోను ఘమారు యేడుకేల రూపాయల పన్ను హెచ్చుచేయబడినది. ప్రభుత్వమువారి ఒత్తిడి యంతరిధాక్షిణ్యముగ నున్నదో ప్రజలుగ్రహించవచ్చును. ఈఒత్తిడిని అనుసరించి యీసంవత్సరము పన్నులు రెవెజుచేయుటలో చాల ఎక్కువచేసి ప్రజలకు సంతోషపెట్టియున్నారు. (డెయి నేజీ సమస్య నింకను ఆవేషముగనే యున్నది.

మొత్తము మ్యూనిసిపాలిటీ ఆదాయము రు 202072. ఖర్చు 1,78,038 రూపాయలు. రెండు లక్షల ఆదాయము వచ్చుచున్నను రోడ్లు, నీటిపారువల, నీటిసరఫరా వగైరాలు సరిగా లేక పోవుటకు పట్టణముకు సహజముగాగల యిబ్బందుల ముఖ్యకారణములు. కచ్చితముగా వాకులకు శ్రద్ధ వహించుచో యొక్కనయొక్కనగా చేయుటకు అవకాశములేక పోలేదు. సద్భావముతో చేయబడిన యాచిమర్చనను కచ్చితముగా సదయ వ్యాధయలై పరికించెదరుగాక యని కోరుచున్నాము.

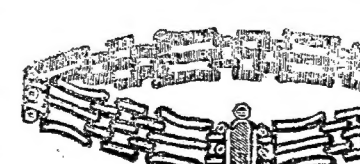
(పురవాసి)

కఫవారిచూరము

సన్నుతత్వ 1.కి 0.కి.మీ (6 డబ్బీల స్థంభగలది) 1.కి రు 2.00
ఈ చూరము కఫవారిలకు చేయబడినది.
వర్గ, డిబ్బనము, కాపీసన, త్రెక్కెనగలము మొదలగువానికి
మీరు ఉపయోగించుట. దీని వెంటకుండుకోకుట మంచిది.
అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి. మదరాసు.

నవ్వు కము

యీ మూడు విషయములను ప్రతి ఒక్కరు గమనించ తగినవి.

పురుషుల చేతి గొలుసులు.

ప్రస్తుత కాలపు నాగరికమునకు తగినట్లు అనేక సుందరమైన మాదిరిలో ఈ గొలుసులు 2 1/2 సవరము ఎత్తు మొదలుకొని 6 సవరముల ఎత్తులవరకు తయారు చేయబడును. వేదారం ముఖారి రు 5 మొదలు రు 15 ల వరకు గలదు. మోపుకు పుష్పరూప కమలములు, పద్మ కంపులు, సీమకమలములు అమర్చిన ప్రత్యేకముగా సామ్యు చేర్చించవలసి యుండును. సవరము బంగారుకు, సీమ వెండికి పూచీచిచ్చెదము. 172 పుటులగల చిత్రమైన క్యాబులగు 1.కి ధర రు 1

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

కత్తి లేదు

1842 మో సము లేదు

మాంటిగొమరీ రైలు ప్రమాదము

ప్రేమను మేల్పరుపై కేసు విచారణ

లాహోరు నవంబరు 4:—ఆగస్టు మాసములో 28 తేదీ

రాత్రి లాహోరు నకు 60 మైళ్ల దూరమునందు మాంటిగొమరీ వద్ద హాఫ్-పాయింట్ గాను ప్రేమను మేల్పరు గొప్ప రైలు ప్రమాదము జరిగెను. అందుకు బాధ్యుడగు గణింపబడిన మీరడాడు రైలు మాన్యువరు సర్దారు బసంతి సింగు గారిపై తక్షణిధి సరిగా నిర్వహింప లేదను నేరమున కేసు లేవడెను. ఈ కేసును మేజిస్ట్రేటు గారు విచారించిరి. ఆ ప్రమాద సమయము 15వ మండ్రికి పయిగా ప్రయాణికులు వ్యతిరేకించిరి. కన్వయరు దురీప్ సింగు బారిష్టరు ప్రాసిక్యూటరు తరపున దేవరాజు గారు సహనీగారు ముద్దాయి తరపున వాదించెను. మొత్తముపైన 21 సాక్షులు గలరు. ఇప్పటికి ముగ్గురు విచారింపబడిరి. కాకపోకల కంట్రోలరుగా నియమించబడిన మూర్తి గారు తనకు ఆప్రయోజనములకు లైసెన్సులు ముందుగా నీయుమని అధికారులు దెలుపుటచే నట్లు చేయుచుండెననియు ప్రేమను మాన్యువరు సరియైన విధానములు జేయుటకు సమయముండెననియు సాక్ష్యము తెలిపెను. సిగ్గులు నిచ్చుచున్నందు బాధ్యుడనునందు జరిగిన రాత్రి 12-30 గంటాను నాలుగు సిగ్గులు దెలియించెననియు 48 అవు 24 డోను ఎదుర్కొనిన రెండు రైలుల హార్మోని కలియునట్లు తనకు దెలిపెననియు తెల్పెను. తాను సిగ్గులిచ్చి తిరిగివచ్చునంతకి 48 నెం. రైలు తన ప్రేమను వద్దకు వచ్చుటకు హార్మోని బయలుదేరిపోయినట్లు ప్రేమను మాన్యువరు తెలిపెను. అప్పుడు ప్రేమను మాన్యువరు తంతివార్తల నిచ్చుటయందు నిమగ్నుడై యుండెనని నుడివెను. నిన్నను మరెయిదువురు సాక్షులు విచారించబడిరి. కనిపేటు దివానుగింగు తా నారాత్రి మారడాడునందు నుండెననియు రెండు రైలుల హార్మోని కలియునట్లు ముందుగా తెలిపివెంటియుచోట్టనే కలియునట్లు మరల ప్రేమను మాన్యువరు నుడివెననియు సాక్ష్యము చెప్పెను. పాయింట్ మునుప ముద్దాయి లైసెన్సు యరు నిచ్చుచుండగా అయిన చూచిను. రైలు మాన్యువరు గదిలోనుండగా రైలు త్వరగా వచ్చెను. రైలు నడచి పోయినపిదప అయిన సిగ్గులు యెత్తెను తన ప్రేటు మెంటును ప్రేమను మాన్యువరు ఆంగ్లమున ప్రాసిక్యూటరుచే నేమి ప్రాసిక్యూటెన్స్ అయినను దెలియదని కనిపేటు చెప్పెను.

హార్మోని అసిస్టెంటు ప్రేమను మాన్యువరు తులసీరాముగారు యిట్లు తెలిపెను:— తాను 24 నెం. డోను రైలుకు ముందుగా లైసెన్సు యరు, వార్త మురదాబాదు నుండి గైకొనెను. పిదప రాత్రి 1 గంట రెండు రైలుల హార్మోని గాక, మురదాబాదు నుండి కలియునని కంట్రోలరు తెలిపెను. కావున అయిన 24 లైసెన్సు యరు రద్దు చేసి 48 నెం. లైసెన్సు యరు గోరవలెనని నుడివెను. ఇంతలో 48 అవు రైలు ప్రేమను లోనికి వచ్చెను. తాను పనుగిడిపోయి పాయింట్ ను సరిచేసివచ్చి 48 నెం. లైసెన్సు యరు వార్త ముందు ప్రేమనుకు బుచ్చుటకై గదిలోనికిపోయెను. రైలు కదలెను. అతను ప్రేమను లోనికి పోవునంతకి 11-12 గ అయిన దనిచూచి, ప్రమాద చిహ్నములు జెండా నెత్తెను. కాని తాను రైలును చలువజాలనని కంట్రోలరుకు తెలిపెను. ప్రేమను మాన్యువరు చిలుచు నంతలో పున రైలు కొట్టుకొనిన కేజును వివచ్చెను. అప్పటికి 1.18 గంట అయినది. తాను సంతకము జేసినపిదప రిపోర్టునందు మార్పులు జరిగినవని అయిన ప్రాసిక్యూటరు యందు ఒప్పుకొనెను. కేసు వాయిదావేయబడెను. (అ. ప్రె.)

రెడ్డి రాణి సచిత్ర మాసపత్రిక
సంపాదకుడు 3
మత, సాంఘిక, వ్యవసాయక విద్యా విషయములు చర్చింపబడును.
వార్తాకాంత (నాటకము) విలువయు, విజయతైలము
అమృతచర్యలు, బీబివర్ణన చదివితీరవలయును. మొల 12
మిథునానురాగము (పేరుగన్న నలు) మొల 12
గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంజనేయ, సత్య
భామ గర్వభంగకథలు గల నాటకము) మొల 10
వాసంతిక (చెంచునాటకము, చక్కనివర్ణనలు) మొల 10
అంద్రీనామసంగ్రహము (సటిక) మొల 4
రెడ్డి బ్రదర్సు రాయవరము, గోదావరి జిల్లా

మూడవ వాయిదా నూలు పంపిన వారి నామములు—సభ్యులు

సభ్యుల సం.	పంపిన వారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిష్టరు నెంబరు	నూలు పొడవు	నూలు సంబంధ
1	జేశభ కృష్ణాంధా వెంకటప్పయ్య పంతులు గారు	గుంటూరు	1	1900	31
2	కాశీచంద్రుని వాగేశ్వర రావు పంతులు	మద్రాసు	2	2055	17
3	గాడిచెర్ల చారిశర్మయ్య తమ్మరావు	కర్నూలు	5	2570	18
4	బ్రహ్మయ్య శర్మల సుబ్రహ్మణ్యం	గోదావరి	6	5000	24
5	గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణ	గుంటూరు	7	8107	17
6	కొల్లా వెంకట్రామయ్య	గోదావరి	9	2010	33
7	చెంగల్ల చిట్టిపంతులు	"	12	2000	16
8	భూపతిరాజు రామమూర్తిరాజు	"	15	2238	14
9	మన్మథ లక్ష్మీనారాయణ	"	16	2000	14
10	సత్యవాద సోమేశ్వరరావు	"	17	2000	28
11	మామిడి లక్ష్మీపతి	"	18	8877	26
12	రాచర్ల నారాయణరావు	"	30	8728	32
13	అప్పన కుబ్జారావు	"	31	2080	25
14	పీరుకొండ వెంకటరత్నం చౌదరి	"	32	3500	21
15	కొండ పిరన్న	"	33	1780	20
16	పరిమి శ్రీకాములు	"	38	2020	21
17	కొబ్బిలి లింగరాజు	"	39	2000	28
18	తెలికచర్ల కందాళవరహస్వామి	"	42	1186	16
19	మర్తాల వెంకటాచలం	"	43	1200	12
20	మాచిరాజు రామచంద్రమూర్తి	"	44	1682	35
21	పుసులూరి కోదండరామయ్య	"	45	2000	22
22	గరికపాటి ఆంజనేయమూర్తి ప్రకాశరావు	"	46	2000	15
23	మానాప్రగడ వెంకటకృష్ణరావు	"	48	5000	22
24	రామినేని రంగనాయకులు	"	50	2068	17
25	బ్రహ్మయ్య శర్మల సుబ్రహ్మణ్యం	"	52	2000	20
26	పాకలపాటి కొండారాజు	"	53	2188	19
27	జ్యోత్సుల రామచంద్రరావు	"	54	6600	36
28	రాయప్రోలు లక్ష్మీనారాయణ	"	61	2000	18
29	సర్వీసు కృష్ణారావు	"	64	8000	17
30	వరసింహాదేవర సత్యవారాయమూర్తి	"	79	1000	21
31	దండలూరి లక్ష్మీపతి	"	80	2015	16
32	ఉప్పలూరి రామమూర్తి	"	81	2000	11
33	పోతుకూచి వరసింహయ్యమూర్తి	"	82	500	37
34	కొత్త నూర్యనారాయణ	"	117	2080	28
35	మత్తాల వెంకటగోపాలరావు	"	122	2000	28
36	ర్యాలి లక్ష్మీనరసింహం	"	134	800	12
37	తూము రామరావు	"	136	2000	21
38	కుమ్మరకుంట వెంకట్రాజు	"	137	1600	10
39	చేటియ్యం సోమయ్య	"	138	2000	24
40	" సోదెయ్య	"	139	2000	19
41	అద్దేపల్లి లక్ష్మీనారాయణకృష్ణ	"	150	2000	24
42	మర్తాల పాపారావు	"	157	4000	16
43	తల్లాప్రగడ ప్రకాశరామయ్య	"	159	2000	36
44	తణిక్కల్ రామకృష్ణారావు	"	169	2000	21
45	కంభంపాటి నూర్యనారాయణమూర్తి	"	172	2000	14
46	అల్లూరి వెంకట్రామవరాజు	"	178	2000	19
47	నూనర్ల బ్రహ్మదేవకృష్ణ	"	* 201	4000	20
48	ర్యాలి చలపతిరావు	"	204	1200	19
49	కోడేటి రంగారావు	"	207	2000	14
50	కేశవరపు కామరాజు	"	268	1650	28
51	నిట్టల వెంకటచలపతిరావు	"	271	1466	18
52	ఇటికిరాల సుబ్రహ్మణ్యం	"	272	2904	21
53	పొట్నూరి స్వామిబాబు	గుంటూరు	287	2000	20
54	గరిమెళ్ల కమలస్వామి	"	314	2020	12
55	అంధవరం వెంకటరెడ్డి	"	316	2000	16
56	గోదల చంద్రయ్యనాయుడు	"	317	2000	18
57	అంధవరపు లక్ష్మీనారాయణ	"	318	2000	18
58	పార్వతి యాశ్వరప్ప	"	* 319	2046	21
59	కాళిమూరి వెంకట్రామయ్య	గుంటూరు	* 358	2000	18
60	కొమ్మినేని అంజయ్యచౌదరి	"	356	2000	17
61	కుప్పా శ్రీరామకృష్ణ	"	357	2000	21
62	గాడిరాజు లక్ష్మీనారాయణ	"	358	2000	16
63	పాలవర్తి వెంకట్రావు	"	365	2266	18
64	రెడ్డిరాజు పానుమంతరావు	"	366	2000	18
65	వాసిరెడ్డి పార్థసారథి	"	367	2132	12
66	కంభంపాటి సాంయ్య	"	368	2000	17
67	రావు వెంకట్రామయ్య	"	371	2000	36
68	మం తెన నాగరాజు	"	379	2960	15
69	" వెంకట్రాజు	"	380	2226	10
70	కొత్త నూర్యనారాయణకృష్ణ	"	382	4000	47
71	ఉన్నవ లక్ష్మీకామయ్య	"	* 384	1860	19
72	గాళ్లపాటి మానుమంతరావు	"	385	2166	14
73	కూడవనంట్ల వెంకటకృష్ణారావు	"	397	2200	8
74	రామినేని అప్పయ్య	"	408	2000	15

మూడవ వాయిదానూలు పంపినవారి నామములు - సభ్యులు

సం.	పంపినవారి పేరు	జిల్లా	రిజిస్ట్రేషన్ నెంబరు	నూలుపాదపు నెంబరు	నూలు
75	దాసరి లక్ష్మీనారాయణగారు	గుంటూరు	409	2006	22
76	వొలివేటి శిరరాఘవయ్య	"	410	480	11
77	ఇటికాల రామశాస్త్రి	"	424	2470	11
78	కుంభారి వెంకన్నచార్యులు	"	425	2000	12
79	రూపనగుంట సుబ్బారాయణుడు	"	429	2070	19
80	నాగర్ల కృష్ణయ్య	"	438	4000	16
81	తాడేపల్లి సుందరరామయ్య	"	436	2000	14
82	రామచంద్రుల హనుమంతరావు	"	439	850	14
83	మండేన సుబ్బరాజు	"	448	2225	23
84	* మద్ది రాధాకృష్ణయ్య	"	444	3100	10
85	అంచే శివయ్య	"	446	2000	16
86	కన్నెగంటి సూర్యనారాయణమూర్తి	"	447	2015	20
87	ఇటికాల సూర్యనారాయణ	"	448	1680	17
88	మద్ది వెంకటరంగయ్య	"	450	3517	12
89	శేరి వెంకటాచలపతి	"	451	3322	12
90	ప్రక్కె విశ్వనాథం	"	498	2000	30
91	రావెళ్ల అంజయ్య	"	500	1900	21
92	గడ్డిపాటి వెంకటకృష్ణయ్య	"	504	2100	15
93	అమ్మిరాజు హనుమంతరావు	"	503	2000	24
94	కొండ వెంకటేశ్వర్లు	"	521	2006	22
95	భూలిపాళ సీతారామయ్య	"	523	2000	18
96	శుభాచార్య రామలింగేశ్వర సుబ్బారావు	"	528	2250	20
97	నాగం మట్టపల్లి	"	548	2000	19
98	మండవ నాగయ్య	"	550	2000	10
99	వేమూరి సుబ్రహ్మణ్యం	"	576	2000	33
100	పోగేటి వెంకటసుబ్బయ్య	"	578	2200	10
101	మాచిరాజు అప్పారావు	"	598	3500	22
102	కాతా రామబ్రహ్మప్రసాదరావు	"	598	2240	19
103	కొండవర్రె వీరభద్రాచార్యులు	"	605	2183	11
104	పులిపాళ రాఘవయ్య	"	606	2000	17
105	పుప్పల వెంకటకృష్ణయ్య	"	611	3070	24
106	కల్లూరి వీరయ్యచౌదరి	"	616	2000	12
107	పొన్నాడ సంజీవరావు	"	627	2000	36
108	అత్తుకూరి నాగేశ్వరరావు	హైదరాబాద్	661	2000	35
109	అన్నాపర్తి రామకృష్ణయ్య	"	664	2000	21
110	కొడాలి నరసింహారావు	"	670	2400	14
111	కానూరి చినవెంకటదాసయ్య	"	687	2242	19
112	కొడాలి అంజనేయులు	"	690	2000	17
113	కొడూరి అప్పయ్య	"	695	2000	22
114	గుల్లపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య	"	707	2000	16
115	గుంటూరు వెంకటసుబ్బారావు	"	709	2000	24
116	గుల్లపల్లి శ్రీరామ లక్ష్మణుడు	"	713	2200	18
117	గురుజాడ రాఘవశర్మ	"	716	2000	18
118	చండ గురవయ్య	"	719	2000	16
119	జంధ్యాల శివన్నశాస్త్రి	"	729	2000	22
120	తల్లూపగడ రామారావు	"	736	4800	19
121	దుక్కిపాటి ప్రసాదరావు	"	737	2000	15
122	దండమూడి పూర్ణయ్యచౌదరి	"	738	2280	27
123	దుగ్గిగారి నరసింహం	"	739	2000	45
124	" రాఘవచంద్రయ్యచౌదరి	"	742	2122	18
125	దేవరకొండ వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం	"	744	2000	17
126	దేవులపల్లి స్వామినాథశాస్త్రి	"	745	2040	27
127	నందివాడ లక్ష్మీనారాయణ	"	751	2000	40
128	పరుచూరి లింగయ్య	"	753	2500	15
129	పూనూరి వెంకటరెడ్డి	"	755	2000	15
130	భోగరాజు పట్టాభిసీతారామయ్య	"	763	6000	15
131	మారెపాటి వెంకటకృష్ణయ్య	"	776	225	12
132	మనపాక కమలయ్య	"	783	4580	51
133	రాయప్రోలు చంద్రమౌళి	"	798	2000	21
134	వీరభద్రుని అన్నపూర్ణమ్మ	"	805	2000	23
135	పుష్పలూరి ముత్తారాజు	"	806	2042	23
136	శివ వెంకటేశ్వర్లు	"	818	2100	16
137	సూరపనేని గోపాలకృష్ణయ్య	"	820	3208	22
138	సున్నర్ల కృష్ణమూర్తి	"	821	2100	10
139	పొన్నూరుపేట సామెయ్య	"	823	2400	18
140	అద్దేపల్లి గురునాథరామశేషయ్య	హైదరాబాద్	825	2006	25
141	అయ్యంగి వెంకటరమణయ్య	"	831	2600	13
142	గోపరాజు బ్రహ్మనందం	"	832	2020	11
143	నల్లూరి సూర్యనారాయణ	హైదరాబాద్	834	2000	23
144	గోవిందరాజుల వెంకటేశ్వరరావు	"	835	2136	18
145	కొన్నవెత్తుల మల్లంబసుబ్బారావు	"	849	2000	19
146	యార్లగడ్డ వెంకటసుబ్బయ్య	"	861	2000	17
147	శ్రీరాజు కొంగిరెడ్డి వెంకటకృష్ణరావు	"	862	2000	61

ఇండియన్ బ్యాంక్ 31 ఆక్టోబర్

అప్పు:	రూ. ఆ. పై
కాలనీ కౌంటర్	1279.00- 0. 0
రిజర్వ్ ఫండు	825000. 0. 0
డిపాజిట్లు	7167848. 5. 0
బిల్లు	136098. 5. 11
సండ్స్	289944. 0. 8
మొత్తం	8498082. 11. 2
అవాయము:	
అధికారిక డి. ఇస్సెప్టు మెంటు	8566200. 5. 3
క్యాంక్ ట్రెజరీ	111609. 15. 5
డెబ్ట్ ట్యాక్	41597. 15. 0
బిల్లు	136098. 15. 11
సండ్స్	100759. 1. 6
క్యాంక్	541780. 0. 1
మొత్తం	9498082. 11. 2

మద్రాసు రెజిస్ట్రేషన్ సంఘము: ఎగ్జిక్యూట్వ్ మాన
గాలభవనమున ఆక్టోబర్ 15 తేదీన ప్రైవేటు కార్యనిర్వాహక
సంఘసభ జరిగినది అందీక్రిందివివరాలు క్రింది వేరనము లీట
జెను.

(ఇండియన్ బ్యాంక్ 130 కాక) ఈవేరనములు 10 నెల
లీటను. ఇవి పనప ర్తిరాజుగారిది.

సం.	పేరు	రూ.
(1)	పి. కృష్ణరెడ్డి	10
(2)	ఆర్. మహావారంరెడ్డి	10
(3)	పి. సుబ్బారెడ్డి	10
(4)	ఎన్. దొరస్వామిరెడ్డి	10
(5)	ఎం. వి. ప్రసాదరెడ్డి	10
(6)	ఎల్. రెడ్డి కొండరెడ్డి	10
(7)	ఎం. సుబ్బారెడ్డి	10
(8)	ఎం. సి. లక్ష్మరెడ్డి	10
(9)	ఎం. కేశరెడ్డి	10
(10)	ఎస్. పున్నపరెడ్డి	10
(11)	వి. ఎస్. భర్తరెడ్డి	10

లాహోరు లక్ష్మీయన్యురెస్సు వార్షిక సభ
25 ఆక్టోబర్ తేదీన వైకంఠేశ్వరుని నిబంధనల సేర్పర
దుకొనుట కొక సభ జరిగింది. దీనికి అధ్యక్షులుగా నున్న లజ
పత్ రాయుగా రస్యపతచే రాతేను. ఆర్. వి. ఎల్. ధనవతి
రాయుగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించి కంపెనీయొక్క యభి
వృద్ధిని గురించి కొంత ముచ్చటించిరి. ఈకంపెనీ 1924 మార్చి
28 తేదీన లిజిస్టరు చేయబడెను. ఒక నెలలో ఎంతో అభివృద్ధి
జూపెను. షేర్లు చాలాఖచ్చయ్యెను. 10 లక్షల రూపల లిఫు
డున్నది. 526 భాగస్వాములున్నారని చెప్పుదు కంపెనీ
యొక్క రాబడి పెట్టుబడి బాధితా ప్రకారముగా వివరించిరి.
నిబంధనల నివేదికము తరువాత సభ్యుల యాహుదమును బడసె
ను. అధ్యక్షునికి వందములతో సభ ముగిసెను.

పేరు	రూ. ఆ. పై
నడిమిటి వెంకట నారాయణస్వామిగారు	1-0-0
గొల్లె గోవిందయ్యగారు	1-0-0
శ్రీమతి లక్ష్మీరాజు మహాలక్ష్మమ్మగారు	1-0-0
పాలకొండ విద్యాభివృద్ధులు	7-2-6
డిపాజిట్లకు మొత్తం	10-2-6

వసూలు చేయబడెను.
కాళ్ల కూరు కృష్ణమూర్తి, పాలకొండ (విశాఖపట్నం జిల్లా)

కృష్ణా నందానబ్బ
దీనినాడుటచే యెలాటివాడ మంటలేకనే దేహమునం
దేహమునం దైనను యుండువెట్టులను తక్షణ మేతీసివేయును.
3 బిల్లులుగల పెట్టు 1 కి ధర రూ 1-4-0.
3 పెట్టులను ఒకేదాకా కొనుపానికి ఒక పౌండ్ పానా
యినామగా శంపబడును.
సుందరం అండ్ కో.
5 బ్రదర్స్ గార్లవీధి, పాల్వంచ, మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రిక

కస్తూరిమాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛమగు నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిగోళజ నము, అదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచిమంటుపువ్వ మొదలగువాటితో కమరుచేయబడినవి. ఇవి శైత్యము, శైత్యభారము శైత్యజ్వరము చలిజ్వరము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అజీర్ణము వగైరాలను పెంతుకే మాన్యును. ప్రతివారును సామాన్యముగ వాడతగినది. ప్రతిగృహమున నుంచుకొని. ముఖ్యముగ పిల్లలగల గృహమునం దుండదగినది.

తేలుచుండు

తెలిసిన 1-కి రూ. 0-8-0. వి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటుకలన అపాయము లేదుగాని విశేషభాగ గలదు తేలు కాటుకలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. భాగ సరముల పెంతు పెద్దనము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటను బండపారుడులు చేసిన భాగ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. కుట్టినచోట కొంచము మందుపోసి భాగ మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తామ భాగవదన నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడతగినది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బున చేయుదు. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది దిండులు వెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎలుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిమందలు, కండ్లనుసకలు మొదలగు మానసు. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుకమాత్రమేయుండును.

ఆంధ్రపత్రిక డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి మదరాసు.

గుణములేనియెడల పైకము వాపసు

మాయొక్క బాస్కికాగారి రింగువరము లోపను యుపయోగించుటబిల్ల, చర్మవ్యాధులు, మేళకారకపాడలు, యింకను అనేక చర్మవ్యాధులు నివర్తియగును 5 నిమిషములలో గుణముయిచ్చును ధర బు 1-కి 0-10-0.

అనురావతి ఏతెస్సి, 5, భద్రవ్యుగార్లవీధి, పార్కురౌను, మద్రాసు.

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులకును ముఖ్యముగా చికిత్సచేసికొన దగిన 500 యోగములు గల వైద్యసంగ్రహము. 1-కి 1-4-0 వి. పి. ఆ 6 ఆయుర్వేదచరిత్ర:— శైత్య, అరోగ్య, కారీర, ధను గుణ, చికిత్స మొ. వ్రాయబడు వైద్యవైత. సం. చందా. రూ. 2-8-0. మాదిరి యుచితము. (885)2

పి. సి. ఏ అందు కో, పెరిడేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు

పెరిఫోను నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారితో మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొగలననవి నేర్పబడును. మరియు మోటారుబండ్లు మరమతులు, రంగులుచేయుట వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇయ్యబడును.

అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివరములు తెలియగో నా రీకెండిలిసమునకు వ్రాచులయును.

మేనేజరు,

సిటీ టాక్సికంపెని, 1736

2/3 అంపర్స్కాఫీ, జి.టి. మదరాసు.

కామినియానూనె

వెంట్రుకలేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా కిరోజు ములు గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్ని ఈ దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరీక్షవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ కిరోజుముల నతిశుభ్రపరచును.

బుడ్డివెల 1 రూపాయి.

3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

విశేషార్జులు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిష్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక.

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు.

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12 0 } మన్నిదిశలను వ్యాపిండును.
1 డ్రాం బుడ్డి 0-8 0 }

నై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందుసరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయించబడును. లేకున్న సోలువెంట్రుగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్గు అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జామ్నూబీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

కపహారి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-6-0

దగ్ధ శ్వాసరోగములందు బలహీనతలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్ధ. కీరకాలమున ప్రారంభ దగ్ధ. శ్వాసరోగముల గూర్చు వాళ్ళములందు ఏర్పడిన దగ్ధ. ఉబ్బుచుండు కడుగున దగ్ధన పేడిచలవనన అను దగ్ధ విధమును బట్టి యుండును. అమ్మోహంబునం దిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

మానసిక్ల్యాసిసి మాత్ర

50 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలనుభము! (ప్రోప్రొఫ్యుల్వెన్స్ ప్రత్యేకము) సుఖాధికము! కీరములో ఉష్ణాగ్నికముచే కలిగిడి శైత్యకాల కీమాత్రలు దివ్యావధము. అజీర్ణము, అరచి, అవులింబి, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలహీనము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, కీరము, ప్రశ్న, అకులు. మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పిలను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈ మాత్రలు మేళావాత నొప్పిలను పెంతునే నూన్యును. యిందు అనేకవిధములు చేరినవి. అనుభవము గల వైద్యులును కీరము పరమహంసశ్రీయ యిది చేర్చబడును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. విరుణామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము,

పోస్టు నిజమోలు, ఎలకురు, కృష్ణాజిల్లా.